

Günümüz Müşriklerin Kestikleri

Müşriklerin Kestiği Etler

Ebu Nuh

www.Taifetulmansura.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz & Bu Ameldeki Gayemiz……….………………..……..……..…6

1 **Soru 1: Müşrik kimdir?………………..……………..……8**

2 **Soru 2: Müşriklerin kestiği etler haram mıdır ?.......................9**

3 **Soru 3: Mecusi kime denir? Ve Mecusi'lik nasıl bir dindir?..13**

4 **Soru 4: Mecusi'nin Kestiği helal midir?...................................16**

5 **Soru 5: Mürted kime denir?...20**

6 **Soru 6: Mürted'in kestiği et'in hükmü nedir?..........................26**

7 **Soru 7 : Müşriklerin avladığı hayvanların hükmü nedir?........30**

8 **Soru 8: Ehli Kitap kime denir?...35**

9 **Soru 9: Ayette geçen (طَعَامُ) yiyecekten kasıt nedir?..................39**

10 **Soru 10: Ehli Kitab'ın kestiği yenir mi?..................................42**

11 **Soru 11: Besmele'den kasıt nedir?..49**

12 **Soru 12: Besmele illet midir?..54**

13 **Soru 13: Kişi hayvanı keserken besmeleyi unutursa veya bilerek terk etse bunun hükmü nedir?....................................59**

14 **Soru 14: Aişe Annemizin hadisini nasıl anlamamız gerekir?..68**

15 Soru 15: En’am Suresi (118, 119, 121) ayetlerini nasıl anlamamız lazım?...73

16 Soru 16: Şimdiki Müşrikler "Allah ﷿ için kesiyor" diyorlar..77

17 Soru 17: Zındık kime denir?..81

18 Soru 18: Selef, Müşriklerin Allah'ın ﷿ adını anarak kestiğini helal sayıyormuydu?...83

19 Soru 19: İmam Şevkani’nin bu konu hakkındaki sözlerini nasıl anlamalıyız?..86

20 Soru 20: İcma Nedir?...91

21 Soru 21: Müşriklerin kestiğinin haram olmasında İcma var mıdır?..96

22 Soru 22: Eşyada Aslolan Mübahlık mıdır? Peki et’te asıl olan nedir?...99

23 Soru 23: Küfür diyarında et konusunda Müslüman ne yapmalı?.....102

24 Soru 24: Müşriklerin kestiği eti satmanın hükmü nedir?......105

25 Soru 25: Kesen kişide aranan şartlar nelerdir?........................112

26 Soru 26: Kimin kestiği helaldir?..114

27 Soru 27: Güncel olarak kimlerin kestiği yenmez?..................117

28 Soru 28: Müslüman haram olan bu etleri yerse,onu bekleyen tehlikeler nelerdir?..118

Sonuç………………………………………………….123

Hutbetu’l Hace

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِناَ وَمِنْ سَيِّئاَتِ أَعْمَالِناَ، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلاَ مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هاَدِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

“ Muhakkak ki bütün hamdler Allah’adır. O’na hamd eder,O’ndan yardım ister ve mağfiret talep ederiz. Nefislerimizin ve kötü amellerimizin şerrinden de O’na sığınırız .

Allah kime hidayet ederse onu hiç kimse sapıttıramaz,kimi de sapıttırırsa ona hiç kimse hidayet veremez .

Şehadet ederim ki Allah’tan ﷻ başka ilah yoktur ve şeriksiz olarak birdir. Ve yine şehadet ederim ki Muhammed ﷺ O’nun kulu ve Resulüdür.”

ياَ أَيُّهاَ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقاَتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

“ Ey iman edenler ! Allah’tan sakınılması gerektiği şekilde sakının ve ancak Müslümanlar olarak ölün.“[1]

[1] (Al-i İmran Suresi - 102)

يَاأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيراً وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيباً.

" Ey İnsanlar ! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden bir çok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz ki Allah sizin üzerinizde gözetleyicidir. "[2]

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً

" Ey İman Edenler ! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyinki Allah, işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah ve Rasulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur."[3]

أَمَّا بَعْد: فَإِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللهِ وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ (صلي الله عليه وسلم) وَشَرَّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٍ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٍ وَكُلَّ ضَلاَلَةٍ فِي النَّارِ.

Bundan sonra: Muhakkak ki sözlerin en doğrusu Allah'ın ﷻ kelamı, yolların en hayırlısı da Muhammed'in ﷺ yoludur. Amellerin en kötüsü ise sonradan uydurulanlardır. Sonradan uydurulup dine sokulan her amel bid'at, her bid'at sapıklık, ve her sapıklık da ateştedir.[4]

---

[2] (Nisa Suresi - 1)
[3] (Ahzab Suresi – 70,71)
[4] Hutbetu'l-Hace: Bu duayı, Cuma hutbelerinde ve tüm konuşmalarında okuyan Rasulullah ﷺ **,** bizzat ashabına da öğretmiştir. (Muslim - 867, Nesai - 3/188)

önsöz

Öncelikle bu risaleyi yazmadan önce soru ve cevap şeklinde olmasını uygun ve öğretici gördük. Gerek Cibril'in ﷺ Peygamber ﷺ ' e gelip soru sorarak sahabeye dini öğretmesi[5], gerekse Bedevilerin gelip Peygamber ﷺ ' e soru sormaları sonucu Sahabenin dini bu şekilde öğrenmesini kendimize delil aldık. Ve bu risalede konuyla alakalı kavramların soru cevap şeklinde açıklanmasını uygun gördük.

Bu yöntem bilmeyen Müslümanlar için ve konunun daha iyi anlaşılması ve fehm edilmesi için faydalı olacaktır.

Ve yine, bu konuyla alakalı bazı çevirilerden faydalandık. Bunlardan Müslüman olanlara Allah ﷻ ecirlerini versin, Müslüman olmayanlara ise Allah ﷻ hidayet etsin.

bu ameldeki gayemiz

Bu risaledeki gayemizi kısaca özetlersek şunları söyleyebiliriz: Her şeyden önce amacımız ortada bir şey yokken bir şeyler yazıp zaman kaybetmek ve kaybettirmek değildir. Bundan Allah'a ﷻ sığınırız. Ortada bir şey yokken Müslümanların gündemini meşgul etmek de değildir. Çünkü bu, Selef'in Menheci değildir.
Selef gereksiz kitap veya risale telif etmekten sakınmış ve bundan sakındırmıştır. Mesela İmam Ahmed'in (Rahimehullah)şöyle dediği gibi **'Ne zaman ki insanlar kitaplara yöneldiler, Sünneti ve Sahabenin sözlerini terk ettiler. '**[6]

Ancak Müslümanlar arasında tehlikeli fitneler çıktığı zaman, onların kafalarındaki şüpheleri yok etmek için bazı risaleler telif etmek zorunda kalmıştır.

---

[5] Cibril Hadisi: Ömer İbnu'l-Hattab ؓ şöyle dedi:
Bir gün Rasulullah ﷺ'in huzurunda bulunduğumuz sırada, elbisesi beyaz mı beyaz, saçları siyah mı siyah, üzerinde yolculuk eseri bulunmayan ve hiçbirimizin tanımadığı bir adam çıkageldi. Peygamber'in ﷺ yanına sokuldu, önüne oturdu, dizlerini Peygamber'in ﷺ dizlerine dayadı, ellerini (kendi) dizlerinin üstüne koydu ve Ey Muhammed ﷺ, bana İslam'ı anlat! dedi.(Muslim, İman 1, 5. Ayrıca bk. Buhari, İman:37 Tirmizi İman 4; Ebu Davud, Sünnet 16; Nesai, Mevakit 6.)

[6] (Mesail,Ahmed Bin Hanbel-;1/437)

Bunun bir örneği de ; **"er-Red 'ale'l-Cehmiyye"** diye yazdığı risaledir. Burada bir çok meseleye ışık tutmuş ve Müslümanların kafasındaki şüpheleri gidermiştir. Allah ﷿'ye hamd olsun.

Bizimde buradaki gayemiz, yıllardır Müslümanlar arasında olan bu (Müşriklerin kestiği etler) ihtilaf konusunda, en azından Allah ﷻ'nın izniyle aydınlanmak isteyenlere yardımcı olmaktır. Başarı ve Güç Allah ﷿'dendir.

Ebu Nuh

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

Soru 1: Müşrik kimdir ?

Cevap: Müşrik, Allah'ın ﷻ varlığını kabul etmekle beraber ibadetleri Allah ﷻ ile beraber bir başkasına yapan ya da Allah'tan ﷻ başkasına ibadet yapan kimsedir. Bu kişi Allah'a ﷻ ibadetlerde ortak koşar, Allah'a ﷻ ait hak, yetki ve sıfatları Allah'tan ﷻ başkalarına da verir. Allah'a ﷻ Uluhiyyetinde veya Rububiyetinde veya İsim ve Sıfatlarında Şirk koşan kişidir. Bunlardan herhangi birini bozarsa Müşrik olur.

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء وَمَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا

Şüphesiz Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz. Bunun dışında kalan (günah)ları ise dilediği kimseler için bağışlar. Allah'a şirk koşan kimse, şüphesiz büyük bir günah işleyerek iftira etmiş olur.[7]

مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ نِدًّا دَخَلَ النَّارَ، وَمَنْ مَاتَ وَهْوَ لاَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا دَخَلَ الْجَنَّةَ

Peygamber ﷺ**:** "Her kim, Allah'ın dışında birisine yalvarıp yakararak O'na eş koşar bir halde ölürse, cehenneme girer.Her kim de Allah'ın dışında birisine yalvarıp yakararak eş koşmaz bir halde ölürse, cennete girer." [8]

[7] [(Nisa Suresi – 48), Bunun zıttı ise kişinin muvahhid (yani Müslüman olmasıdır) o da Allah ﷻ'yi birleyen kişidir..]
[8] (Buhari, hadis no: 4497, Muslim, hadis no: 92)

Soru 2: Müşriklerin kestiği etler haram mıdır ?

Cevap : Evet Müşriklerin kestikleri etler haramdır. Kuran,Sünnet ve İcma dan delil vardır..

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلاَّ مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُواْ بِالأَزْلاَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمْ فَلاَ تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ölmüş hayvan, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan, (henüz canı çıkmamış iken) kestikleriniz hariç; boğulmuş, darbe sonucu ölmüş, yüksekten düşerek ölmüş, boynuzlanarak ölmüş ve yırtıcı hayvan tarafından parçalanmış hayvanlar ile dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar, bir de fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. İşte bütün bunlar fısk (Allah'a itaatten kopmak)tır. Bugün Kafirler dininizden (onu yok etmekten) ümitlerini kestiler. Artık onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim. Kim şiddetli açlık durumunda zorda kalır, günaha meyletmeksizin (haram etlerden) yerse, şüphesiz ki Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir. [9]

Bu Ayette geçen' إِلاَّ مَا ذَكَّيْتُمْ (sizin kestikleriniz müstesna)' kısmı için Ulema; sayılanlardan Müslümanları müstesna kılmıştır, denilmiştir.
Şer'i tezkiye :Kesim ve kesim hükmündeki işlemler.

Tanım: Zekat (peltek ze ile), asıl anlam itibariyle temiz kılmak, temiz koku, hoş koku demektir.
Kesime bu adın veriliş sebebi, şer'i mübah kılma yoluyla yenecek hayvan böylece helal ve temiz oluşundan ötürüdür. Burada maksat, hayvan

[9] (Maide Suresi – 3)

kesmek ya da boğazlamaktır. Çünkü yenilmesi helal olan hayvanın balık ve çekirge dışında tezkiye yapılmadıkça herhangi bir kesim ile yemek caiz olmaz.

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: صَالَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَجُوسَ أَهْلِ هَجَرَ عَلَى أَنْ يَأْخُذَ مِنْهُمُ الْجِزْيَةَ، غَيْرَ مُسْتَحِلٍّ مُنَاكَحَةَ نِسَائِهِمْ وَلَا أكل ذَبَائِحهم

El Hasan bin Muhammed'in ﵁ şöyle dediği nakledildi:
"Rasulullah ﷺ Hecer Mecusileriyle, kadınlarının nikahlanmasını ve kestiklerinin yenmesini helal kılmadan, sadece onlardan cizye alması üzere sulh yaptı." [10]

Bu hadiste ve başka ayetlerdeki naslar, Kitap Ehli olan Yahudi ve Hıristiyanların kestiklerinin helal olduğuna, Müşriklerin kestiklerinin ise haram olduğuna delalet eder.[11]

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: إِنَّكُمْ نَزَلْتُمْ بَيْنَ فَارِسَ وَالنَّبَطِ , فَإِذَا اشْتَرَيْتُمْ لَحْمًا فَسَلُوا , فَإِنْ كَانَ ذَبِيحَةَ يَهُودِيٍّ أَوْ نَصْرَانِيٍّ فَكُلُوهُ , وَإِنْ ذَبَحَهُ مَجُوسِيٌّ فَلَا تَأْكُلُوهُ.

İbni Mesud ﵁ rivayet ediyor, Rasulullah ﷺ şöyle buyurdu: Siz Farslar ve Nabatlar arasında konaklayacaksınız. Et aldığınız zaman, bir Yahudi veya Nasrani'nin kestiğiyse, yiyin. Eğer onu bir Mecusi kesmişse, yemeyin. [12]

İbni Mesud, İbni Abbas, Ali, Cabir Ve Ebu Burde ﵃'dan Nakledilmiştir Ki:
Müslümanlar Fars ve Rum diyarlarını fethettikleri zaman bu gibi karışık milletlerin bulunduğu diyarlarda, hayvan kesenlerin Müşrik mi, yoksa Ehli Kitap mı olduklarını araştırıyorlardı. [13]

---

[10] (Kitab'ul Harac, sf .142)
[11] Kitab Ehli ile alakalı ayetler ve onların etlerinin genel hükmü aşağıdaki sorularda açıklanmıştır:
Bakınız – Soru:8 – Kitap Ehli kime denir? / S:35
Bakınız – Soru:10 - Ehli Kitab'ın kestiği yenir mi? / S:42
[12] İbn Ebi Şeybe: El Musannef: 17/420/33362. İbn Kudame ''El Muğni''de (13/297) İmam Ahmed'e nispetle bu sözün Allah Rasulüne ﷺ ait olduğunu rivayet ediyor.
[13] (El-Muğni ala muhtar el-harki c:9 s: 393)

Bu da yine aynı sahabenin, Kitap Ehli dışındaki Müşriklerin etlerinin haram olduğunu ve bu konuda ki görüşünü ortaya koymaktadır. Ve Alimlerin çoğunun dediği gibi, Allah ﷻ, Ehli Kitab'ı başka Müşriklerden ayrı tutmuştur..Bunun tafsilatı başka sorularda gelecektir. [14]

İmam Ahmed (Rahimehullah) Dedi Ki:

Ben bidatçı olandan başka, bunun hilafına hiç kimseyi bilmiyorum. Çünkü Allah ﷻ şöyle dedi: ***Kitap Ehli'nin yiyecekleri size helal kılındı.***[15] *Bunun mefhumu bunların dışındaki Kafirlerin (Müşriklerin) yiyeceklerinin haram olmasıdır. Çünkü onların dışındakilerin (Mecusi'lerin) kitabı yoktur. Bunun için bunların kestikleri, Put Ehli'nin kestikleri gibi helal olmaz.* [16]

İbni Teymiyye (Rahimehullah) Şöyle Diyor:

"Ayrıca Cenab-ı Allah'ın ﷻ Ehli Kitap tarafından kesilecek hayvanları bize helal kılması Müşrikler tarafından kesilecek hayvanların haram olduğunu gösterir. [17]

İbni Kayyım (Rahimehullah) Şöyle Diyor:

"Kitap Ehli dışındakilerin kestiği ölü hükmündedir. Kitap ehli dışındaki Müşriklerin kestiğinin haram olmasının bizim bildiğimiz ve bilmediğimiz birtakım faydaları vardır." [18]

İbn Kudame (Rahimehullah) Şöyle Demektedir:

Bütün Sahabeler ve Tabiin, Müslümanlar ile Kitap Ehli dışında kalan kimselerin kestiklerinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir. Bize, Müslüman veya Ehli Kitap dışındaki kimselerin kestiklerinin yenebileceğine dair hiçbir rivayet ulaşmamıştır.[19]

İbni Kudame (Rahimehullah) Şöyle Demektedir:

"Puta tapan, zındık ve diğerlerinden olan Kafirlerin kestiklerinin ve avlarının haramlığı konusundaki hüküm, Mecusilerin hükmü gibidir." [20]

---

[14] Bakınız – Soru:10 - Ehli Kitab'ın kestiği yenir mi? / S:42
[15] (Maide – 5)
[16] (El-Muğni ala muhtar el-harki c:9 s: 393)
[17] (Sırat- ı Mustakim Türkçesi ,sayfa: Cilt: 2 sayfa 56)
[18] (İlamu'l-Muvakkiin/2-117)
[19] (El-Muğni c:9 s:392-393, Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran: c:6 s:77-78)
[20] (Bkz. İbn Kudame: El Muğni: 13/296–298)

Soru 3: Mecusi kime denir ? Ve Mecusi'lik nasıl bir dindir?

Cevap: Mecusilik İslam hükümlerinde ismi çokça geçen bir dindir.Bu sebepten dolayı, "Mecusilerle muameleyi nasıl yapacağız?" bunu iyi bilmek gerekir. Ve bunu anlamak içinde Mecusi dinini bilmekte fayda vardır.

Mecusi, Mecus dinine mensup olan; Mecusilik ise Mecus dinine ait inanç ve akidelere dayalı tutum ve davranışların bütünü; temel akideleri Ateş (ışık)'e tapmak olan Zerdüştilik, Mithrailik, Zurvailik, öManilik ve Mazdekilik gibi çeşitli fırka ve mezheplerin ortak adı. Mecusiler, Ateş'e tapan, nur ile zülmeti iki hayır ve şer kaynağı olarak kabul eden Müşrik bir topluluktur.

Mecus kelimesinin aslı, Pehlivice (eski Farsça)'dan gelmektedir. Lugatçılar, Mecus kelimesinin m-c-s kökünden türediğini ifade ederler. Mecus kelimesi; Pehlevicedeki Minc Kuş kelimesinden elde edilmiştir. **Kelime olarak Minc Kuş;** Arapça **"sağir el-Uzuneyn"** (küçük kulaklı)'in Pehlevice karşılığını teşkil etmektedir. Mecus kelimesi Lugatçılar tarafından "Yahud" gibi bir cins isim olarak kabul edilmiştir. "Mecuslar"ın tabi oldukları dine "el-Mecusiyya" denilir. Bu dine Mecusilik denildiği gibi, Zerdüşt'e isnaden "Zerdüştilik", ve ilah Ahura Mazda'ya isnaden de "Mazdekilik" adı verilmiştir.

Mecusilik dinine ait bilgiler, bu dinin kitabı olan **Avesta**'da bulunmaktadır. Mecusilik, İran'a sonradan gelen soylulara telkin edildiği için bir soylular dini olarak ortaya çıkmıştır. Peygamber ﷺ Mecusi'ler için daha önce semavi bir dine tabi olduklarını hadiste bildiriyor. Bazı tefsirlerde ise, bunların Peygamberleri vefat ettikten sonra, şeytan o zamanki Kral'ı saptırmak için vesvese veriyor, ve Kral'da kendisine tabi olan halkını saptırıyor. Ve bu şekilde Mecusi'lik dini oluşuyor.

عن ابن عباس, قال إن أهل فارس لما مات نبيهم كتب لهم إبليس المجوسية.

Ebu Davud, İbn-i Abbas'tan ﵁ ***rivayetle,Peygamber*** ﷺ ***:*** Farslılar'ın nebisi ölünce, şeytan onlara Mecus akidelerini yazdırdı" [21] demiştir.

---

21 (Ebu Davud, Harac, 31)

Bu hadise göre, Zerdüşt'ün kurduğu dinden önce İran'da ilahi bir dinin varlığı kesinlik kazanmaktadır.

Peygamber ﷺ, Hicretin yedinci yılının sonuna doğru, Ala' b. Abdullah el-Hadramiyi, Bahreyn halkını İslam'a davet için bölgeye gönderdi. Zerdüştlerin bir kısmı İslam'a girdi. İslam'ı kabul etmeyenler de Yahudi ve Hristiyanlar'la birlikte "cizye" ödemeyi kabul ettiler.

El-Balazuri'deki bir başka rivayette de, Peygamber ﷺ, Ebu Zeyd'e Umman Mecusilerinden cizye almasını emretmiş olduğunu zikredilir. Allah ﷻ,Kuran-ı Kerim'de, **"Mecus"ları Yahudi, Sabii ve Hıristiyanlardan** sonra, Müşrik Putperestlerden önce zikretmiştir. [22] Bu ayet doğrultusunda ve Rasulullah'ın ﷺ uygulamaları ışığında, İslam hukuku, Mecusilere Ehl-i Zimmet statüsü tanımıştır.

Ebu Bekr ﵁'ın hilafeti sırasında Bahreyn Mecusileri cizye ödemeyi reddettikleri için üzerlerine asker gönderilmişti. Ömer ﵁, Caz' b. Ma'uya'e, Bahreyn Mecusileri için, yakın akraba evliliği yapan erkeklerin karı ve çocuklarından ayrılması, yemeklerde Mecusi adeti üzere dua yapılmaması ve Mecusi (mani) sihirbazların öldürülmesi emrini göndermiş ve o da bu emri üç gün süreyle uygulamıştır.

Bu uygulamanın duyulması üzerine Abdurrahman b. Avf, Ömer ﵁'a ***Peygamber ﷺ 'in,*** "Onlardan yalnız cizye alınacağı, başka bir mükellefiyetlerinin olmadığı" hakkındaki hadis-i şerifini [23] nakledince, Ömer ﵁ bu hadis doğrultusunda uygulama yapmaya başlamıştır. İslam egemenliği altında, Mecusilerin yaşadığı her yerde cizye ödemeleri koşuluyla dini adet ve ayinlerine müsamaha gösterilmiş, ateşgedeler faaliyetlerine devam etmiştir. [24] Kaderiyyeciler, Allah ﷻ'nin hayırların, şeytanı da şerrin yaratıcısı kabul etmekle, Allah ﷻ'yi Hürmüze, şeytanı da Ehrimen'e karşılık yaratıcı ilke kabul ettiklerinden, **Ümmetin Mecusileri olarak isimlendirilmişlerdir .**[25]

---

[22] Bkz. Hacc Suresi – 17

[23] (Ebu Davud, Harac, 31)

[24] [(El Belazuri-Futuhul Buldan(Ülkelerin Fetihleri) /Ayrıca Bkz. Muvatta , Zekat-24, 41 ve 42.Hadisler/Ebu Davud ,1588]

[25] (Ebu Davud, Sunnet 17, (4692)/ Aliyyü'l-Kari, Şerhu'l-Fıkhıl Ekber, İstanbul 1979, 140).

Soru 4: Mecusi'nin Kestiği helal midir ?

Cevap: Mecusiler'in kim olduğunu yukarıda anlatmıştık. Bunlarda Allah ﷻ'ye Şirk koşan, kitaplarda isimleri çokça geçen bir taifedir. Bunların kestikleri etlerinin haramlığı konusunda Ehli Sünnet Alimleri İcma naklediyor.

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: إِنَّكُمْ نَزَلْتُمْ بَيْنَ فَارِسَ وَالنَّبَطِ , فَإِذَا اشْتَرَيْتُمْ لَحْمًا فَسَلُوا , فَإِنْ كَانَ ذَبِيحَةَ يَهُودِيٍّ أَوْ نَصْرَانِيٍّ فَكُلُوهُ , وَإِنْ ذَبَحَهُ مَجُوسِيٌّ فَلَا تَأْكُلُوهُ.

İbni Mesud ﵁ rivayet ediyor Rasulullah ﷺ şöyle buyurdu: Siz Farslar ve Nabatlar arasında konaklayacaksınız. Et aldığınız zaman, bir Yahudi veya Nasrani'nin kestiğiyse, yiyin. Eğer onu bir Mecusi kesmişse, yemeyin. [26]

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، قَالَ: «كَتَبَ رَسُولُ اللَّه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى مَجُوسِ هَجَرَ يَعْرِضُ عَلَيْهِمِ الْإِسْلَامَ، فَمَنْ أَسْلَمَ قَبِلَ مِنْهُ، وَمَنْ أَبَى ضُرِبَتْ عَلَيْهِ الْجِزْيَةُ، عَلَى أَنْ لَا تُؤْكَلَ لَهُمْ ذَبِيحَةٌ، وَلَا تُنْكَحَ لَهُمُ امْرَأَةٌ»

El-Hasen Bin Muhammed bin Ali'den ﵁ rivayet olunduğuna göre "Rasulullah ﷺ Hacer Mecusilerine mektup yazıp onlara İslam'ı arzetti. Müslüman olandan bu kabul edildi. Kim yüz çevirdiyse onlara kestiklerinin yenmemesi ve kadınlarının nikahlanmaması üzere cizye belirlendi." [27]

---

[26] İbn Ebi Şeybe: El Musannef: 17/420/33362. İbn Kudame ''El Muğni''de (13/297) İmam Ahmed'e nispetle bu sözün Allah Rasulüne ﷺ ait olduğunu rivayet ediyor.
[27] [(Mürsel Hadis, İbn Ebi Şeybe, (32645); Abdurrezzak (10028)]

أَنَّ أَبَا الْخَيْرِ، حَدَّثَهُ قَالَ رَأَيْتُ عَلَى ابْنِ وَعْلَةَ السَّبَئِيِّ فَرْوًا فَمَسِسْتُهُ فَقَالَ مَا لَكَ تَمَسُّهُ قَدْ سَأَلْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ قُلْتُ إِنَّا نَكُونُ بِالْمَغْرِبِ وَمَعَنَا الْبَرْبَرُ وَالْمَجُوسُ نُؤْتَى بِالْكَبْشِ قَدْ ذَبَحُوهُ وَنَحْنُ لاَ نَأْكُلُ ذَبَائِحَهُمْ وَيَأْتُونَا بِالسِّقَاءِ يَجْعَلُونَ فِيهِ الْوَدَكَ . فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ قَدْ سَأَلْنَا رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ " دِبَاغُهُ طَهُورُهُ "

Ebu'l Hayır ﷺ rivayet etmiş demiş ki. İbni Va'Ie e's Sebe'i ‘nin üzerinde bir kürk gördüm, de ona dokundum. İbni Va'le: «Ona neden dokunuyorsun? Ben Abdullah b. Abbas’a sordum.
Dedim ki biz Mağrib’de bulunuyoruz, yanımızda Berberilerle, Mecusiler de var. Bazen onların kestikleri bir koç bize getiriliyor, ama biz onların kestiklerini yemiyoruz. Bize içine hayvan yağı koydukları tulumları da getiriyorlar?» İbni Abbas şu cevabı verdi.» Biz bu meseleyi ***Rasulullah ﷺ’e sorduk.*** «Deriyi tabaklayan şey, onun temizleyicisidir.» buyurdular. [28]

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا تُؤْكَلْ ذَبِيحَةُ الْمَجُوسِيِّ

Peygamber ﷺ dedi ki: Mecusilerin kestikleri yiyilmez. [29]

Tabiin İmamlarından Tavus:

Üzerinde Allah’ın ﷻ (ismini) zikretse bile,Mecusi’nin kestiği yenmez.” [30]

Said bin Cubeyr Şöyle Dedi:

“ Üzerinde Allah’ınﷻ ismini zikretsin veya etmesin, Mecusi’nin avladığından yeme!” [31]

Tabiin’den İkrime’nin Görüşünü Şu Şekilde Naklediliyor:

‘’… Allah ﷻ ‘nin(ismini)zikretse bile, Mecusi’nin kestiği yenmez.’’ [32]

---

[28] [28] [Muslim, Hayz 106, (366), Muvatta, Sayd 17, (2, 498), Ebu Davud, Libas 41, (4123), Tirmizi, Libas 7, (1723), Nesai, Fera ve'l-Atire 9, (7,173)]
[29] (İbni Ebi Şeybe 118.Sayfa-6.Cild/10177)
[30] (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 4/479/8539.)
[31] (İbn Ebi Şeybe: El Musannef: 10/395/20032.)
[32] (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 6/121/10193.)

İmam Şafii (Rahimehullah) Şöyle Demiştir:
Mecusi kesim anında Allah ﷻ 'nin adını zikretse dahi yine kestiği yenmez! [33]

İmam Ahmed (Rahimehullah) Dedi Ki:
… Ve bu kişilerden, bu (Mecusilerin) etlerinin yasak olması rivayet edildi. İbni Mes'ud,İbni Abbas ve Ali ve Cabir ve Ebu Burde ve Said İbnu Musayyeb ve İkrime ve Hasan bin Muhammed ve Ata ve Mücahid ve Abdurrahman ibni Ebu Leyla ve Said ibni Cubeyr, vel Murretu'l Hamdaniyyu ve Zuhri ve Sevriyyu ve Şafii ve Ashabu Rey…

Ben bidatçı olandan başka, bunun hilafına hiç kimseyi bilmiyorum. Çünkü Allah ﷻ şöyle dedi: ***Kitap Ehli'nin yiyecekleri size helal kılındı.***[34] *Bunun mefhumu bunların dışındaki Kafirlerin (Müşriklerin) yiyeceklerinin haram olmasıdır. Çünkü onların dışındakilerin (Mecusi'lerin) kitabı yoktur. Bunun için bunların kestikleri, Put Ehli'nin kestikleri gibi helal olmaz.* [35]

İmam Ata'dan Rivayetle İbni Cureyc Şöyle Demektedir:
"Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyenleri yemeyin! " [36] *Ayetinin manası hakkında şöyle dedi, "Allah ﷻ bu ayette, Kureyş'in putları için kestiği ve Mecusilerin kestikleri hayvanların etlerinden yemeyi yasaklamaktadır."* [37]

İbn Kudame (Rahimehullah) Şöyle Demektedir:
"Puta tapan, Zındık ve diğerlerinden olan Kafirlerin kestiklerinin ve avlarının haramlığı konusundaki hüküm, Mecusilerin hükmü gibidir." [38]

İmam Nevevi (Rahimehullah) Dedi Ki;
"Bizim ashabımız söyledi ki: Mürted'in, Putperest'in, Mecusi'nin ve Kitabı olmayan başkalarının kestikleri haram olduğu gibi, onların köpek veya ok ile avladıkları da haramdır. [39]

---

33 (İmam Şafii - el-Umm: 4/289)
34 (Maide – 5)
35 (El-Muğni ala muhtar el-harki c:9 s: 393)
36 (En'am Suresi - 121)
37 (İbni Kesir En'am Suresi 121.Ayet Tefsiri)
38 (İbn Kudame: El Muğni: 13/296–298)
39 (Mecmu Şerhul Muhezzeb 9/85)

<u>İbn Abdilberr Müslüman'ın Besmeleyi Terk Ettiği Takdirde Kestiğinin Yenilip Yenmeyeceği Hususunu Tahkik Ettiği Yerde Şöyle Demektedir:</u>

''(Alimler) İcma etmişlerdir ki, Üzerinde Allah'tanﷻ başkasının ismini zikretmedikleri sürece, üzerinde Allah'ınﷻ ismini zikretmese bile Kitabi[40]nin kestiği yenir. Yine İcma etmişlerdir ki: <u>Mecusi ve Putperest Allah'ın ﷻ ismini zikretse bile, kestiği yenmez.</u>
İşte bu, Müslüman'ın kestiğinin her halükarda helal olduğunu göstermektedir. Zira o keserken diniyle kesmektedir.'' [41]

[40] (Kitabi:Ehli Kitap Demektir.)
[41] (İbn Abdil Berr: El İstizkar: 5/251)

Soru 5: Mürted kime denir ?

Cevap: Kişi, aşağıda yazdığım İslamı bozan unsurlardan her hangi birini yaparsa Mürted olur. Tabi sadece yazdıklarımla sınırlı değildir. Yeri olmadığı için burada meseleyi kısa tutmayı uygun gördüm.

Lugat Manası : Geri dönmek, geri istemek, eski haline dönmek anlamındaki "İrtidat" mastarının ism-i failidir.

Istılah Manası: Müslüman olduktan sonra, İslam'dan dönüp başka bir dine giren veya dinsizliği tercih eden kimseler için kullanılan bir itikad terimidir. Dinden çıkma olayına da "Riddet" denir.

Müslümanın dinden çıkıp, İrtidat etmesine sebep olan şeyler şunlardır:

1: Allahu Teala'ya İbadette O'na Şirk Koşmak:

إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّهُ عَلَيهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

“…Kim Allah'a ortak koşarsa, şüphesiz Allah ona Cenneti haram kılmıştır ve onun varacağı yer Cehennemdir. Zalimlerin hiç bir yardımcısı da yoktur" [42]

İbadet türlerinden herhangi birini Allah'tan ﷻ başkasına yönelterek işlemek, ölülerden yardım istemek, aracılık ve şefaat dileyerek ilk Müşriklerin yaptığı gibi Allah'a ﷻ şirk koşmak. [43]

… وَيَقُولُونَ هَؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ

"…Bunlar Allah katında şefaatçilerimizdir derler". [44]

[42] (Maide Suresi – 72)
[43] (Mekkeli Müşrikler ibadet ettikleri ilahlarının, insanları yarattığına, rızıklandırdığına ve tasarruf yetkisine sahip olduğuna inanmıyorlardı. Onlar, tapındıkları putlarının Allah ﷻ indinde bir makama sahip olduklarına ve insanlarla Allah ﷻ arasında aracı ve şefaatçilikte bulunduklarına inanıyorlardı):
[44] (Yunus Suresi - 18)

...وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Şüphesiz, mescidler Allah'a mahsustur. O halde orada Allah ile beraber bir başkasını anmayın". [45]

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاء لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاء الْكَافِرِينَ إِلاَّ فِي ضَلاَلٍ

"Doğru dua ancak Allah'a yapılandır. Allah'tan başkasından yardım istenmez. Zira Allah'tan başka diğer varlıklar ise dua edenlerin ve yardım isteyenlerin hiçbir isteğine cevap veremezler. Allah'tan başkasından yardım isteyenlerin durumu ellerini tamamen açarak suya uzatan kimseye benzer. Ağzına su götürmek ister fakat götüremez. Şu halde Kafirlerin duası sapıklıktan başka bir şey değildir". [46]

Allah'tan ﷻ başkasına dua edip bir dilekte bulunanlar, Kafirler olarak adlandırılmaktadır. Bu konu üzerinde Ulema'nın İcma'sı olup, buna muhalif görüş beyan eden hiçbir kimse yoktur.

Allah'ın ﷻ şeriatından başka kanunlarla veya Allah'ın ﷻ nizamının dışındaki şirk düzenlerinin kaideleriyle hükmetmek de, Allah'a ﷻ ibadette ortaklar edinmektir:

...إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ أَمَرَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ

"Hüküm ancak Allah'ındır. O ancak kendisine ibadet etmenizi emretti". [47]

... مِن وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

"O hiç bir varlığı hükmüne ortak yapmaz". [48]

---

[45] (Cin Suresi - 18)
[46] (Rad Suresi - 14)
[47] (Yusuf Suresi - 40)
[48] (Kehf Suresi - 26)

Allah'ın ﷻ dışında; insan, melaike, cin, taştan heykel vb. adına kurban kesmek veya adak adamak; ayrıca, Allah'a ﷻ tevekkül eder ve O'na sığınır gibi, bir başka varlığa sığınmak ve ondan medet ummak da İrtidatı gerektirecek fiillerdendir.

2: Kafirleri Tekfir Etmemek:

Kafirler hakkında şüpheye düşmek ve uydukları İslam dışı ideolojilerinin doğru olduğuna inanmak; anıt, mezar ve ölülere tapınmak; Yahudilik, Hıristiyanlık, Komünizm, Kapitalizm, Demokrasi, Sosyal Demokrasi vb. Şirk düzenlerini doğrulamak. Allahu Teala, bunların hepsinin küfür olduğuna hükmetmiştir. Bu, Kitap, Sünnet ve İcma ile sabittir. Buna göre bunların küfür olduğunu kabul etmeyen, Kur'an'ı ve Sünnet'i yalanlamıştır. Müslüman olduktan sonra, bu şekilde düşünmeye başlayan kimse İrtidat etmiştir.

3- Muhammed ﷺ 'in Getirdiklerinden Bir Şeye Kızmak ve Uygunsuz Görmek:

Onlarla amel ediyor olsa bile durum değişmez. Allahu Teala bunu şöyle ifade etmektedir:

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ

"Bunun sebebi, onların, Allah'ın indirdiklerini beğenmeyip çirkin bulmalarıdır. Dolayısıyla da Allah, onların amellerini heder etmiştir". [49]

4: Rasulullah ﷺ 'in Dininin Sevap Veya Günahlarından Herhangi Birini Alaya Almak, Eğlence Konusu Yapmak:

قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
تَسْتَهْزِؤُونَ ...

"...Onlara de ki: Allah ile Ayetleri ve Peygamberleriyle mi alay ediyordunuz? Özür beyan etmeyin. Çünkü iman ettikten sonra, inkar ettiniz". [50]

[49] (Muhammed Suresi - 9)
[50] (Tevbe Suresi – 65,66)

5: Kafirleri Alkışlamak Ve Mü'minlere Karşı Onlara Yardım Etmek:

... وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

"...Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz onlardan olur. Muhakkak ki Allah zalim kavmi hidayete erdirmez". [51]

6: Allah'ın ﷻ Dininden Tamamıyla Veya, O Olmadan Dinin Sahih Olması Mümkün Olmayan Temel Unsurlarının Birinden Yüz Çevirmek:

...وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ

"...Fakat Kafirler, uyarıldıkları şeylerden yüz çevirirler". [52]

7- Bazı İnsanların, Muhammed ﷺ 'in Şeriatını Aşıp, Ona Bir Şeyler Ekleyebileceğine İnanması:

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"İslam'dan başka bir din arayan kimseden Allah bunu asla kabul etmez. O kimse ahirette de hüsrana uğrayanlardan olacaktır". [53]

Bir kimse Şehadet getirip, namazını kılsa, orucunu tutsa ve kendisinin Müslüman olduğunu iddia etse bile, bu sayılan şeylerden veya bizim sayamadığımız İslam Ulema'sının eserlerindeki Mürted bahislerinde Ümmet'in ittifak ettiği ve bu zikredilen hususlardan bir tanesini işlediği zaman İrtidat etmiş sayılır.

Mürted'in Cezası :

Müslüman'ın İrtidadı; görülmesi, duyulması, itiraf etmesi veya iki adil Müslüman tarafından şahitlik edilmesi hallerinde sabit olur.

---

[51] (Maide Suresi - 51)
[52] (Ahkaf Suresi - 3)
[53] (Al-i İmran Suresi - 85)

Mürted'in cezası, eğer tevbe etmezse öldürülmektir:

فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ " مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ "

Peygamber ﷺ şöyle buyurmaktadır;" Kim dinini değiştirirse onu hemen öldürünüz " [54]

وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُوْلَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

"Sizden kim, dininden döner ve Kafir olarak ölürse, işte onların dünya ve Ahirette amelleri boşa gitmiştir. İşte cehennemlikler onlardır. Onlar orada ebedi olarak kalacaklardır". [55]

İmam Hasan Bin Ali El-Berbehari (Rahimehullah) Şöyle Der:
" Kıble Ehlinden hiç kimse Allah'ın ﷻ kitabından bir ayeti veya Rasul ﷺ'in eserlerinden bir şeyi reddetmedikçe veya Allah'tan ﷻ başkasına namaz kılmadıkça, Allah'tan ﷻ başkası için kurban kesmedikçe İslam'dan çıkmaz. Eğer bunlardan bir şeyi yaparsa, senin onu tekfir etmen vaciptir!"[56]

Muvaffakaddin İbni Kudame (Rahimehullah) Şöyle Diyor:
Allah'a ﷻ ve Rasulüne ﷺ küfreden kimse de tevbe etmeye çağrılmadan öldürülür. Böyle bir kimse tevbe etse dahi durum değişmez. Çünkü, Allah'a ve Rasulüne ﷺ küfretmek haddi gerektirir. Tevbe ise haddi düşürmez. [57]

Şunu da belirtmekte fayda var. Maalesef bugün günümüzdeki Mürtedler, bu küfür amellerini işlemelerine rağmen, hala kendilerini Müslüman görüyorlar. Ama onlar kendilerini Müslüman görseler de, namaz kılsalar da, oruç tutsalar da, Besmele çekseler de yinede işlediği bu küfürlerden dolayı Allah'a ﷻ şirk koşmuş bütün amelleri boşa gitmiştir.

---

54 (Buhari, Cihad/149,Tirmizi,Hudud/25,Ebu Davud,Hudud/1,İbni Mace,Hudud/2)
55 (Bakara Suresi - 217)
56 [(Şerhus Sunne li Berbehari (Sayfa: 31)]
57 (İbn Kudame, a.g.e., 125 vd.)

Soru 6: Mürted'in kestiği et'in hükmü nedir ?

Cevap: Mürted'in kestiği etin hükmü hakkında Alimlerin ittifakı vardır. Bunlar namaz kılan, oruç tutan veyahut Besmele çeken, ve kendini İslam'a nispet eden Mürtedler dahi olsa kestiği yenilmez ve kestiği Müşriklerin kestiği gibi leş hükmündedir.

Ali ibn Ebi Talib ﷺ:
Beni Tağlib Hıristiyanlarının ne kestiklerinin yenmesini, ne de kadınlarıyla evlenilmesini helal sayıyordu. Çünkü onlar Müslüman olduktan sonra Hıristiyan oldular. [58]

İmam Ahmed (Rahimehullah) Mürtedler Hakkında Şunları Söyler:
Bunların tümü Cehmiyye'dir, ve Alimler bu görüşleri her kim dile getirir ve bunlardan tevbe etmezse, onun ***elinin kestiğinin (hayvanın etinin) helal olmayacağı*** *ve bu kişinin görüşlerine itibar edilmeyeceği hususunda icma etmişlerdir.*[59]

Başka Bir Rivayette İmam Buhari (Rahimehullah)Mürtedler Hakkında Şunları Söyler:
"Benim için Cehmi ve Rafızi'nin arkasında namaz kılmak ile Hıristiyan ve Yahudi'nin arkasında namaz kılmak arasında bir fark yoktur. Onlara selam verilmez, (hastaları) ziyaret edilmez, onlarla evlenilmez, onlar şahid tutulmaz ve kestikleri yenilmez." [60]

İbni Teymiyye'nin Mecmuatul Fetava Adlı Eserinde Şöyle Geçer:
Şeyhulİslam İbni Teymiyye'ye Dürzi'lerin ve Nusayri'lerin hükmü soruldu:O Dürzi ve Nusayri'ler Müslümanlar'ın ittifakı ile Kafirdirler. Onların kestikleri helal olmaz, kadınları ile nikahlanılmaz. Onlardan cizye de kabul edilmez. Çünkü onlar İslam dininden çıkmışlardır, Mürted olmuşlardır ve Müslüman değillerdir… [61]

---

58 (İbni Kudame El-Muğni 9/388) (EI-Mecmuğ Şer-ul Muhazzeb 9/81) (El-Um Şafii 6/155) (El-Um Şafii 7/331) (İmam Muhammed El-mebsut el yazması s: 142-143) (Merdavi El-İnsaf 10/389) (İbn Neccar Müntehal Iradat 2/513)
59 (Reddu ale'l Cehmiyye ve Ashab'it Ta'til, 2/33)
60 (Reddu ale'l Cehmiyye ve Ashab'it Ta'til, 2/33) (El Buhari: Halku Efalil İbad: 13. Aynı rivayet Beyhakinin "El Esma ves Sifat" eserinde de İmam Buhari'den naklen mevcuttur.)
61 (Mecmuatul Fetava - Sayfa 161)

İbn Teymiyye (Rahimehullah) Şöyle Der:

"Ahmed bin Yunus [62]dedi ki: "Eğer bir Yahudi ve bir Rafızi koyun keserse ben Yahudi'nin kestiğini yer, fakat Rafizi'nin kestiğini yemem. Çünkü o İslam'dan çıkmıştır."

Ebu Bekr bin Hani [63] de bunun gibi demiştir: "Kitabi[64]nin kestiğinin yenmesine rağmen, Mürted'in kestiğinin yenmediği gibi, Rafiziler'in ve Kaderiyyenin kestiği de yenmez! Çünkü onlar Mürted konumundadırlar. Zimmet Ehli ise dinleri üzere kabul edilir ve onlardan cizye alınır". [65]

İbn Teymiyye (Rahimehullah) Şöyle Der;

" İslam Ehli'ne karşı çıkan ve bazılarının kelimeyi şehadeti konuştuğu, İslam diye isimlendirdikleri ve Şeriat'a iltizam etmedikleri zaman onların askerleri şu dört gruba ayrılmışlardı;

Küfrü üzere kalan Ermeni ve Moğol Kafirler,

*Rum, Fars ve Araplardan önceden Müslüman olmalarına rağmen irtidat eden, topukları üzere geri dönen taifedir ki işte bunlar asli Kafirlerden; Allah ﷻ, Rasulü ﷺ ve Müminler katında birçok yönden cürümleri en büyük olanlardır. İşte bunlarla savaş zorunludur. Çıktıkları yerden dönünceye kadar savaşmak zarurettir. Onlara zimmet, koruma ve eman bağlanmaz. Onlar esir alınmaz malla veya adam ile fidye kabul edilmez. **Onların kestikleri yenmez,** kadınları ile nikahlanılmaz. İttifak ile riddetlerinde kaldıkları müddetçe rukye talep edilmez." [66]*

Bütün Alimlere göre Mürted'in, Ehli Kitab'ın dinine girse bile kesmiş olduğu hayvan yenmez, haramdır.

---

[62] (Ahmed bin Yunus, İbn Abdillah. Kufenin imamlarmdandır."El Kutubus Sitte" sahipleri ondan hadis rivayet ettiler. İmam Ahmed bin Hanbel talebelerinin birine ona gitmesini ve onun Şeyhul İslam olduğunu söylemiştir. Vefatı 261 h/841 m.)

[63] (Ahmed bin Muhammed bin Hani Et Tai, Ebu Bekr. Hadis hafızlanndandır. İmam Ahmed ve diğerlerinden hadis dinlemiştir. Vefatı 261 h/875 m)

[64] (Kitabi-Ehli Kitap Demektir.)

[65] (Ahmed ibn Teymiyye: Es Sarimul Meslul: 1/570. Ebu Bekr bin Haniye ait bu sözler aynı zamanda Ali bin Abdil Kafi Es Subkinin "Es Seyful Meslul" (81a) kitabının el yazmasında da mevcuttur.)

[66] (Mecmuatul Fetava - 28/413)

<u>Gazali Dedi Ki;</u>

" Riddet ile Mürted'in hükmünün zevale uğraması noktasında seçtiğimiz fetva, <u>kestiklerinin ve nikahlarının haramlığına ulaşmasıdır.</u> Onlardan birinin kestiği Zındığın ve Mecusi'nin helal olmadığı gibi helal değildir. Şüphesiz kesimin helal olması ile nikahlanma meselesi Yahudi ve Hıristiyanlar hariç diğer Kafirler hakkında birbiri ile paralel olan iki meseledir." [67]

<u>Necd Ehlinden Abdurrahman İbn Hasan Ali Şeyh'in Konuyla İlgili Sözleri:</u>

Şeyh Abdur Rahman İbn Hasan Ali Şeyh'e soruldu; Kafir ve Mürted, eğer et için kesim yapar, ve üzerine Allah'ın ﷻ ismini anarsa kesilenin hükmü nedir?

Dedi ki; " Onun üzerine Allah'ın ﷻ ismini anması için denilir ki; <u>Mürted ve asli Kafir'in Besmelesi muteber değildir. Çünkü amelleri batıldır. Onların varlığı ve yokluğu birdir. Tıpkı Şirkine devam ettiği sürece Kelimeyi Tevhidi ikrar etmesinin muteber olmadığı gibidir</u>. Olması ve olmaması gibidir. Eğer manasını bilerek ve gereklerine uyarak söylerse fayda verir. " [68]

إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Ancak her kim hakka bilerek şehadet eder ise işte onlar müstesnadır. [69]

<u>Feth'ul Mecid Müellifi Abdurrahman Bin Hasen Şöyle Diyor:</u>

Kestikleriyle asıl amaçları yıldızlara ve benzeri şeylere yaklaşmak olduğu halde, bu ümmet içindeki kimi münafıkların yapmakta oldukları gibi yaparak kesim sırasında "Bismillah" diyen Mürtedlerin, hangi şekilde olursa olsun kestikleri mubah değildir.[70],[71]

---

67 (Fadaihul Batiniyye - 1/158)

68 (İbn Kasım En Necdi: Ed Durerus Seniyye: 7/477-478.)

69 (Zuhruf Suresi - 86)

70 (Fethul Mecid/Allahtan Başkası Adına Kesilenler/Sayfa 203)

71 (Bunlar bir takım muskalar, temimeler, tılsımlar yapanlar ve yazanlardır. Çünkü bunlar yaptıkları bu şeylerle Cumartesi gününde veya başka bir günde şöyle veya şöyle bir uğurlu saat veya an belirlerler. O saatte o denileni yapar ve kesimlerini yaparlar, falan yıldızın doğuşu sırasında buharlarını tüttürürler, onu da belirlenen yerde yerine getirirler. Bu gibi uygulamalar acıdır ama İslam beldelerinde (!) -Allah ﷻ sayılarını artırmasın - oldukça fazladır. Genelde halk bu gibi kimseleri salih ve takva sahibi zanneder. Oysa ki bunlar Müşrik ve Mürteddirler. Hep akılları bulandırırlar, müfsittirler. Yaptıkları büyü, tılsım ve

Feth'ul Mecid Müellifi Abdurrahman Bin Hasen, İbn Teymiyye'nin Bu İbaresini Naklettiği Yerde Şunu İlave Etmiştir:

Bu iki engelden birincisi Allah ﷻ'dan başkası adına kesilmiş olması. İkincisi de kesen kişinin Mürted olmasıdır. [72]

İbn Abdil Berr "El Kafi" İsimli Eserinde Konuyla İlgili Şunu Belirtmiştir:

"Müslümanlardan ve Ehli Kitap'tan başkasının kestiği caiz değildir. Yahudiliğe veya Nasraniliğe[73] geçse bile Mürted'in kestiği yenmez. Yahudi ve Nasraniler dışındaki diğer Kafirler, Mecusiler, Putperestler, kestiklerinin haramlığı noktasında aynıdırlar. [74]

İbn Batta Rafızilerle Alakalı Şunu Nakletmiştir:

"Talha bin Musarrif dedi ki: Rafizilerin kadınlarıyla evlenilmez, ve kestikleri yenmez. Çünkü onlar riddet ehlidir." [75]

Muhammed Bin Abdulvehhab'ın (Rahimehullah)El-Cevahir'ul Mudiyye Adlı Eserinde Şöyle Geçmektedir:

Mürted olan bir kimsenin durumuna gelince; Allah'ın ﷻ adı ile bile kesmiş olsa, onun kesimi helal değildir. Çünkü burada kesiminin helal olmasına mani' olan durum, onun İslam'ından irtidat etmesi olup, kestiği şeyin üzerine Allah'ın ﷻ adını anmayı terketmesi değildir.[76]

---

muskalarla halkı aldatırlarken Allah'ın ﷻ ayetlerini de oyun ve eğlence edinirler. Allah'tan ﷻ başkası adına yerine getirdikleri bu türden ibadet ve kurbanları insanlara Allah'a ﷻ yaklaşmak diye yutturulurlar. Aman Allah'ım! İslam ne kadar da garipleşmiştir. Biz Allah'a ﷻ aitiz ve O'na döneceğiz.")

72 (Fethul Mecid:Sayfa 146)

73 (Nasrani-Hıristiyan Demektir.)

74 (İbn Abdil Berr: El Kafi: 181.)

75 (İbni Batta: El İbanetus Suğra:177)

76 (İslamın hakikati- El-Cevahir'ul Mudiyye, 41-46)

Soru 7: Müşriklerin avladığı hayvanların hükmü nedir?

Cevap: Müşriklerin avladıkları hayvanlarda, kestikleri hayvanlar gibi leş hükmündedir. Ve bununla beraber şüpheli olduğu zaman dahi yine yenilmeyeceğine dair Ulema'nın görüş birliği vardır.

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّهُ فَكُلُواْ مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُواْ اسْمَ اللّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

(Ey Muhammed!) Sana, kendilerine nelerin helal kılındığını soruyorlar. De ki: "Size temiz ve hoş olan şeyler, bir de Allah'ın size verdiği yeteneklerle eğitip alıştırdığınız avcı hayvanların tuttuğu (avlar) helal kılındı. Onların sizin için tuttuklarından yiyin. Onu (av için) salarken üzerine Allah'ın adını anın (Besmele çekin). Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir. [77]

İbni Kesir Maide 4.Ayet'in Tefsirinde Şöyle Nakleder:

" Allah'ın size öğrettiği ile alıştırıp öğrettiğiniz avcı hayvanların sizin için tuttuklarını yeyin ve üzerine Allah'ın adını anın."[78] Yani size üzerine Allah'ın ﷻ adı anılan kurbanlar ve temiz rızıklar helal kılındığı gibi, hayvanlar ve avladığınız avlar da helal kılınmıştır. Avcı hayvanlardan maksad, av köpekleri, parslar ve şahinler vb. hayvanlardır. Bu görüş, Sahabe, Tabiin ve İmamların Cumhuru[79]nun görüşüdür.

Nitekim Ali İbn Ebu Talha, Abdullah İbn Abbas'ın رضي الله عنه bu Ayet konusunda şöyle dediğini rivayet eder :

"Allah'ın size öğrettiği ile alıştırıp öğrettiğiniz avcı hayvanlar"[80] *dan maksat; öğretilen av köpekleri ve şahin ile avlanabilen her türlü kuştur. Ayetin metninde geçen kelimesi ise pars, av köpeği, şahin vb. hayvanlardır. İbn Ebu Hatim böyle rivayet eder, sonra da der ki; Hayseme, Tavus, Mücahid, Mekhul, Yahya İbn*

---

[77] (Maide Suresi – 4)
[78] (Maide Suresi – 4)
[79] (Alimlerin Çoğunluğu)
[80] (Maide Suresi – 4)

Ebu Kesir'den de böyle dedikleri rivayet edilmiştir…

İbni Kesir Maide 4 Tefsirinde Şöyle Devam Eder:
…Bu hususu, Dahhak ve Süddi'den nakleden İbn Cerir Taberi sonra şöyle der :

Bize Hennad, Abdullah İbn Ömer'den ﵁ nakletti ki; o, şöyle demiştir:
Şahin ve benzeri kuşların avladıkları av hayvanına gelince, ulaştığın senindir, aksi takdirde onu yeme. Ben derim ki; Cumhur'dan[81] nakledildiğine göre; kuşlarla yakalanan, av köpekleriyle yakalanan av gibidir. Çünkü kuşlar, tıpkı av köpekleri gibi avı pençeleriyle yakalarlar. Dolayısıyla aralarında fark yoktur. Bu görüş dört mezhep imamının ve diğerlerinin görüşüdür. İbn Cerir de bu görüşü tercih eder. Ve buna delil olarak Hennad... Adiyy İbn Hatim'den naklettiği rivayeti gösterir.

Adiyy İbn Hatim der ki; ben Rasulullah ﷺ 'e şahin avını sordum. O, yakaladığını ye, diye karşılık verdi.[82]

İbni Kesir Maide 4 Tefsirinde Şöyle Devam Eder:
Buhari ve Müslim'in bir başka rivayetinde ise lafız şöyledir:

Köpeğini gönderdiğin zaman; ona Allah'ın adını an. Eğer o, senin için yakalar da canlı olarak tutarsa avını kes. Fakat ölmüş olarak yakalar ve köpeğin ondan bir şey yememişse, yine sen avını ye. Çünkü köpeğin onu yakalaması demek, kesilmesi demektir.

Buhari ve Müslim'in bir başka rivayetinde ise ifade şöyledir:

Eğer köpeğin ondan yemişse, sen yeme. Çünkü onu kendisi için tutmuş olmasından korkarım.

Bu, Cumhur'[83]un delilidir. Çünkü Şafii mezhebinde de 'Sahih Kanaat' budur. Buna göre; köpek, tuttuğu avdan yemişse mutlak şekilde haramdır. Şafiiler hadiste varit olan detaylara girmemişlerdir.

---

81 (Alimlerin Çoğunluğu)
82 [Muslim - (1929); Nesai - (4263)]
83 (Alimlerin Çoğunluğu)

Seleften bir taifenin; köpeğin yakaladığı avın hiçbir şekilde haram olmayacağını söyledikleri nakledilir.

İbn Cerir Et Taberi (Rahimehullah)Der Ki;
Bize Hennad, Said İbn Müseyyeb'den nakleder ki; Selman el-Farisi ﵁ şöyle demiş:
'Köpek avın üçte ikisini de yemiş olsa, sen yine avını ye' demiştir.

İbni Kesir Maide 4 Tefsirinde Şöyle Devam Eder:
"Sizin için tuttuklarını yeyin. Ve üzerine Allah'ın adını anın." [84]

Köpeği gönderirken Allah'ın adını anın. Çünkü Rasulullah ﷺ Adiyy ibn Hatim'e şöyle demiştir: Eğitilmiş köpeğini salıverdiğin zaman ve Allah'ın adını andığın takdirde, senin için tuttuğunu ye. ***Keza Buhari ve Müslim'de tahric edilen Ebu Sa'lebe'nin hadisinde de şöyle denilmiştir :*** Köpeğini salıverdiğin zaman üzerine Allah'ın adını an. Okunu attığında da Allah'ın adını an. *Bu sebeple bazı mezhep imamları [85] köpeği salıverirken, oku atarken; bu Ayete ve bu hadise binaen Besmele çekmeyi şart koşmuşlardır. Cumhur'un meşhur olan kavli de budur. Bu Ayetle kastedilen, salıverilme anında besmele çekilmesidir. Nitekim Süddi ve başkaları da böyle demişlerdir. Ali İbn Ebu Talha da İbn Abbas'tan ﵁* ***"Üzerine Allah'ın adını anın."*** *kavli konusunda şöyle dediğini rivayet eder:*
Av hayvanını salıverdiğinde "Allah'ın adıyla" de. Eğer unutursan bir beis yoktur.

İmam Nevevi (Rahimehullah) Aşağıda Zikri Gelecek Olan Avlanma İle Ilgili Adiyy Bin Hatem Hadisini Şerhederken Şöyle Demiştir:

قَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (وَإِنْ وَجَدْتَ مَعَ كَلْبِكَ كَلْبًا غَيْرَهُ وَقَدْ قَتَلَ فَلَا تَأْكُلْ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي أَيُّهُمَا قَتَلَهُ)

Allah Rasulu'nun ﷺ Eğer köpeğinin yanında başka bir köpek bulursan ve köpek avı öldürmüşse ondan yeme, çünkü sen onların

[84] (Maide Suresi – 4)
[85] (Meşhur olan kavle göre Ahmed İbn Hanbel gibi)

hangisinin avı öldürdüğünü bilmiyorsun… *Kelamında mühim bir kaidenin beyanı vardır. O kaide şudur: Hayvanı helal kılan kesimde şek hasıl olursa, helal olmaz! Çünkü hayvanda asıl olan haramlıktır. Bu konuda ihtilaf yoktur.* [86]

İmam Nevevi (Rahimehullah) Dedi Ki;

"Bizim ashabımız söyledi ki: Mürted'in, Putperest'in, Mecusi'nin ve Kitabı olmayan başkalarının kestikleri haram olduğu gibi, onların köpek veya ok ile avladıkları da haramdır.

Aynı zamanda onların Müslüman'la ortak olarak kestikleri de haramdır, hatta bıçağı boğazının ortasına batırsa bile veya boğazının bir hissesini o, bir hissesini ise Müslüman kesse bile (haramdır). Veya her ikisi de avı ok veya köpek ile öldürse bile helal olmaz, veya her ikisi de ok atsa veya köpekleri gönderse ve Müslüman'ın oku, veya köpek yaralayarak avı öldürürse veya hayvanın hareketine son koyarsa, Müslüman'ın bir koyunu kesip, Mecusi'nin onu soyması helal olduğu gibi bu da helal olur.

Lakin Mecusi'nin gönderdiği köpek (veya attığı ok) yaralarsa veya avı her ikisi de birlikte veya birbirinin ardınca yaralarsa ve onlardan hiç biri onu öldürmezse lakin daha sonra ikisinin de tesirinden ölse veya hangisinin olduğu bilinmezse bu haramdır. Çünkü hayvanda asıl olan haramlıktır, ta ki mubah yolla kesilene kadar." [87]

Ebu Hanife (Rahimehullah) Av Hakkında Da Şöyle Diyor:

Av hayvanı salanın veya silah atanın Müslüman yahut Ehli Kitap'tan biri olması şarttır. [88]

Said Bin Cubeyr ﷺ Şöyle Dedi:

Üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikretsin veya etmesin, Mecusi'nin avladığından yeme!" [89]

---

[86] (Sahihu Muslim bi Şerhin Nevevi: 13/78)
[87] (Mecmuu Şerhul Muhezzeb - 9/85)
[88] (el-Ehtiyar, sayfa: 297)
[89] (İbn Ebi Şeybe: El Musannef: 10/395/20032.)

<u>İbni Kudame (Rahimehullah)'nin El Muğni Adlı Eserinde Şöyle Geçmektedir:</u>

... İbni Mes'ud'dan ﵁ ve İlim Ehli'nin bir çoğundan, Kitap Ehli'nin avcılarının da kestikleri hayvanlar gibi bununda mübah olduğu görüşüne gittiler. Ata,Leys,İmam Şafii,ve Rey Ashabı da böyle dedi. Ehli Kitap'ın avcılarının tuttuklarının haram olduğuna dair ben hiç kimseyi bilmiyorum.

Ancak İmam Malik, Ehli Kitap'ın kestiklerini helal görürken, Ehli Kitap'ın avlandıklarını haram kabul etti.
Bu doğru değildir. Çünkü onların avcılarının tuttukları hayvanların, onların yiyecekleri içine giriyor.Ve Ayet'in umumu onu da kapsıyor. Çünkü Müslümanlar'ın ki gibi, onların kestikleri helaldir. Avladıkları hayvanlarda helaldir. [90]

[90] (El-Muğni - 9/390)

Soru 8: Ehli Kitap kime denir ?

Cevap: Kitap Ehli, Ehli Sünnet'in ittifakı ile Yahudi ve Hıristiyanlardır. Müfessirler bu iki taifeden kasıt **Yahudi ve Hıristiyanlardır**, demişlerdir. Yoksa bugün bazılarının dediği gibi **' Bir topluma kitap verildiyse o Kitap Ehlidir'** demek değildir. Bunu söyleyen kişi Ehli Sünnet'in Cumhuruna muhalefet etmiş olur. Ve bunu kabul edersek aynı zamanda Kitap Ehli'ne yapılan diğer muameleleri yapmak gerekecektir. Mesela onların kadınlarıyla evlenmek gibi. Eğer ki topluma Kitap Ehli dersek Allah ﷻ' nin kesinkes yasakladığı Müşrik kadınlarla evlenme meselesi çıkacaktır ki, bu daha büyük bir fesattır. Allah ﷻ bizi insi ve cinni şeytanlardan korusun.

أَن تَقُولُواْ إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَى طَآئِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ

Kitap, yalnız bizden önceki iki topluluğa (hıristiyanlara ve yahudilere) indirildi, biz ise onların okumasından gerçekten habersizdik» demeyesiniz diye; [91]

<u>İbni Kesir En'am Suresi 156.Ayetin Tefsirinde Şöyle Açıklıyor:</u>
İbn Abbas'tan ؓ rivayetle Ali İbn Ebu Talha,
قَبْلِنَا مِن طَآئِفَتَيْنِ عَلَى كِتَابُ ***"Bizden önce yalnız iki topluluğa»***
Ayetinde kastedilenlerin; Yahudi ve Hıristiyanlar olduğunu söylemiştir. Mücahid, Süddi, Katade ve birçokları da böyle demişlerdir. Allah Teala onların: "Bizim ise onlarınkinden hiç haberimiz yok." dediklerini bildiriyor. Yani, biz onların söylediklerini anlamıyoruz. Zira onlar, bizim dilimizi konuşmuyorlar. Bununla birlikte biz, onların bulundukları durumdan habersiziz. [92]

<u>İbni Abbas ؓ Der Ki:</u>
*Yüce Allah ﷻ : **"Üzerinde Allah'ın adı anılmamış olan şeylerden yemeyiniz"**[93] diye buyurduktan sonra: "Kendilerine kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir"[94],[95] buyruğu ile bundan istisnada*

---

[91] (En'am Suresi – 156)
[92] (İbni Kesir En'am Suresi 156.Ayetin Tefsiri)
[93] (En'am Suresi - 121)
[94] (Maide Suresi - 5)
[95] (Yani Ehli Kitab'ın kestiklerinin helal olabilmesi için besmele çekmesi gerekmez.)

bulunmuştur. ***Bununla da Yahudi ve Hıristiyan'ın kestiğini kastetmektedir.***[96]

Taberi Tefsirinde Şöyle Geçmektedir:

Abdullah b. Abbas, Hasan-ı Basri, İkrime, Şa'bi, Ata, Hakem, Hammad ve Katade'ye göre burada zikredilen Ehli Kitap'tan maksat, kendilerine Tevrat ve İncil verilen Yahudi ve Hıristiyanlar ve bu iki dine herhangi bir milletten giren insanlardır. [97]

İslam şeriatında Yahudiler ve Hıristiyanlar için kullanılan bir tabir, Kitap Ehli…

Kur'an-ı Kerim, bir çok yerde Yahudiler ve Hıristiyanlardan, Ehl-i Kitap diye bahseder; hadislerde de bu tabir sık sık kullanılmıştır. Böylece vahiy yoluyla nazil olmuş Tevrat, Zebur ve İncil'e sahip bulunan Yahudiler ve Hıristiyanlar, bu kitaplar tahrif edilmiş olmasına rağmen, Müşriklerden ayırt edilmiş ve kendilerine farklı bir statü tanınmıştır.

İslam ahkamına göre, İslam idaresini kabul edip bağlandıktan sonra Ehl-i Kitab'a ibadetlerini serbestçe yapabilme hürriyeti tanınır. Antlaşma şartlarını tamamen yerine getirmeleri ve adil ölçülerde kendilerine konan cizyeyi (baş vergisini) ödemeleri halinde İslam idaresinin himayesinde olup can ve mal güvenlikleri sağlanır.

İlk halifeler döneminde Ehl-i Kitab'ın, Arap Yarımadası'ndan sürülüp çıkarılması, **Peygamber'in** ﷺ, "Arap Yarımadası'nda iki din bir arada bulunmayacaktır" [98] şeklindeki bir hadisine dayandırılırsa da bunun yanında Ehl-i Kitab'ın, antlaşma şartlarına uymamaları ve huzursuzluk çıkarmalarının da bu uygulamaya esas teşkil ettiğini göz önünde bulundurmak gerekir.

Kur'an; Yahudi ve Hıristiyanlar gibi, sonradan bozulmuş da olsa yiyeceklerini Müslümanlara helal kılmıştır:

---

[96] (Kurtubi, el-Camiu li-Ahkami'l-Kur'an, c: 6/s:77-78.)
[97] (İmam Taberi Maide Suresi 5.Ayet Tefsiri)
[98] (Muvatta, Medine, 18,19)

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ

"Bugün size temiz ve faydalı şeyler helal kılındı. Kitap verilenlerin yiyecekleri size, sizin yiyecekleriniz de onlara helaldir" [99]

Bu Ayetin manası genel olup, domuz, şarap, içki, ölü hayvan gibi aslı haram olan yiyeceklerin dışında kalanları içine alır.

Yahudi ve Hıristiyanlar dışında kalanlar Müşrik hükmünde olup, kestikleri yenmez. Yahudi ve Hıristiyanların kesim şekli kendi dinlerinin kabul ettiği bir şekilde oluyorsa, böyle kesilen hayvanlar yenir; dinlerinin kabul etmediği bir kesme ve öldürme şekliyle öldürülmüşse, böyle hayvanların etleri yenilmez.

İslam, Müslüman bir erkeğin Kafir veya Müşrik bir kadınla evlenmesine izin vermezken, Kitap Ehli'nden olan, yani Yahudi veya Hıristiyan bir kadınla evlenmesine izin vermiştir. Çünkü bunların dini, aslı bozulmuş olsa da böyledir. Bu konuda Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulur:

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ

"...Mehirlerini verdiğiniz takdirde, iman eden hür ve iffetli kadınlar ve sizden önce kitap verilenlerin hür ve iffetli kadınları, zina etmemek ve gizli dost tutmamak şartıyla size helaldir." [100]

Bu Konuyla İlgili Eba Batın "Günümüzdekiler De Ehli Kitaptır" Diyenlere İtirazını Şu Şekilde Dile Getirir:

"Muasırlardan olan bazı ilim müntesiplerinin şöyle dediği bize nakledildi: Yüce Allah ﷻ Kitap Ehli olmaları nedeniyle Yahudi ve Hıristiyanların kestiklerini mubah kıldıysa, bu ümmetin Kafirleri daha evladır. Çünkü bunlar da Ehli Kitaptır, hatta bunların Kitabı

[99] (Maide Suresi – 5)
[100] (Maide Suresi – 5)

diğer iki kitaptan daha şereflidir.<u>Bu, Kitaba ve İcma'ya muhalif olması nedeniyle fasit bir kıyastır.</u>

*Yüce Allah ﷻ buyuruyor ki: "**Kitap verilenlerin yiyecekleri size, sizin yiyecekleriniz onlara helaldir**."* [101] *Bu ayetin mefhumu, Ehli Kitap dışındakilerinin kestiklerinin haram olduğuna delalet ediyor.*

Alimler İcma etmişler ki, bu Ümmetten olan Mürted'in hükmü, Ehli Kitab'ın hükmünden farklıdır: Mürted'den cizye alınmaz, köle edinilmez, Mürted kadınla evlenilmez. İshak'tan, sadece Ehli Kitab'a irtitad eden Mürted'in kestiğini yemenin mübah olmasıyla ilgili zikrettikleri bundan müstesnadır. Sahabe ve onlardan sonra gelen tüm Alimlerin verdiği hüküm, onların Ehli Kitap konusunda verdiği hükme muhaliftir.

***Kim bu ümmetin Mürted olanını Ehli Kitab'a kıyaslarsa, Kitap, Sünnet ve Ümmetin İcması'nın delalet ettiği şeye muhalefet etmiştir**.Bir çok Alim açık şekilde Zındıkların, Durzilerin, Teyamina ve benzerlerinin kestiklerinin yenmeyeceğini belirtmişler. Çünkü bunlar tartışmasız olarak Kafirdirler. Zındık ise, Münafık ve benzerleridir. Allah'ın ﷻ hidayetini dilediği kimse için hak ortaya çıkmıştır. Delillerin çokluğu ise Allah'ın ﷻ hidayetini dilemediği kimsenin şaşkınlık ve sapıklığından başka bir şeyini arttırmaz!"* [102]

101 (Maide Suresi – 5)
102 (İbn Kasım En Necdi: Ed Durerus Seniyye: 7/472-473.)

Soru 9: Ayette geçen (طَعَامُ) yiyecekten kasıt nedir ?

Cevap: (طَعَامُ) Yiyecekten kasıt Kitap Ehli'nin kestikleridir. Çünkü gerek bu ayetten önce gerekse genel olarak bütün insanların ikram ettiği yiyecekler helal ve temiz olduğu sürece yenilmesinde hiç kimse bir sakınca görmemiştir. Bundan dolayı Ayette geçen (طَعَامُ) Kitap Ehli'nin kestiği hayvanların etleridir. Çünkü yukarıda dediğim gibi Kitap Ehli'nin kestikleri dışındaki yiyecekleri zaten helal idi. Çünkü Kitap Ehli'nin etleri bu ayette geçtiği gibi istisna ve helal kılınmıştır.
Ulema'nın bu konuda yorumlarına bakalım:

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ

...Bugün size temiz ve hoş şeyler helal kılındı. Kendilerine kitap verilenlerin yiyecekleri size helal, sizin yiyecekleriniz de onlara helaldir. [103]

İbni Abbas ﵁ Bu Ayetin Tefsirinde Şunları Söylemiştir:
''İbn Cerir, İbnul Munzir, İbn Ebi Hatim, Nehhas ve Beyhaki Süneninde ve İmam Buhari İbn Abbas'dan ﵁:
''Kitap verilenlerin yiyeceği''[104] *ayetinden kastın, onların kestiği hayvanlar olduğunu söylediğini rivayet etmiştir.*[105]

Mücahid Bu Ayetin Tefsirinde Şunları Söylemiştir:
Abd bin Humeyd Mucahid'den: ''Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir'' kavliyle ilgili onun ''kestikleri hayvanlardır'' dediğini rivayet etmiştir. [106]

İbrahim En Nehai Bu Ayetin Tefsirinde Şunları Söylemiştir:
Abdur Rezzak ''El Musannef'' adlı eserinde İbrahim En Nehai'den: ''Kitap verilenlerin yiyeceği'' kavliyle ilgili, onun ''kestikleri hayvanlardır'' dediğini rivayet etmiştir. [107]

---

103 (Maide Suresi-5)
104 (Maide Suresi-5)
105 (El-Muğni-Cild 9/Sayfa 390, Celaluddin Es Suyuti: Ed Durrul Mensur: 5/197-198.)
106 (Celaluddin Es Suyuti: Ed Durrul Mensur: 5/197-198.)
107 (Celaluddin Es Suyuti: Ed Durrul Mensur: 5/197-198.)

Hafız İbn Kesir (Rahimehullah) Bu Ayetin Tefsirinde Şunları Söylemiştir:

''Yüce Allah ﷻ, Yahudi ve Nasrani[108]lerden oluşan iki Kitap Ehli'nin, kestiğinin hükmünü zikredip dedi ki: ''Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir''[109]. İbn Abbas, Ebu Umame, Mucahid, Said bin Cubeyr, İkrime, Ata, Hasan, Mekhul, İbrahim En Nehai, Suddi ve Mukatil bin Hayyan, yiyecekten kastın kesilmiş hayvanlar olduğunu söylemişlerdir.''[110]

İmam Kurtubi (Rahimehullah) Bu Ayetin Tefsirinde Şunları Söylemiştir:

Bir grup İlim Ehli ise şöyle demektedir. Onların kestiklerinden bize helal olan, yalnızca onlar için helal olandır. Çünkü, onlar için helal olmayan şeylerde onların şeri usule uygun kesimlerinin etkisi olmaz. O bakımdan bu kanaate sahip olan ilim adamları, Kitap Ehli'nin kestiklerinden diğerleri sırtına yapışık olan ile safi yağların yenilmesini caiz kabul etmezler.

Ayet-i kerimedeki " yiyecek (طَعَامُ)" lafzını, kesilen hayvanın

bir bölümü hakkında münhasır olarak kabul etmişlerdir. Birinci kesim ise bu lafzı (bizim için) yenilebilen bütün şeyler hakkında umumu üzere kabul etmiştir.Bu görüş ayrılığı Maliki mezhebinde söz konusudur.

Ebu Ömer (b. Abdi'l-Berr) der ki: "Malik, Yahudilerin iç yağları ile kestikleri develeri yemeyi mekruh görmektedir" İlim adamlarının çoğunluğu ise bunda herhangi bir sakınca görmemektedirler. [111]

İbn Teymiyye (Rahimehullah) Dedi Ki:

" Bunun için Ehli Kitab'ın yemeği(kestiği) bize helal kılındı. Aynı zamanda delalet ediyor ki Müşriklerin yemekleri(kestikleri) ise haramdır." [112]

---

108 (Nasrani-Hıristiyan Demektir.)
109 (Maide Suresi-5)
110 (Hafız İbn Kesir: Tefsirul Kuranil Azim: 5/77.)
111 (Kurtubi, el-Camiu li-Ahkami'l-Kur'an, c:6/s:78-79.)
112 (İktidates Sıratel Mustakim 1/225)

İmam Şevkani'nin Fethul Kadir İsimli Eserinde Şöyle Geçmektedir:

Kitap Ehli'nin yiyecekleri size helaldir. [113] (طَعَامُ) *(yiyeceklerden) kasıt yenilen şeylerin ismidir. Ve kesilen hayvanların etleri de ondandır. Bir çok İlim Ehli buradaki* (طَعَامُ)*' ı kestikleri hayvanlar diye ayırma görüşüne gittiler.*

Ve Kitap Ehli'nin bütün yiyeceklerine bu Ayet delildir. Kesilen et ile başka yiyecekler arasında fark yoktur...[114]

113 (Maide Suresi-5)
114 (Fethul Kadir/Maide Suresi 5.Ayet Tefsiri)

Soru 10: Ehli Kitab'ın kestiği yenir mi ?

Cevap: Her ne kadar Kitap Ehli de Allah'a ﷻ şirk koşsa da Allah ﷻ Maide Suresi 5. ayette bunu istisna kılmıştır ve bundan dolayı Ehli Kitab'ın kestiği Kuran ve Sünnete göre helaldir.

Ama tabi bu konuda biraz tafsilat vardır. Önce konuyla alakalı ayeti getirelim, daha sonra Peygamber ﷺ'in temiz Sünnetine ve Ulema'nın anlayışına bakalım.

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلُّ لَّهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلاَ مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَن يَكْفُرْ بِالإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Bugün size bütün temiz olan şeyler helal kılındı.<u>Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir</u>. Sizin yiyeceğiniz de onlara helaldir. İffetli, zinaya sapmamış ve dost edinmemiş olmak şartıyla, kendilerine mehirlerini verdiğinizde Mü'minlerden hür kadınlarla sizden önce kitap verilenlerin hür kadınları da (size helal kılındı). Kim imanı inkar ederse, onun ameli boşa gitmiş ve ahirette hüsrana uğramış olur. [115]

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: إِنَّكُمْ نَزَلْتُمْ بَيْنَ فَارِسَ وَالنَّبَطِ , فَإِذَا اشْتَرَيْتُمْ لَحْمًا فَسَلُوا , فَإِنْ كَانَ ذَبِيحَةَ يَهُودِيٍّ أَوْ نَصْرَانِيّ فَكُلُوهُ , وَإِنْ ذَبَحَهُ مَجُوسِيٌّ فَلَا تَأْكُلُوهُ.

İbni Mesud ؓ rivayet ediyor Rasulullah ﷺ şöyle buyurdu: Siz Farslar ve Nabatlar arasında konaklayacaksınız. Et aldığınız zaman, bir Yahudi veya Nasrani'nin kestiğiyse, yiyin. Eğer onu bir Mecusi kesmişse, yemeyin. [116]

---

115 (Maide Suresi – 5)

116 İbn Ebi Şeybe: El Musannef: 17/420/33362. İbn Kudame ''El Muğni''de (13/297) İmam Ahmed'e nispetle bu sözün Allah Rasulüne ﷺ ait olduğunu rivayet ediyor.

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: صَالَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَجُوسَ أَهْلِ هَجَرَ عَلَى أَنْ يَأْخُذَ مِنْهُمُ الْجِزْيَةَ، غَيْرَ مُسْتَحِلٍّ مُنَاكَحَةَ نِسَائِهِمْ وَلَا أكل ذَبَائِحهم

El Hasan bin Muhammed'in ﵁ şöyle dediğini nakledildi:
"Rasulullah ﷺ Hecer Mecusileriyle, kadınlarının nikahlanmasını ve kestiklerinin yenmesini helal kılmadan, sadece onlardan cizye alması üzere sulh yaptı.'' [117]

عَنْ أَنَسٍ، أَنَّ امْرَأَةً، يَهُودِيَّةً أَتَتْ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم بِشَاةٍ مَسْمُومَةٍ فَأَكَلَ مِنْهَا فَجِيءَ بِهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فَسَأَلَهَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَتْ أَرَدْتُ لأَقْتُلَكَ . قَالَ " مَا كَانَ اللَّهُ لِيُسَلِّطَكِ عَلَى ذَاكِ " . قَالَ أَوْ قَالَ " عَلَىَّ " . قَالَ قَالُوا أَلاَ نَقْتُلُهَا قَالَ " لاَ " . قَالَ فَمَا زِلْتُ أَعْرِفُهَا فِي لَهَوَاتِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم .

Enes ibnu Malik ﵁ şöyle dedi:
Yahudi bir kadın, Allah Rasulü ﷺ 'e eti zehirlenmiş ve kızartılmış bir koyun getirdi. Allah Rasulü ﷺ, bu zehirli koyunun etinden yedi. Allah Rasulü ﷺ 'in yanında bulunan sahabeleri:
Bu kadını öldürelim mi? dediler. Allah Rasulü ﷺ, hayır, öldürmeyin, dedi.
Enes ibnu Malik şöyle dedi: Ben o zehrin tesirini, Allah Rasulü ﷺ 'in damağında halen görürüm. [118]

İbni Abbas ﵁ Şöyle Demiştir:
"Allah ﷻ; "Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen (hayvan) lardan yemeyin" buyurduktan sonra; "(kendilerine) kitap verilenlerin yiyecekleri size helaldir" buyurarak bu hükümden Kitab Ehlini istisna etmiştir. Buna göre Yahudi ve Hıristiyanların kestiği helaldir. Yahudiler kesim yaparken Uzeyr'in, Hıristiyanlar da kesim yaparken Mesih'in ismini zikrederler.
Çünkü onlar Yahudi ve Hıristiyan milletine tabidirler." [119]

---

117 (Kitab'ul Harac, sf .142)
118 (Buhari - Hibe / 28; Muslim, Selam / 45; Ahmed, III, 218. Sünen-i Ebu Davud 15/231-232.)
119 (Kurtubi el-Camiu li-Ahkami'l-Kur'an, C: 6/s: 77-78.)

<u>İbn Abbas ﷺ Şöyle Dedi:</u>

“Hıristiyanlar her ne kadar Mesih'in ismini zikrederek hayvan kesseler de, Hıristiyanlığa bağlı oldukları için kestikleri yenir. Aynı şekilde Yahudiler de her ne kadar Uzeyr' in ismini zikrederek hayvan kesseler de Yahudiliğe bağlı oldukları için kestikleri yenir.”[120]

<u>İbni Abbas ﷺ Şöyle Dedi:</u>

“Yahudi ve Hıristiyanların kestiklerinin yenmesinin sebebi; Tevrat ve İncil'e inanmış olmalarıdır.” [121]

<u>İbni Abbas ﷺ Dedi ki:</u>

Ehli Kitap Allah'tan ﷻ başkasına kesse de , kestiklerini yiyiniz. [122]

<u>İbni Mesud, İbni Abbas, Ali, Cabir Ve Ebu Burde ﷺ 'dan Nakledilmiştir Ki:</u>

Müslümanlar Fars ve Rum diyarlarını fethettikleri zaman bu gibi karışık milletlerin bulunduğu diyarlarda, <u>hayvan kesenlerin Müşrik mi, yoksa Ehli Kitap mı olduklarını</u> araştırıyorlardı. [123]

<u>Ata Dedi Ki;</u>

Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Ama kim mecbur olur da, istismar etmeksizin ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın yemek zorunda kalırsa, ona günah yoktur. [124] *Ayeti ile ilgili:*

‘Hıristiyanlar derler ki Mesih'in ismi ile’ ve dedi ki; Bunların kestiklerinde bir beis yoktur. O yiyilir. [125]

<u>İmam Taberi Şöyle Diyor:</u>

“Kitap Ehli'nin kestiğinin helal olabilmesi için Allah'ın ﷻ ismini zikretmeleri şart değildir. Çünkü onlar Allah'ın ﷻ ismini söyleseler bile, gerçek mabud olan Allah'ı ﷻ kastetmezler. Mesih'in babası veya Uzeyr'in babası olduğuna inandıkları Allah'ı ﷻ kastederler. ***<u>Gerçek mabudun ismini kastederek söyleseler bile, kafirin</u>***

---

120 (Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran c: 6 s: 53)
121 (Hakim rivayet etti ve sahih dedi.)
122 (İbni Ebi Şeybe 118.Sayfa-6.Cild/10178)
123 (El-Muğni ala muhtar el-harki c:9 s: 393)
124 (Bakara Suresi – 173)
125 (İbni Ebi Şeybe 118.Sayfa-6.Cild/10181)

besmele çekip çekmemesi önemli değildir*. Çünkü onların ibadeti geçersizdir.”* [126]

İmam Serahsi Şöyle Diyor:

“Alimlerin icmasıyla, iki şeyin helal olması dine bağlıdır. Bunlar; kesilen hayvan etleri ve evlenilecek kadınlardır. Mürted’in ise dini yoktur.” [127]

İbni Kayyım (Rahimehullah)Şöyle Diyor:

“Kitap Ehli dışındakilerin kestiği ölü hükmündedir. Kitap Ehli dışındaki Müşriklerin kestiğinin haram olmasının bizim bildiğimiz ve bilmediğimiz bir takım faydaları vardır.” [128]

İbn Teymiyye (Rahimehullah) Dedi Ki;

Eğer Kitap Ehli ise ona zimmet bağlanır kadınları ile nikahlanılır kestikleri yenir. Aynı şekilde Alimlerin ittifakı ile kadınları öldürülmez. Ancak söz veya amel ile savaşır ise o zaman onlarda öldürülür. Sünnetin delalet ettiği gibi Alimlerin ittifakı ile onlardan ancak savaşanlar öldürülürler. [129]

İbn Teymiyye (Rahimehullah) Dedi Ki;

“ Bunun için Ehli Kitab’ın yemeği (kestiği) bize helal kılındı. Aynı zamanda delalet ediyor ki Müşriklerin yemekleri(kestikleri) ise haramdır.“ [130]

Şafii Alimlerinden Ebu'l Feth Nasr B. İbrahim En Nablusi Şöyle Dedi:

“Allahﷻ, keserken Allah'tan ﷻ başkasının ismini zikrettikleri halde, bir Kitab'a ve bir Nebiye bağlı olduklarını iddia etttikleri için Kitap Ehlini Müşriklerden ayrı tutmuş ve kestiklerini helal kılmıştır.”[131]

---

126 (Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran c: 6 s: 52)
127 (El-Mebsut c: 10 s: 104)
128 (İlamu’l-Muvakkiin/2-117)
129 (Mecmuatul Fetava 28/413)
130 (İktidates Sıratel Mustakim 1/225)
131 (İbni Arabi-Ahkamu'l-Kur'an c: 2 s: 42)

İbni Kudame Rahimehullah'ın El Muğni Adlı Eserinde Şöyle Geçmektedir:

Bütün Sahabeler ve Tabiin, Müslümanlar ile Kitap Ehli dışında kalan kimselerin kestiklerinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir. Bize, Müslüman veya Ehli Kitap dışındaki kimselerin kestiklerinin yenebileceğine dair hiçbir rivayet ulaşmamıştır." [132]

İbni Kudame (Rahimehullah) Şöyle Demektedir:

"Putlardan, taşlardan, ağaçlardan ve hayvanlardan uygun gördüğüne tapanlar gibi, Ehli Kitap dışındaki Kafirlerin kadınlarının ve kestiklerinin haram olduğu konusunda ilim ehli arasında ihtilaf yoktur." [133]

Kitap Ehli'nin, Allah'tan ﷻ Başkası Adına Kestiği Hayvanlar:

İbni Abbas ﷺ Şöyle Demiştir:

"Allah ﷻ ; "Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen (hayvan) lardan yemeyin" buyurduktan sonra; "(kendilerine) kitap verilenlerin yiyecekleri size helaldir" buyurarak bu hükümden Kitab Ehlini istisna etmiştir. Buna göre Yahudi ve Hıristiyanların kestiği helaldir. Yahudiler kesim yaparken Uzeyr'in, Hıristiyanlar da kesim yaparken Mesih'in ismini zikrederler. Çünkü onlar Yahudi ve Hıristiyan milletine tabidirler."

Her ne kadar Hıristiyan, kesim esnasında: Mesih adına, Yahudi de: Uzeyr adına diyorsa da bu böyledir. Çünkü, onlar esas itibari ile benimsedikleri dine göre kesmektedirler. [134]

Ata Der Ki:

"Mesih adına dese dahi Hıristiyan'ın kestiğini ye. Çünkü yüce Allahﷻ onların neler söylediklerini bildiği halde kestiklerini mubah kılmıştır. [135]

---

[132] (El-Muğni c:9 s:392-393, Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran: c:6 s:77-78)
[133] (El Muğni: 13/298)
[134] (Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran: c:6 s:77-78)
[135] (Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran: c:6 s:77-78)

İmam Kurtubi (Rahimehullah) Şöyle Nakleder:

El Kasım b. Muhaymere ise şöyle demektedir;
Hıristiyan kimse, Sercis [136]adına, diyecek olsa dahi onun kestiğini ye. Aynı zamanda bu, ez-Zuhri, Rabia, Şa'bi ve Mekhul'ün de görüşüdür. Ashab-ı kiramdan Ebu'd-Derda ve Ubade b. es-Samit'ten de bu görüş rivayet edilmiştir.
Bir kesim de şöyle demektedir: Sen, Kitap Ehli'ne mensup kimsenin, yüce Allah'tan ﷻ başkasının adına kestiğini işitecek olursan, sakın ondan yeme. Ashab-ı Kiram'dan Ali, Aişe ve İbn Ömer ﵃ bu görüştedir. Bu Tavus ve el-Hasen'in de görüşüdür. Onlar, yüce Allah'ın ﷻ : "Üzerlerine Allah'ın ismi anılmayanlardan yemeyin. Çünkü o, elbetteki bir fısktır" [137] buyruğuna dayanarak bu görüştedirler. Malik ise, bunu haram kılmaksızın: Ben bunu (bundan yemeyi) mekruh görüyorum, demekle yetinmiştir. [138]

Şafii Alimlerinden Ebu'l Feth Nasr B. İbrahim En Nablusi Şöyle Dedi:

"Allah ﷻ, keserken Allah'tan ﷻ başkasının ismini zikrettikleri halde, bir Kitab'a ve bir Nebiye bağlı olduklarını iddia etttikleri için Kitap Ehlini Müşriklerden ayrı tutmuş ve kestiklerini helal kılmıştır."[139]

Taberi Tefsirinde Şöyle Geçmektedir:

Abdullah b. Abbas, Hasan-ı Basri, İkrime, Şa'bi, Ata, Hakem, Hammad ve Katade'ye göre burada zikredilen Ehli Kitap'tan maksat, kendilerine Tevrat ve İncil verilen Yahudi ve Hıristiyanlar ve bu iki dine herhangi bir milletten giren insanlardır. [140]

İbni Kesir Maide Suresi 5. Ayetin Tefsirinde Şöyle Geçmektedir:

Hayvanı boğazlarken Kitabi[141]'nin Mesih, Aziz gibi Allah'tan ﷻ başka bir ismi söylediği duyulmazsa; onun kestiği helaldir. Fakat, Allah'tan ﷻ başkasını andığı duyulursa bazı fıkıh Alimlerine göre onun kestiği hayvanı yemek haramdır. Çünkü o, Allah'tan ﷻ başkası anılarak kesilenlerdendir.

---

136 (Sercis:Onlara ait bir kilisenin adıdır.)
137 (En'am Suresi - 121)
138 (Kurtubi, el-Camiu li-Ahkami'l-Kur'an, c: 6/S.77-78.)
139 (İbni Arabi-Ahkamu'l-Kur'an c: 2 s: 42)
140 (İmam Taberi Maide Suresi 5.Ayet Tefsiri)
141 (Kitabi:Ehli Kitap Demektir)

Bir kısım Alimler de derler ki:
Allahﷻ, onların yemeklerini bize helal kılmıştır. Ne dediklerini de O daha iyi bilir. Corcos adlı bir kilise için kesilip ona bağışlanan bir koçu Ebu'd-Derda'ya haber vererek : «Ondan yiyelim mi?» diye sorulduğu zaman, şu cevabı verdi: Allah'ım ﷻ affet; onlar Ehli Kitap'tır. Onların yemeği bize, bizim yemeğimiz de onlara helaldir. Ve yenmesini emretti.

İmam Malik, Ehli Kitab'ın, Kiliseleri ve Havraları için kestikleri hayvanlar hakkında bir soruya şu cevabı vermiştir: Onu haram değil, fakat hoş da görmem. Bunu hoş görmemesi, Allah'tan ﷻ başkasının adına kesilenlerden olması endişesiyledir ve takvadandır. Ona göre; Ehli Kitab'a nisbetle Allah'tan ﷻ başkası adına kesilenler, onların, kendi ilahlarına yakınlık niyetiyle kestikleri ve etinden yemedikleri hayvanlardır. Fakat kesip yedikleri ise; onların yemeklerinden sayılır. Allah da ﷻ buyurur ki: ***«Kitap verilenlerin yemeği size helaldir.»*** *Bunun için de haram görmemiştir.* [142]

Buradan da anlaşılacağı üzere, Ulema'nın arasında Kitap Ehli'nin kestikleri hakkında ihtilaf bulunmamaktadır. Olan ihtilaf, Ehli Kitab'ın Allah'tan ﷻ başkasının adını anarak veya başka bir şeye kestiği et'in hükmü hakkındadır.

[142] İbni Kesir Maide Suresi 5. Ayetin Tefsiri

Soru 11: Besmele'den kasıt nedir ?

Cevap: Besmele den kastımıza geçmeden önce kısaca konu hakkında bilgi vermek faydalı olacaktır.

Tesmiye veya "Besmele", "Bismillahirrahmanirrahim" veya sözünün kısaltılmış şekli "bismilah" dır. Hayırlı ve helal bir işe başlarken, Allah Teala'nın adını anmak ve bu adla işe başlamak anlamına gelir. İslamiyet'ten önce Araplar, herhangi bir işe başlarken, bağlı bulundukları ilahlarının adlarını anarak başlarlardı. Mesela, Bismi'l-Lat (Lat'ın ismiyle), Bismi'l-Uzza (Uzza'nın ismiyle) derlerdi. Bazen de yaptıkları anlaşmanın başına Bismikallahumme, diye yazarlardı ya da başlarlardı , delil olarak şunu verebiliriz:

...Kureyş elçisi Suheyl b. Amr, Rasulullah ﷺ 'in huzuruna vardı. Önünde iki dizinin üzerinde yere çöktü. Peygamber Efendimiz ﷺ ise, bağdaş kurmuştu. Müslümanlar da çevresinde oturmuşlardı. Suheyl b. Amr, uzun uzadıya konuştu, sonra Peygamber Efendimize ﷺ sulh teklifinde bulundu. Peygamber Efendimiz ﷺ , sulh tekliflerini kabul etti. Bundan sonra, sulh şartlarının müzakeresi yapıldı. Onlarda da anlaşmaya varıldı. Sıra, anlaşma şartlarının yazılmasına gelmişti. Ali ؓ, musalaha nın şartlarını yazmak üzere katip tayin edildi.

Peygamber Efendimiz ﷺ , Ali'ye ؓ, "Yaz!" dedi.
"Bismillahirrahmanirrahim!"

Süheyl b. Amr, buna itiraz etti: "Biz, **Bismillahirrahmanirrahim** 'i bilmiyoruz! Sen böyle yazma!"

Rasulullah ﷺ , "Öyle ise nasıl yazalım?" diye sordu.

Suheyl, **'Bismike Allahumme'** diye yaz" dedi.Kureyşliler, eskiden beri **"Bismillahirrahmanirrahim"** yerine **"Bismike Allahumme** "yi kullanırlardı.[143]

[143] (Rivayete göre, "Bismike Allahumme" kelamını ilk söyleyen, Taif halkının reislerinden Arapların meşhur şairi Ümeyye b. Ebi Salt idi. Sonra bu tabir Arapların da hoşuna gitmiş ve kitaplarının evveline yazmaya başlamışlardır.)

Peygamber Efendimiz ﷺ , **'Bismike Allahumme'** de güzeldir!" buyurduktan sonra Ali'ye, "Haydi yaz! **Bismike Allahumme**" diye emretti. [144]

Başka bir yerde ise şöyle geçer;

Boykot uygulamasının üçüncü senesiydi...

Cenab-ı Hak, Müşriklerin Kabe içine astıkları malum sahifeye bir kurt musallat etti ve durumu vahiy ile Rasulüne ﷺ bildirdi. Sahifede, güve[145] nin yemediği sadece **"Bismike Allahumme (Allah'ım senin isminle başlarım)"** yazısı kalmıştı.

Peygamber Efendimiz ﷺ , durumu amcası Ebu Talib'e anlattı. Bunun üzerine Ebu Talib gidip Müşriklere şu teklifte bulundu:

"Kardeşim oğlunun bana haber vermesine göre, Allah sizin Kabe'de astığınız sahifeye bir kurt musallat etmiş ve (Allah) lafzı dışında bulunan, zulüm, akrabalarla münasebeti kesme ve iftira gibi ifadeleri yiyip bitirmiştir."

"Kabe'ye gidip sahifeye bakınız. Eğer yeğenim doğru söylemişse, bu zulüm ve kötü davranışınızdan vazgeçiniz. Eğer "haşa" yalan söylemişse, ben onu size teslim edeceğim. Onu öldürmek veya diri bırakmak hususunda serbestsiniz...[146]

Bu da bize şunu gösteriyor ki geçmiş Müşrikler Allah ﷻ 'nin ismiyle ameller yaparlardı. Yani bazı zamanlar Allah ﷻ'nin ismini anarlardı . Lakin Allah ﷻ onların Allah'ın ﷻ ismini anmalarını geçersiz saydı.

Besmelede ki kastımıza gelince, her şeyden önce Müslüman, her hayırlı işe başlamadan önce mutlaka Allah ﷻ'nin ismini anması lazım. Bu yemeğe başlamadan önce olabilir, bir okumaya başlamadan önce olabilir ve hayırlı olan bütün işlerde olabilir.

---

[144] (İbn Hişam, a.g.e., c. 3, s. 332; Ahmed İbn Hanbel, a.g.e., c. 4, s. 325.)
[145] (Güve, odun, kumaş ve kürk gibi şeylere musallat olan çeşitli cinsten böcek ve kurtçuklara verilen ortak ad.)

[146] (İbni Hişam, Sire, 1/16-17; İbni Sa'd, Tabakat, 1/209-210)

Ama bizim konumuz hayvanların kesimi olduğu için, burada mutlaka kişinin yine Allah'ın ﷻ ismini anması gerekir. [147]

Peki kişi hayvanı keserken Allah'ın ﷻ ismini nasıl anacak? Yeri burası olmadığı için tafsilata girmeyeceğiz. Ama şunu söyleyelim; Ulema'nın bu konudaki görüşlerinde genel olarak ittifak vardır. Yani kişi Allah ﷻ'nin herhangi bir ismini anarsa, üzerindeki görevini yerine getirmiş olacaktır. Ancak Sünnette varid olan hadiste **Peygamber** ﷺ'in 'Bismilah Allahuekber' dediği varid olmuştur, Sünnet olanında bu olduğunu belirtmek isterim.

Delili ise şu hadistir:

عَنْ أَنَسٍ، قَالَ ضَحَّى النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ، فَرَأَيْتُهُ وَاضِعًا قَدَمَهُ عَلَى صِفَاحِهِمَا يُسَمِّي وَيُكَبِّرُ، فَذَبَحَهُمَا بِيَدِهِ.

Enes b. Malik ﷺ'den rivayete göre, şöyle demiştir: "Rasulullah ﷺ boynuzlu alaca renkli iki koçu kendi eliyle keserek kurban etti. Besmele çekti, tekbir aldı ve keserken ayağını koçların sağ yanı üzerine koydu." [148]

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم الأَضْحَى بِالْمُصَلَّى فَلَمَّا قَضَى خُطْبَتَهُ نَزَلَ مِنْ مِنْبَرِهِ وَأُتِيَ بِكَبْشٍ فَذَبَحَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم بِيَدِهِ وَقَالَ " بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ هَذَا عَنِّي وَعَمَّنْ لَمْ يُضَحِّ مِنْ أُمَّتِي " .

Cabir b.Abdullah ﷺ şöyle dedi : Rasulullah ﷺ ile beraber kurban bayramına şahit oldum. Hutbesini bitirince minberden indi. Ona bir koç getirildi, Rasulullah ﷺ onu " Bismillahi Vallahu Ekber Haza Anni ve Ammen Lem Yudahhi Min Ummeti " dedi ve kendi eliyle kesti. [149]

---

[147] (Buradaki ihtilafı başka soruda bulabilirsiniz:
Bkz. Sayfa 59- Soru 13: Kişi hayvanı keserken Besmeleyi unutursa veya bilerek terk etse bunun hükmü nedir?)

[148] (Buhari, Edahi: 7; Muslim, Edahi: 3)

[149] (Ebu Davud : 3.C.2810.N – Tirmizi : 3.C.1558.N)

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ

"Her ümmete kurban kesme görevi yükledik ki kendilerine rızık olarak verdiğimiz en'am (koyun, keçi, sığır ve deve) cinsinden hayvanları Allah'ın adını anarak kessinler. Hepinizin ilahı tek ilahtır, siz yalnız ona teslim olun. Sen alçak gönüllülere müjde ver." [150]

Kesim esnasında söylenmesi gereken ve önceden beri nakledilen söz; **'Bismillahi Allahuekber'** dir.

Şu Ayet-i Kerimeyi İbn Abbas ﵁ Şöyle Tefsir Etmiştir:

"Şu halde onlar ayakları üzerine dururken, üzerlerine Allah ﷻ' ın ismini anınız." [151]

İbni Kayyım'ın (Rahimehullah) Zadul Mead Adlı Eserinde Şöyle Geçmektedir:

... Enes ﵁ ; Peygamber ﷺ Hayvanı keserken besmele çeker ve tekbir getirirdi. Kendi kurbanını kendi eliyle keserdi.[152]

4- Kurbanını Namazgahta Kesmesi:

Peygamber ﷺ kurbanını namazgahta (musallada) keserdi. Ebu Davud'un kaydettiği bu hadise göre Cabir, Peygamberin ﷺ namazgahda kurban keserken yanında bulundu: Peygamber ﷺ hutbesini bitirince minberden indi, bu arada yanına bir koç getirildi. **"Bismillahi vallahu ekber.** Bu, benim adıma ve ümmetimden kurban kesmeyenler adına." [153]

---

150 (Hac Suresi - 34)
151 (Hacc: 22/36. Abdullah b. Mahmud b. Mevdud el- Mavsıli, El-İhtiyar Li-Ta'lili'l-Muhtar, Ümit Yayınları: 4/208-210.)
152 (Buhari - 73/10; Muslim - 1966.)
153 [(Ebu Davud, 2810; Tirmizi, 1521. Ravileri sikadır; ancak Cabir'den önceki ravinin bu sahabiden hadis işitmediği söylenmektedir. Bu hadise şahid olacak şu hadisler vardır: a) Ahmed'in (6/8, 391) Ebu Rafi'den rivayet ettiği hadis: Heysemi, Mecmau'z-Zeaid'de (4/22) bu hadisin hasen olduğunu ve ayrıca Bezzar'ın da rivayet ettiğini söylemiştir, b) İbn Mace (3122) ve Ahmed'in (6/220, 225) Ebu Hureyre ve Aişe'den ﵄ rivayet ettikleri hadis; Senedi zayıftır, c) Ebu Ya'la ve Taberani'nin (Evsafta) Ebu Said'den rivayet ettikleri hadis: Senedinde tedlisçi bir ravi olan Haccac b. Ertat vardır, d) Taberani'nin Kebir'den Huzeyfe b. Esid'den rivayet ettiği hadisi: Senedinde ihtilaflı bir ravi vardır. Bu şahidlerle

عَنْ أَنَسٍ، قَالَ ضَحَّى النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ، فَرَأَيْتُهُ وَاضِعًا قَدَمَهُ عَلَى صِفَاحِهِمَا يُسَمِّي وَيُكَبِّرُ، فَذَبَحَهُمَا بِيَدِهِ.

Enes* ﷺ *: Peygamber ﷺ iki tane alaca koç kurban etti. Ayağını kurbanlarının yan tarafları üzerine basıp **Bismillah** diyerek tekbir alırken gördüm. Sonra onları kendi eliyle boğazladı, demiştir. [154]

hadis kuvvetlenir -ve sıhhat bulur. (Zadul Mead- Kurban-321)]

154 (Sahih-i Buhari 5558- Kurbanları Kendi Eliyle Kesen Kimse Babı/Udhiyeler 9-214)

Soru 12: Besmele illet midir ?

Cevap: Ulema'nın çoğunluğuna göre besmele illet değildir. İllet, kişinin dinidir. Yani ya Müslüman ya da Ehli Kitap olmasıdır. İllet olan vasıf ortadan kalktığında, ona bağlı olan hüküm de ortadan kalkar. Şayet Besmele illet olarak kabul edilirse, unutularak dahi olsa, Besmele zikredilmediği taktirde kesilen hayvan etinin haram olması gerekirdi. Bu konuda Ulema farklı görüşler zikretmiştir. Ama Ulema'nın çoğunluğuna göre kişi unutarak Besmeleyi terk ederse kestiğinin helal olduğunda ittifak vardır.

Bu sebepten dolayı bugünkü bazı insanların dediği gibi **'Besmele illettir, kim keserse kessin onun kestiği helaldir'** demek Kuran ve Sünnet'ten cahil olmak demektir. Çünkü bir ibadetin kabul şartının ilki kişinin Müslüman olmasıdır. Eğer Müslüman olmadığı taktirde Ehli Kitab'ın kestiği yeniliyor da Müşriğin kestiği niye yenilmiyor derseniz, bu konu hakkında hususi olarak ayet inmiştir.[155]

O zaman biz buradan şunu anlıyoruz; Örnek vermemiz gerekirse, bir adam hac için bütün şartları yerine getiriyor ama Müslüman değil, o zaman bu kişinin haccı geçerli midir diyeceğiz? Tabi ki hayır! Kişi o şartları yerine getirdi diye haccı geçerli olmaz. Besmele çekende şartın birini yerine getirdi diye kestiği helal olmaz, çünkü Müslüman değildir. Malum olan, bütün ibadetlerin kabulü için ilk şartın kişinin Müslüman olması, bu olmadığında da diğer şartların hepsinin geçersiz olmasıdır.

Ulema'nın bu konuda görüşlerine bakalım:

Abdullah İbn Abbas'ın ﵄ Şöyle Dediği Rivayet Edilmektedir:
Müslüman'ın içinde (kalbinde) Allah'ın ﷻ adı vardır besmele çekmese bile kestiği yenir.
"Fakat Ateşperest olan biri hayvanı keserken Allah'ınﷻ adını ansa bile onun kestiği yenmez."[156]

İbn Abbas'ın ﵄ Görüşü:
"... Her Müslüman'ın içinde Allah'ın ﷻ ismi vardır. Eğer hayvan keser ve Allah'ınﷻ ismini zikretmeyi unutursa yesin. Eğer Mecusi

155 (Bkz. Maide-5 / Bkz. Sayfa 42- Soru 10: Ehli Kitab'ın kestiği yenir mi?)
156 (Ettalik el,Muğni Ala DareKutni c.4,sf,296 El-Müstedrek c,4,sf,233 Kit.Zebaih)

hayvan keser ve Allah'ın ﷻ ismini zikrederse, ondan yeme." [157]

Tabiin İmamlarından İkrime'nin Görüşü Şu Şekilde Zikrediliyor:
"... Allah'ın ﷻ (ismini) zikretse bile, Mecusi'nin kestiği yenmez." [158]

İmam Şafi'nin (Rahimehullah)Bu Konudaki Görüşü Daha Önce De Belirtildiği Üzere Şu Şekildedir:
"Allah'ın ﷻ (ismini) zikretse bile, Mecusi'nin kestiği yenmez." [159]

İmam Şafii (Rahimehullah) El-Umm Kitabında Şu İfadeleri Kullanır:
"Mecusi kesim anında Allah ﷻ'nin adını zikretse dahi yine kestiği yenmez!" Çünkü bu Müslüman olmadığından dolayı böyledir. Bunun içindir ki, İmam Şafii "Bir Müslüman Besmele çekmese dahi onun kestiği yenir!" demiştir. [160]

Medine Ehli'nin Ve Diğerlerinin Bu Konudaki Görüşünü İbn Abdil Berr "El Kafi" Isimli Eserinde Şu Şekilde Aktarıyor:
"Kim kesilen hayvan üzerinde isim zikretmeyi unutursa, bu ona zarar vermez, yenmesinde bir beis yoktur." Eğer Tesmiyeyi (Besmeleyi) kasten terk ederse, Malik'e göre kestiği yenmez. Ehli Medine ve diğerlerinden şöyle diyenler vardır:
"Ne kasten ne de unutarak tesmiyeyi terk etmek, Müslüman'a zarar vermez. Çünkü o Milleti ve Dini üzerine kesmiştir. Görmüyor musun? Eğer Mecusi isim zikretse bile bu ona hiçbir fayda vermez." [161]

Hafiz İbn Abdil Berr "El İstizkar" İsimli Kitabında, Besmelenin Müşriğin Kestiğine Bir Etkisi Olmayacağı Konusunda İlim Ehlinin İcmasını Naklediyor:
"(Alimler) İcma etmişler: Üzerinde Allah'tan ﷻ başkasının ismini zikretmedikleri sürece, üzerinde Allah'ınﷻ ismini zikretmese bile Kitabi nin [162]*kestiği yenir.*
(Alimler) İcma etmişler: Mecusi ve Putperest Allah'ın ﷻ ismini zikretse bile, kestiği yenmez."[163]

---

157 (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 4/481/8548.)
158(Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 6/121/10193.)
159 (Muhammed bin İdris Eş Şafi: El Umm: 5/671)
160 (İmam Şafii/el-Umm: 4/289)
161 (İbn Abdil Berr: El Kafi fi Fikhi Ehlil Medine: 179.)
162 (Ehli Kitab'ın)
163(İbn Abdil Berr: El İstizkar: 15/217/21648.)

İmam Tavus Bin Keysan'ın Görüşünü Şu Şekilde Naklediyor:

"... Müslüman'la beraber Allah'ın ﷻ zikri vardır. Eğer hayvan kesip (Allah'ın ﷻ) ismini zikretmeyi unutursa, isim zikretsin ve yesin. Eğer Mecusi kestiği hayvan üzerine Allah'ın ﷻ ismini zikretse bile, kestiği yenmez." [164]

İmam Tavus Başka Bir Yerde Şu Şekilde Naklediyor:

"... Üzerinde Allah'ın ﷻ (ismini) zikretse bile, Mecusi'nin kestiği yenmez." [165]

Yine Abdurrezzak Said Bin Cubeyr'in Ve Murre Bin Şurahil'in Görüşünü Aktarıyor:

"... Musabin Ebi Aişe: Said bin Cubeyr'e ve Murre bin Şurahil'e, Mecusi'nin kesim yaptığı zaman Allah'ın ﷻ ismini zikretmesiyle ilgili sordum, "Onun kestiğini yeme" dedi. [166]

İbn Ebi Şeybe "El Musannef" Adlı Eserinde Said Bin Cubeyr'in ﵀ Bu Görüşünü Başka Bir Tarikle Rivayet Etmiştir:

"... Said bin Cubeyr şöyle dedi: Üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikretsin veya etmesin, Mecusi'nin avladığından yeme!" [167]

Abdurrezzak Diğer Fakih Abdur Rahman Bin Ebi Leyla'nın Görüşünü Şu Şekilde Aktarıyor:

"... Hakem: Abdurrahman bin Ebi Leyla'ya, üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikretmeyi unutan Müslüman'ın kestiğiyle ilgili soru sordum, şöyle dedi: Yenir! Kesimde itibar sadece dinedir. Görmüyor musun? Mecusi kestiği hayvan üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikretse bile, kestiği yenmez." [168]

Müfessirlerden Ebu Bekr El Cessas "Ahkamul Kuran" İsimli Tefsirinde Konumuzla Alakalı Şunu Belirtmiştir:

"Eğer murad Müşriklerin kestiği olsaydı, (Yüce Allah ﷻ) mutlaka bunu zikreder, sadece Tesmiye'nin (Besmele'nin) terkini zikretmekle yetinmezdi.

---

[164] (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 4/479/8539.)
[165] (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 6/121/10192.)
[166] (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 6/121/10191.)
[167] (İbn Ebi Şeybe: El Musannef: 10/395/20032.)
[168] (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 4/480/8545. Ebu Leyla'dan aynı görüşü İbn Abdil Berr "Et Temhid" (22/303) eserinde nakletmiştir.)

Biliyoruz ki, Müşrikler üzerinde isim zikretseler bile, kestikleri yenmez." [169]

İmam Ebu Bekr Es Serahsi Bu Konuyla Alakalı Şunları Söylemiştir:

Enam Suresi 145. Ayet hakkında: Çünkü orada (Müşrik'in kesmesi durumunda) haramlık Yüce Allah'ın ﷻ zikrinin olmamasından kaynaklanmıyor. Hatta (Müşrik) Yüce Allah'ın ﷻ ismini zikretse bile, (kestiği) helal olmaz." [170]

İmam Kurtubi (Rahimehullah)'nin Ahkamul Kur'an Adlı Tefsirinde Şöyle Geçmektedir:

"Kitap Ehli'nin kestiğinin helal olabilmesi için Allah'ın ﷻ ismini zikretmeleri şart değildir. Çünkü onlar Allah'ın ﷻ ismini söyleseler bile, gerçek mabud olan Allah'ı ﷻ kastetmezler. Mesih'in babası veya Uzeyr'in babası olduğuna inandıkları Allah'ı ﷻ kastederler. Gerçek mabudun ismini kastederek söyleseler bile, kafirin Besmele çekip çekmemesi önemli değildir. Çünkü onların ibadeti geçersizdir." [171]

Necd Ehlinden Abdurrahman Bin El Hasan'ın Konuyla İlgili Sözleri:

Şeyh Abdurrahman bin Hasan bin El Şeyh'e, Kafir ve Mürted'in et olarak kesilip, üzerinde Allah'ın ﷻ ismini andığı hayvanla alakalı soru soruldu. İcma ve "Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir"[172] *ayetinin mefhumu dışında, bu et'in haramlığına nas var mı?*

Şöyle cevapladı: *İcma, ittifakla şer'i delildir. İcma, mutlaka Kitap ve Sünnetten bir delile dayanıyordur. Bu delil, bazen Alimlerden bir kısmına gizli kalıyor. Eğer Kitabi*[173]*olmayan Kafir ve Müşrik'in kestiğinin haram olmasında İcma vaki olmuşsa, bu sana yeter! Bildiğiniz gibi, ayeti kerime mefhumuyla haramlığa delalet ediyor. "Üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikrederler" sözünün cevabı şudur: Amellerinin batıl olması nedeniyle, Asli Kafir ve Mürted'in*

---

169 (Ebu Bekr El Cessas: Ahkamul Kuran: 3/6.)
170 (Ebu Bekr Es Serahsi: El Mebsut: 11/237.)
171 (Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran c: 6 s: 52)
172 (Maide Suresi-5)
173 (Ehli Kitap)

Tesmiyesi(Besmelesi) muteber değildir. Varlığı yokluğu gibidir. Nasıl ki, şirk üzerinde olduğu sürece "La ilahe illAllah" demesi gayri muteberdir. Olması veya olmaması birdir." [174]

Bu nakillerden de anlaşılacağı üzere Ulema besmeleyi illet görmemiştir. İlleti din olarak görmüştür. Buradan da Ehli Kitapla Müslüman'ın kestiğinin yenileceğini, bunun dışında kalanlarında kestiğinin haram olduğu görüşü çıkar. Allah ﷻ hepimize hakkıyla görmeyi nasip etsin…

[174] (İbn Kasım En Necdi: Ed Durerus Seniyye: 7/477-478.)

Soru 13: Kişi hayvanı keserken Besmeleyi unutursa veya bilerek terk etse bunun hükmü nedir?

Cevap: Müslüman veya Ehli Kitaptan biri hayvan keserken Besmeleyi unutsa Ulema'nın ittifakıyla kesilen et yenilir ve helaldir.
Lakin bunu bilerek terk ederse Ulema'nın bazısına göre helal olup, bazısına göre ise haramdır.

Hadiste Peygamber ﷺ şöyle buyurmuştur:
"Allah 'ın ismini ansın, anmasın Müslüman'ın kestiği helaldir. Çünkü Müslüman andığında Allah'tan başkasının adını anmaz." [175]

İbni Abbas ؓ Şöyle Dedi:
*"Bir Müslüman, Allah'ın ﷻ ismini anmadan bir hayvan keserse onun etinden yiyin! Çünkü "**Müslim**" kelimesinde Allah'ın ﷻ isimlerinden bir isim (olan Selam) vardır."* [176]

Ebu Bekir El Cassas Dedi Ki;
" Ashabımız ve Malik ve Hasan ibn Salih dediler ki;
Eğer Müslüman bilerek Besmele'yi terk ederse kestiği yenilmez. Ancak unutursa yenilir. Şafii ise her iki halde de yenir dedi. Bunun benzeri Evzai'den de rivayet edildi. Aynı şekilde Besmele'yi unutarak terk edenin kestiğinde de ihtilaf edildi.

Ali, İbn Abbas, Mücahid, Ata İbn Ebi Rebah, Said İbnul Museyyeb, İbn Şihab ve Tavus ؓ dediler ki; Üzerine Besmele çekilmesi unutulan bir hayvanı yemekte bir beis yoktur. Ali ؓ dedi ki, unutan İslam üzeredir.

***İbn Abbas ؓ dedi ki;** Müslüman kalbinden Allah'ı ﷻ zikreder. Ve dedi ki; Besmele nasıl ki şirkte fayda vermiyor ise, unutmakta İslam'da iken zarar vermez."* [177]

---

[175] [(Nasbu'r-raye, 4/183).Bu hadis rivayetleri de kesimde besmele çekmenin farz değil sünnet olduğunu göstermektedir.(Geniş bilgi için bk. Nevevi; el-Mecmu; 8/408-412; V. Zuhayli, el-Fıkhu'l-İslami, 3/659-60)]
[176] (Ettalik el,Muğni Ala Dare Kutni c.4,sf,296 El-Müstedrek c,4,sf,233 Kit.Zebaih,l-)
[177] (Ahkamul Kuran 4/170)

İbni Kesir (Rahimehullah) En’am Suresi 121.Ayetin Tefsirinde Ulema’nın Görüşlerini Şöyle Aktarıyor:

وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

“Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin. Çünkü bu; bir fısktır. Doğrusu, şeytanlar sizinle mücadele etmeleri için kendi dostlarına telkinde bulunurlar. Şayet onlara itaat ederseniz; şüphesiz ki siz de Müşrikler olursunuz.” [178]

Allah'ın ﷻ Adı Anılmamış Olan Şeyleri Yemeyin:

Boğazlayan, Müslüman olsa bile üzerine Allah'ın ﷻ ismi zikredilmeden kesilmiş olan hayvanların helal olmadığı görüşünde bulunanlar bu Ayeti delil getirmektedirler.

İmamlar (Allah ﷻ onlara rahmet eylesin) bu meselede ihtilaf etmişler ve üç görüş beyan etmişlerdir:

1-Bu niteliği ile kesilen hayvan Allah'ın ﷻ ismi ister kasten, isterse yanlışlıkla terkedilmiş olsun helal değildir.
Bu görüş Abdullah İbn Ömer ؓ, onun kölesi Nafi, Amir eş-Şa'bi ve Muhammed İbn Sirin' den rivayet edilmiştir. Bu görüş, İmam Malik'ten ve Ahmed İbn Hanbel'den de rivayet edilmiştir. İmam Ahmed'in ashabından Mütekaddimin[179] ve Müteahhirin[180]'den bir grup bu görüşü destekler. Ayrıca Ebu Sevr, Davud ez-Zahiri ile Şafii Alimlerinin Müteahhirininden olan Ebu'l-Fütuh Muhammed İbn Muhammed İbn Ali et-Tai de “el-Erbaun” isimli eserinde bu görüşü tercih etmiştir. Bunlar bu Ayeti görüşlerine delil getirmeleri yanında Av Ayeti olan:

---

[178] (En’am Suresi – 121)
[179] (Mütekaddimin:Önce Gelenler)
[180] (Müteahhirin:Sonra Gelenler)

مِمَّا فَكُلُواْ اللّهُ عَلَّمَكُمُ مِمَّا تُعَلِّمُونَهُنَّ مُكَلِّبِينَ الْجَوَارِحِ مِّنَ عَلَّمْتُم وَمَا
عَلَيْهِ اللّهِ اسْمَ وَاذْكُرُواْ عَلَيْكُمْ أَمْسَكْنَ

"…Alıştırıp öğrettiğiniz avcı hayvanların sizin için tuttuklarını yeyin ve üzerine Allah'ın adını anın." *[181]*

Ayetini de delil getirirler. Sonra bu Ayetteki ***"Çünkü bu, bir fısktır."*** *kısmı bu görüşü kuvvetlendirmektedir. Bu kısımdaki zamirin* ***"yeme"****ye döndüğü söylenmiştir. Bu zamirin* ***"Allah'tan başkası için boğazlama"*** *ya döndüğü görüşü de vardır. Boğazlama ve av sırasında Allah'ın ﷻ isminin zikredilmesini emretme sadedinde varid olan hadisler de bu görüşü kuvvetlendirmektedir.*

Adiyy İbn Hatim ve Ebu Sa'lebe ؓ hadisleri bu kabildendir. Bunların rivayet ettiği hadiste şöyle duyurulmaktadır: Öğretilmiş köpeğini (av köpeğini) saldığında ve onun üzerine Allah'ın ismini andığında onun sana tuttuğunu ye. *Adiyy İbn Hatim ve Ebu Sa'lebe ؓ hadisleri Buhari ile Müslim'de mevcuttur.* ***Bunlara ilaveten Buhari ile Müslim'de mevcut olan Rafi İbn Hadic hadisinde:*** Kanı akıtılan ve üzerine Allah'ın ismi anılanları yeyiniz, *buyurulmaktadır.* ***Ayrıca İbn Mes'ud'dan ؓ rivayet edilen bir hadiste Allah Rasulü ﷺ bir Cinni'ye şöyle buyurmuştur:*** Üzerine Allah'ın ismi anılmış her bir kemik sizin için (yiyecek) dir. *Hadisi Müslim rivayet eder.*
Cündeb İbn Süfyan el-Beceli'den rivayet edilen bir hadiste ise, Allah Rasulü ﷺ şöyle buyurur: Namaz kılmadan önce kim boğazlamış ise onun yerine bir diğerini boğazlasın. Biz namaz kılıncaya kadar boğazlamamış olan ise Allah'ın ismi ile boğazlasın. *Hadisi, Buhari ve Müslim tahric etmiştir.* ***Aişe (Radıyallahu Anha)' den rivayete göre; Bazı kimseler:***

Ey Allah'ın elçisi, bir kavim bize et getiriyor. Üzerine Allah'ın ismi anılmış mı yoksa anılmamış mı bilmiyoruz, dediler. Allah Rasulü ﷺ : Siz onun üzerine Allah'ın ismini anın ve yeyin, buyurdular. Aişe (Radıyallahu Anha): Küfürden daha henüz yeni kurtulmuşlardı, diye ilave eder.
Hadisi Buhari rivayet etmiştir. Bu hadisin delaletinden öyle anlaşılıyor ki; onlar, Allah'ın ﷻ isminin anılmasının mutlaka gerekli

[181] (Maide Suresi - 4)

olduğunu anlamışlar ve yeni İslam'a girdiklerinden dolayı onların Allah'ın ﷻ ismini zikretmiş olmayacağından korkmuşlardır.

Böylece Allah Rasulü ﷺ yeme sırasında 'şayet boğazlanma sırasında Allah'ın ﷻ ismi zikredilmemişse bu terketmenin yerine kaim olmak üzere' ihtiyaten Allah'ın ﷻ ismini zikretmelerini emretmiştir. Ayrıca onlara, Müslümanların hükümlerini doğrulukla uygulamalarını emretmiştir. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.

2 - Allah'ın ﷻ isminin anılması şart değildir, bilakis müstehaptır. Kasten veya unutularak terkedilirse bir beis yoktur.

Bu, İmam Şafii (Allah ona rahmet eylesin) ile bütün ashabının mezhebidir. Ayrıca İmam Ahmed' den de bu görüş rivayet edilmiş olup, Hanbel İbn İshak bunu ondan nakletmektedir. Yine bu görüş İmam Malik'ten de rivayet edilir. Onun ashabından Eşheb İbn Abdulaziz, bunu açıkça belirtir. Ayrıca İbn Abbas, Ebu Hüreyre ve Ata İbn Ebu Rebah'tan da ﷺ bu görüş nakledilmiştir. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.

İmam Şafii(Rahimehullah) Dedi Ki:

... وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ

"...Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin. Çünkü bu, bir fısktır." [182] *Ayetini Allah'tan ﷻ başkası adına boğazlananlara hamletmektedir. Böylece bu Ayet:*

... أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ

"Allah'tan başkasının adına kesildiğinden dolayı fısk olan..." [183] *Ayeti gibidir. Ata'dan rivayetle* ***"Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin."*** [184]

Ayeti Hakkında İbn Cüreyc Şöyle Demektedir:

Allah Teala, Kureyş'in Putlar adına boğazlamış olduklarını ve Mecusiler'in boğazladıklarını yasaklıyor.

---

[182] (En'am Suresi – 121)
[183] (En'am Suresi – 145)
[184] (En'am Suresi – 121)

İmam Şafii'nin girdiği bu yol kuvvetlidir.

*Müteahhirin[185]'den bazısı; Ayetteki **"Çünkü bu, bir fısktır."** kısmının başındaki vav harfini "**vav-i Haliyye**" yapmak suretiyle, bu görüşü kuvvetlendirmek istemişlerdir. Buna göre anlam şöyle oluyor: Fısk olduğu halde üzerine Allah'ın ﷻ ismi anılmamış olanlardan yemeyiniz. Allah'tan ﷻ başkasının ismi anılmadığı sürece bu, fisk olmayacaktır. Sonra bu durumun **(vav harfinin vav-ı Haliyye oluşu)** kesin olduğu ileri sürülmüştür.*
Buna göre bu harfin atıf edatı olması caiz değildir. Zira böyle kabul edilirse; haber bildiren isim cümlesinin istek bildiren fiil cümlesi üzerine atfedilmiş olması gerekecektir.

إِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ ...

"...Doğrusu Şeytanlar sizinle mücadele etmeleri için kendi dostlarına telkinde bulunurlar."[186]

*Ayetinin başındaki **vav** harfi kesinlikle atıf edatı olduğuna göre; bu görüş bozulmaktadır. Zira **"vav-i Haliyye"**olduğu iddia edilen **vav** gerçekten böyle ise, sonraki cümlenin ona atfedilmesi mümkün olmaz. Şayet bu son cümle, istek bildiren önceki cümleye atfedilmiş ise, onun ileri sürdüğü i'tiraz burada da geçerli olacaktır. Bu durumda **"Çünkü bu, bir fısktır"** kısmının başındaki **vav** harfi, **"vav-i Haliyye"** değilse bu durumda bu görüşü ileri sürenlerin sözü temelinden batıl olacaktır. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.*

İbn Ebu Hatim Der Ki:
Bize Babamın... İbn Abbas'tan ؓ Rivayetine Göre O, *" Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin."* [187] Ayeti Hakkında Şöyle Demiştir:

Bu, ölüdür (ölü etidir). [188] ***Ebu Davud'un mürsel olarak rivayet ettiği hadislerden biri olan ve Sevr İbn Yezid kanalıyla Salt es-***

185(Müteahhirin:Sonra Gelenler)
186 (En'am Suresi - 121)
187 (En'am Suresi - 121)
188 (Hadisi İbn Ebu Hatim, ayrıca Ebu Züf'a kanalıyla... Ata İbn Saib'den de rivayet etmiştir).

Sedusi'den [189] ***rivayet etmiş olduğu şu hadis de bu mezhebçe delil gösterilmektedir:***
Allah Rasulü ﷺ şöyle buyurdu: Allah'ın ismini zikretmiş olsun veya olmasın Müslüman'ın boğazlamış olduğu helaldir. Zira o, zikrettiğinde ancak Allah'ın ismini zikreder. [190]

Bu hadiste Allah Rasulü ﷺ şöyle buyurur: Allah'ın ismini zikretmemişse dahi Müslüman boğazladığında ondan ye. Çünkü Müslüman da Allah'ın isimlerinden bir isim vardır.
***Ayrıca biraz önce geçen Aişe (Radıyallahu Anha) hadisini Beyhaki delil getirmektedir. Bu hadise göre*; Bazı kimseler: Ey Allah'ın elçisi, cahiliyetten kurtulalı fazla olmamış bir kavim bize et getiriyor. Allah'ın ismini onun üzerine anıp anmadıklarını bilmiyoruz, demişler; Allah Rasulü de: Siz, Allah'ın ismini anın ve yeyin, buyurmuş.

Şayet Allah'ın ﷻ isminin anılmış olması şart olsaydı, ancak bunun gerçekleşmiş olması halinde Allah Rasulü ﷺ onlara ruhsat verirdi. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.

3 - Boğazlanan hayvanın üzerine Besmele'nin unutularak terkedilmesi zarar vermez. Şayet kasden terkedilirse; bu, helal değildir.

İmam Malik ve Ahmed İbn Hanbel'in mezheblerinden meşhur olan görüş budur.
Ebu Hanife ve ashabı ile İshak İbn Rahaveyh de böylece fetva vermişlerdir. Ayrıca bu görüş Ali, İbn Abbas, Said İbn el-Müseyyeb, Ata, Tavus, Hasan el-Basri, Ebu Malik, Abdurrahman'dan da ﷺ nakledilmiştir. İmam Ebu'l-Hasan el- Merginani, ***"el-Hidaye"*** *isimli kitabında kasten* ***Allah'ın ﷻ isminin anılması terkedilen hayvanın etini yemenin haram olduğu hususunda Şafii'den önce icma' olduğunu nakleder****.*

---

189 (Bu zat Süveyd İbn Meneuf'un kölesi olup Ebu Hakim İbn Hibban'ın «Kitab'üs-Sikat»ında zikrettiği tabialerden biridir)
190 (Bu hadis, mürsel olmakla birlikte Darekutni tarafından İbn Abbas'tan ﷺ rivayet edilen şu hadis bunu güçlendirmektedir:)

Bu Sebepledir Ki, Ebu Yusuf Ve (Bazı) Şeyhler :
“Bir hakim bunun satışının caiz olduğuna hükmederse, İcma'ya muhalif olduğundan dolayı bu hüküm geçerli değildir, demişlerdir. Ancak İmam Merginani' nin bu söyledikleri, gerçekten gariptir. Zira biraz önce geçtiği gibi Şafii'den, öncekiler arasında ihtilafın bulunduğu nakledilmiştir. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.

İmam Ebu Ca'fer İbn Cerir Der Ki:
Allah'ın ﷻ isminin unutularak terk edildiği hayvanın haram olduğunu söyleyen kimse, bütün bu hüccetlerin sözünden çıkmış ve bu hususta Allah Rasulü ﷺ den varid olan habere muhalefet etmiş olur. İbn Cerir, Peygamber'den ﷺ rivayet edilen hadis derken, bununla Hafız Ebu Bekr el-Beyhaki'nin rivayet ettiği şu hadisi kastetmektedir:
Bize Ebu Abdullah el-Hafız'dan... İbn Abbas'tan*ؓ*, onun da Peygamber ﷺ den rivayetine göre Rasulullah ﷺ, şöyle buyurmuştur: Müslüman’ın ismi yeterlidir. Boğazladığı sırada Allah'ın ismini anmayı unutmuşsa, Allah'ın ismini ansın ve ondan yesin. [191]

İbn Cerir ve başkalarının naklettiğine göre; Şa'bi ve Muhammed İbn Şirin; unutularak Allah'ın ﷻ isminin terkedildiğini hoş görmezlerdi. Çok kere Selef, kerahet kelimesini haram kılma anlamına kullanmışlardır. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.

Şu kadar var ki, İbn Cerir Cumhur'un [192] kavline bir veya iki kişi muhalif kaldığında bunu nazar-i itibare almayıp Cumhur'un görüşünü İcma saymaktadır. Bu da gözden uzak tutulmamalıdır. Tevfik Allah'tandır(ﷻ).

---

[191] (Bu hadisin merfu olarak rivayeti hatadır. Bu hatayı Ma'kil ibn Ubeydullah yapmıştır. Bu zat, her ne kadar Muslim'in ravilerinden ise de, Said İbn Mansur ve Abdullah İbn Zübeyr el-Humeydi bu hadisi Süfyan İbn Uyeyne kanalıyla... İbn Abbas'tan ve onun sözü olarak rivayet etmişlerdir. Bunların rivayetinin isnadında Ebu'ş-Şa'sa ziyade edilmiş ve hadis mevkuf olarak bırakılmıştır. En doğrusunu Allah bilir. Bu; daha sıhhatli olup Beyhaki bu görüşü açıkça belirtir.)
[192] (Alimlerin Çoğunluğu)

İbn Cerir Der Ki: Bize İbn Veki'in... Cehir İbn Yezid'den Rivayetine Göre O, Söyle Demiştir: Bir Adam Hasan'a Sordu :

Bana balıkçıl (veya turna) kuşu getirildi. Onlardan üzerine Allah'ın ﷻ ismi anılarak kesilmişleri ve Allah'ın ﷻ isminin anılması unutulmuş olanları vardı. Ve kuşlar karışmıştı. Hasan: Onu ye, onu ye, dedi. Ravi der ki: Muhammed İbn Sirin'e sordum, şöyle dedi: Allah Teala :

...وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ

"...Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin." [193] *buyurmuştur.*

Bu görüşte olanlar, İbn Mace tarafından muhtelif kanallardan olmak üzere İbn Abbas, Ebu Hureyre, Ebu Zerr, Ukbe İbn Amir ve Abdullah İbn Amr'dan ﷺ rivayet edilen şu hadisi delil getirirler:

Peygamber ﷺ şöyle buyurmuş:

Allah Teala; ümmetimden hata, unutma ve yapmaya zorlandıkları şeylerin (günahını) kaldırmıştır.

Ancak bu hadisin, bu konuya delaleti şüpheli olup en doğrusunu Allah ﷻ bilir.

Hafız Ebu Ahmed İbn Adiyy'in Mervan İbn Salim el-Karkasani kanalıyla... Ebu Hureyre'den ﷺ rivayetine göre; o, şöyle demiştir:

Bir adam Peygamber ﷺ'e gelip; Ey Allah'ın elçisi, bizden bir adam hayvanını boğazlar ve Allah'ın ismini anmayı unutursa; bunun hakkında ne dersin? diye sormuştu. Peygamber ﷺ şöyle buyurdular: Allah'ın ismi her Müslüman üzerindedir.

Ancak bu hadisin isnadı zayıftır. Hadisin isnadında bulunan Mervan İbn Salim el-Karkasani Ebu Abdullah eş-Şami zayıf olup İmamlardan bir çoğu onun hakkında konuşmuşlardır. En doğrusunu Allah ﷻ bilir.

---

[193] (En'am Suresi – 121)

Ben bu meseleye başlı başına bir eser tahsis ettim ve orada imamların mezheblerini, hareket noktalarını, delillerini, bunların delalet yönlerini, aralarındaki muhalefet ve münakaşaları zikrettim. En doğrusunu Allah ﷻ bilir…

Burada İbni Kesir'in sözü bitmektedir.[194]

Medine Ehli'nin Ve Diğerlerinin Bu Konudaki Görüşünü İbn Abdil Berr "El Kafi" Isimli Eserinde Şu Şekilde Aktarıyor:

"Kim kesilen hayvan üzerinde isim zikretmeyi unutursa, bu ona zarar vermez, yenmesinde bir beis yoktur. Eğer Tesmiyeyi [195] kasten terk ederse, Malik'e göre kestiği yenmez. Ehli Medine ve diğerlerinden şöyle diyenler vardır:

"Ne kasten ne de unutarak Tesmiyeyi [196] terk etmek, Müslüman'a zarar vermez. Çünkü o Milleti ve Dini üzerine kesmiştir. Görmüyor musun? Eğer Mecusi isim zikretse bile bu ona hiçbir fayda vermez". [197]

Ulema'nın aktardıklarından şunları anlıyoruz; Ulema burada üç mezhebe ayrılmıştır. Bunların bazısında iki mezhep nakledilmiştir. Bu konudaki nakilleri İbni Kesir Rahimehullah çok iyi bir şekilde toplamıştır Allah ﷻ ona rahmet etsin. **Racih olan görüş şudur ki;** Kişi unutarak terkettiğinde bunun helal olmasıdır. Ve yine bilerekte kişinin terk etmeden kaçınmasıdır. Allah ﷻ daha iyi bilir.

---

194 (İbni Kesir En'am Suresi 121.Ayet Tefsiri)
195 (Besmeleyi)
196 (Besmeleyi)
197 (İbn Abdil Berr: El Kafi, fi Fikhi Ehlil Medine: 179.)

Soru 14: Aişe Annemizin (Radıyallahu Anha) hadisini nasıl anlamamız gerekir ?

Cevap: Her şeyden önce şunu belirtmekte fayda var. İnsanların en çok yanılgıya düştüğü ve bu hadisi kendisine delil alıp **'Müşrik de kesse Müslüman da kesse fark etmez, nasıl olsa ben yerken besmele çekiyorum '** diyerek düştüğü cehaletten Allah ﷻ sizi ve bizi korusun. Yani bu öyle bir cehalet ki, insanlar bununla kendilerine helal ve haram belirliyorlar, ve bu konuda hiçbir muteber tefsire ve Selef'in bu konudaki yorumuna bakmadan, hevadan Allah ﷻ'nin kendisine haram kıldığı et'i maalesef kendilerine helal kıldılar..

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا

Kendi nefsinin arzusunu kendisine ilah edineni gördün mü? Ona sen mi vekil olacaksın? [198]

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِن بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

Nefsinin arzusunu ilah edinen, Allah'ın; (halini) bildiği için saptırdığı ve kulağını ve kalbini mühürlediği, gözüne de perde çektiği kimseyi gördün mü? Şimdi onu Allah'tan başka kim doğru yola eriştirebilir? Hala düşünüp ibret almayacak mısınız? [199]

Bu kısa bilgiyi ve uyarıyı verdikten sonra, asıl meselemize geçebiliriz. Üzerinde duracağımız ve kastedilen Aişe Annemizin (Radıyallahu Anha) rivayet ettiği ve bir çok lafız ile bize gelen hadistir. Ama daha öncede açıkladığım gibi meseleyi anlamak için, hadisin sahih olan başka lafızlarına bakmak gereklidir:

---

198 (Furkan Suresi – 43)
199 (Casiye Suresi – 23)

عن عائشة رَضِى اللّهُ عَنْها قالت]سُئِلَ رسولُ اللّهِ فَقلَ لَهُ إنَّ نَاساً يَأتُونَنَا بِاللَّحْمِ َ نَدرى أذَكَرُوا اسْمَ اللّهِ عَلَيْهِ أمْ َ؟ قال: سَمُّوا عَلَيْهِ أنْتُمْ وَكُلُوهُ.

Aişe (Radıyallahu Anha) anlatıyor: "Rasulullah ﷺ 'e soruldu: "Halk bize et getiriyor, kesilirken besmele çekilip çekilmediğini bilmiyoruz, ne yapalım?"
"Siz besmele çekin, yeyin!" cevabını verdi." [200]

عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ قَوْمًا قَالُوا لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ قَوْمًا يَأْتُونَا بِاللَّحْمِ لَا نَدْرِي أَذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ أَمْ لَا فَقَالَ سَمُّوا عَلَيْهِ أَنْتُمْ وَكُلُوهُ قَالَتْ وَكَانُوا حَدِيثِي عَهْدٍ بِالْكُفْرِ

Aişe (Radıyallahu Anha)'den şöyle tahdis etti: Bir topluluk Peygamber ﷺ 'e "Bir kavim bize et getiriyorlar. Biz ise bunun üzerine Allah'ın ismi anıldı mı yahud anılmadı mı bilmiyoruz, dediler. Peygamber ﷺ: "Bu et üzerine siz Allah'ın ismini söyleyiniz ve onu yiyiniz" buyurdu. Aişe (Radıyallahu Anha): Bu soranlar küfür devrine yakın kimselerdi, demiştir. [201]

عَنْ عَائِشَةَ ـ رضى الله عنها ـ أَنَّ قَوْمًا، قَالُوا لِلنَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم إِنَّ قَوْمًا يَأْتُونَا بِاللَّحْمِ لاَ نَدْرِي أَذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ أَمْ لاَ فَقَالَ . قَالَتْ وَكَانُوا حَدِيثِي عَهْدٍ بِالْكُفْرِ. تَابَعَهُ عَلِيٌّ عَنِ الدَّرَاوَرْدِيِّ. وَتَابَعَهُ أَبُو خَالِدٍ وَالطُّفَاوِيُّ. " سَمُّوا عَلَيْهِ أَنْتُمْ وَكُلُوهُ "

Aişe'den (Radıyallahu Anha) demiştir ki; Ashab-ı Kiramdan bazıları Peygamber efendimizin ﷺ huzuruna gelerek: "Ey Allah'ın Rasulü, cahiliyyet döneminden yeni kurtulmuş olan bazı kimseler (kesilirken) üzerine Allah'ın isminin anılıp anılmadığını bilmediğimiz (hayvanların) etlerini getiriyorlar biz bu, etlerden yiyebilir miyiz?" diye sormuşlar da Peygamber ﷺ:

---

200 [Buhari, Sayd 21, Büyü 5, Tevhid 13; Muvatta, Zebaih 1, (2, 488); Ebu Davud, Edahi 19, (2829); Nesai Dahaya 39, (7, 237).]
201 (Buhari-Av-21/32)

"Bismillah deyiniz ve yeyiniz!" buyurmuştur. [202]

Hadisin, yanlışlığa meydan vermeden anlaşılması için, Ebu Davud' daki ve Buhari'deki lafızlarında yer alan ziyadeyi yukarıda zikrettiğimiz gibi bilmek gerekir. Rivayetin devamında Aişe (Radıyallahu Anha) şu açıklamayı ilave eder: " (Eti getirenler) küfür devrine yakın kimselerdi." Hatta Tahavi'nin Müşkilü'l-Asar'daki bir kaydı, bu ilk zamanlarda Ashab'ın yeni Müslüman olan Bedeviler karşısında bile yiyecek alışverişinde kuşkulu davranıp, zaman zaman Rasulullah'a ﷺ başvurduklarını gösterir.

Şu halde, bu hadisten çıkarılan mana; ihtiyat hali, ilk zamanlarda, Müslümanlığının ciddiyeti pek iyi bilinmeyen bedevilere karşıdır. Rasulullah ﷺ zahire göre amel edilerek, aşırı titizliğe gidilmemesini tavsiye ediyor. Çünkü şüphenin hududu yok. Fazla ileri gidince zorluklara sebep olur. Ve yine buradan da anladığımız gibi Sahabe İslam Beldesi olmasına rağmen, Bedeviler hakkında şüphelendikleri için Allah Rasulune ﷺ gelip sürekli soruyorlar. Ama Peygamber ﷺ onlara doğru olan şeyi tavsiye ediyordu.

Yoksa hadisten, bugün bazılarını dediği gibi **'Biz küfür beldesinde besmeleyi illet görür ve bu eti yeriz'** demek çok yanlış bir görüştür. Çünkü Sahabeler İslam Beldesinde bunu soruyorlardı. Siz ise Ülke'nin yüzde doksan dokuzundan fazlasının Müşrik olduğu bir yerde, **'Gönül rahatlığıyla yeriz'**diyorsunuz. Allah ﷻ bizi şeytanın şerrinden korusun. Başka bir durum ise Sahabenin etleri hakkında soru sordukları kişiler o dönemdeki Müslüman olan Bedevilere karşı bu kadar titiz iken, Müşriklerin kestiklerini yiyenlere ne demeli. Allah ﷻ bizi Sahabe'nin güzel yoluna iletsin.
Başka bir bakış açısı ise, Ulema'nın bazısı bu hadisten Besmele'nin illet olmadığını çıkarıyorlar, ve başka Ulema ise, Besmele'nin bir şey yerken veya içerken vacipliğine delalet ettiğini söylemişlerdir. Ve yine başka Ulema ise, İslam topraklarında etlerin asıl itibariyle helal olduğunu, küfür beldesinde ise asıl olarak haram olduğunu çıkartmışlardır.
Bize düşen Ehli Sünnetin Menhecini takip edip, Ulema'nın bu hadis hakkında ne söylediklerine ve ne dediklerine bakmak gereklidir. Yoksa yukarıda belirttiğim gibi önüne gelen, hadisi hevasına göre yorumlarsa Peygamber ﷺ'in bize bıraktığı bu din Allah muhafaza ifsat olur.

202 (Ebu Davud, Edahi 13/ Ebu Davud Kurban /2829)

Muteber Bazı Ulemanın Bu Konu Hakkındaki Görüşleri:

Ebul Ferec İbn El Cevzi Hadisle Ilgili Açıklamasında Şunları Söylemiştir:

*Müslüman ve Kitabi[203] de zahir olan onun isim zikretmiş olmasıdır. Onun işi, en iyi haline hamledilir ve bizim bu konuda soru sormamız gerekmez. **Allah Rasulu'nun** ﷺ "Siz üzerinde (Allah'ın) ismini zikredin ve yiyin" sözü "üzerinde isim zikredilmeyen konusunda bu yeterlidir" demek değildir. Fakat yemek üzerine isim zikretmek Sünnet olduğu içindir.* [204]

Hafız İbn Abdil Berr Hadisin Açıklamasında Şunları Söylemiştir:

"Bu hadisten çıkan fikhi sonuçlardan: Müslüman'ın kestiği ve üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikredip, etmediği bilinmeyen et'i yemekte bir beis yoktur. İsim zikrettiğine hamledilir. Mümin hakkında hayırdan başka bir şey düşünülmez. İsim zikretmeyi kasten terk etmesi ve benzeri şeyler yapması açık bir şekilde ortaya çıkana kadar, onun kestiği ve avladığı daima selamete hamledilir. " [205]

Muvaffakuddin İbn Kudame(Rahimehullah) Hadisle Alakalı Şunları Söylemiştir:

Kesen kişinin Tesmiyesinde (Besmelesinde) şek edilirse,
Aişe (Radıyallahu Anha) hadisinden dolayı yenmesi helaldir. Çünkü Müslüman'ın hali doğruluğa hamledilir. Yerli yerindeki kesim gibi. [206]

İmam Muhammed Eş Şeybani'nin Rivayetiyle Gelen, İmam Malik'in"El Muvatta" Isimli Hadis Kitabında Şunlar Belirtiliyor:

Malik bize Hişam bin Urve'den ؓ***, o da babasından haber verdi: "Rasulullah'a*** ﷺ ***şöyle soruldu:*** Ey Allah'ın Resulu! Bedevilerden birileri bize etler getiriyorlar ve biz bilmiyoruz üzerinde isim zikretmişler mi yoksa etmemişler mi?

---

[203] (Kitabi=Ehli Kitap demektir.)
[204] (Ebul Farec İbn El Cevzi: Keşful Muşkil: 4/385.)
[205] (İbn Abdil Berr: Et Temhid: 22/299.)
[206] (İbn Kudame: El Kafi: 2/506-507.)

Urve dedi ki: Rasulullah ﷺ şöyle buyurdu: ‘‘Üzerinde Allah’ın ismini zikredin, sonra onu yiyin. ’’

İmam Malik dedi ki: Bu olay İslam’ın ilk yıllarındaydı. [207]
İmam Muhammed dedi ki: Bizde böyle düşünüyoruz.
İmam Ebu Hanife’ye göre ise etleri getiren Müslüman veya Ehli Kitaptan birisi olduğu zaman durum hadisteki gibi olur. Fakat etleri Mecusi getirir ve bunu bir Müslüman’ın veya Ehli Kitaptan birisinin kestiğini belirtirse, sözü tasdik edilmez ve onun sözüne dayanılarak yenmez. [208]

İbnu'l-Melek Aynen Şunları Söyler:
"Hadis, size: "Yerken çektiğiniz Besmele, kesen kimsenin çekmesi gereken Besmele’nin yerini tutar" demiyor, bilakis; yemek sırasında Besmele çekmenin müstehab olduğunu,
kesim sırasında Besmele çekilip çekilmediğini bilmiyorsanız, kesen kimsenin, kestiği şeyin yenmesi caiz olanlardan biri olması halinde, kesilmiş şeyin yenebileceğini beyan ediyor,"

Hattabi Şöyle Diyor:
Bu hadiste kesim sırasında Besmele çekmenin vacip olmadığına delil bulunduğunu söyler… [209]

Bu konu ile alakalı Ulema’dan çok nakil vardır. Biz bunları yeterli gördük. Bu Ulema’nın görüşlerinden de anlaşılacağı üzere; meselenin bugün bizim çevremizdeki Müslümanların anladığı gibi olmadığını, yani Müşrikler Besmele çekse de, kestiklerinin helal olacağı çıkarımlarının Ulema’nın bir çoğunun görüşüne zıt olduğunu anlamış olduk. [210]

---

[207] (İbn Abdil Berr bu olayın İslam’ın ilk yıllarında olduğunu söyleyenlerin görüşünün zayıf olduğunu birkaç yönden ispatlamıştır. (Et Temhid: 22/300)

[208] (Malik bin Enes: El Muvatta: 206.)

[209] (Kutubi Sitte/ Yenmesi Yasak Olan Kesilmişler 1962.Hadis)

[210] Besmele ile alakalı konular için şu numaralı sorulara bakabilirsiniz:
Bakınız – Soru:11 - Besmele’den kasıt nedir? / S:49
Bakınız – Soru:12 - Besmele illet midir? / S:54

Soru 15: En'am Suresi (118, 119, 121) ayetlerini nasıl anlamamız lazım? Özelikle de ayette geçen şu ifadeyi…

وَمَا لَكُمْ أَلاَّ تَأْكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ …

…Üzerine Allah'ın adı anılıp kesilenden yememenize sebep ne? [211]

Cevap: Öncelikle şunu belirtmek isterim ki; kendine Müslüman ve Ehli Sünnet vel Cemaat diyen kişilerin, bugün günümüzde Hadis inkarcıları ve Mutezile gibi davranması gerçekten acı bir durumdur. Özellikle kendine 'Selefiyim' diyen kişilerin bunlar gibi davranması daha acı bir durumdur.

Nasıl anlayacağımıza gelecek olursak;

1. Her şeyden önce konuyu anlamak için Ayetlerin siyakını (akışını) ve sibak (öncesini) iyi okuyup tefekkür etmek gereklidir.
2.Konuyla alakalı hadisler varsa bunları cem edip, bakmak gerekir.
3.Sahabe'nin bu konuda herhangi bir yorumu, anlayışı ve tefsiri varsa bakmak gereklidir.
4.Nuzul sebebine bakılması gerekir.
5. Ve yine kişi meseleyi anlamak için ümmetin muteber gördüğü rivayet tefsirlerine de bakabilir…

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ أَتَى أُنَاسٌ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنَأْكُلُ مَا نَقْتُلُ وَلاَ نَأْكُلُ مَا يَقْتُلُ اللَّهُ فَأَنْزَلَ اللَّهُ (فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ) إِلَى قَوْلِهِ : (وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ)

Abdullah İbni Abbas ﵄ Dedi ki: "Bir Müslüman topluluk Rasulullah'a ﷺ geldi ve şöyle dedi:
"Ya Rasulallah ﷺ biz kendi öldürdüğümüzü yiyoruz, fakat Allah'ın öldürdüğünü niçin yemiyoruz?" Bunun üzerine En'am: 118[212]-121[213] ayetleri indi." [214]

---

211 (En'am Suresi – 119)
212 En'am Suresi 118: Allah'ın ayetlerine inanıyorsanız, üzerine Allah'ın adı anılmış olan şeyden yiyin.)
213 En'am Suresi 121: Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen hayvanlardan yemeyin. Kuşkusuz bu büyük günahtır. Gerçekten şeytanlar dostlarına, sizinle mücadele etmeleri

<u>İbn Abbas ﵁ Şöyle Dedi:</u>
"Müşrikler, Müslümanlara şöyle dediler: "Rabb'inizin öldürdüğü hayvanı yemiyorsunuz, ama kendi öldürdüğünüz hayvanları yiyorsunuz! Bu olacak şey mi?" Böyle demekle, leşlerin, insan tarafından kesilen hayvandan daha iyi olduğunu ifade etmek istemişlerdi." [215]

<u>Taberi (Rahimehullah) Şöyle Dedi:</u>
"Ey Mü'minler! Gerçekten Kur'an ayetlerine inanıyorsanız, Putperestlerin kestiği hayvanların değil; sizin ve Kitap Ehli'nin kestiği hayvanların etlerinden yiyin! Sizin veya Kitap Ehli bir kimse tarafından kesilmeden ölen hayvanın etini yemeyin! Bunu yemek Allah'ın ﷻ emri dışına çıkmaktır. Azılı insi ve cinni şeytanlar, leş yemenin haramlılığı üzerinde tartışmak için yardımcılarına vehim ve vesveselerini telkin ederler." [216]

<u>Bu Ayetin Tefsirinde Suddi Der Ki:</u>
Müşrikler inananlara : Siz Allah'ın ﷻ rızasına uyduğunuzu nasıl iddia edebilirsiniz? Allah'ın kestiğini hoş görmüyorsunuz da kendi kestiğinizi yiyorsunuz, dediler. Bunun üzerine Allah Teala da: ***"Şayet onlara itaat eder (ve ölü etini yerseniz) şüphesiz ki sizler de, Müşrikler olursunuz."*** [217]*buyurdu. Mücahid, Dahhak ve Selef Alimlerinden bir çoğu da böyle söylemişlerdir. Allah ﷻ onlara rahmet eylesin.*
Allah Teala: ***"Şayet onlara itaat ederseniz (Allah'ın emrinden, şeriatından başkasının sözüne döner ve onu Allah'ın emrinin önüne geçirirseniz -ki bu şirktir-) şüphesiz ki siz de Müşrikler olursunuz."*** [218]*buyuruyor.*

Nitekim başka bir Ayette de şöyle buyurulur: "Onlar Allah'tan ayrı olarak Hahamlarını, ve Rahiblerini rabler edindiler." [219]

---

için telkinde bulunurlar. Eğer onlara uyarsanız şüphesiz siz de Allah'a ortak koşanlar olursunuz.)
214 (Tirmizi 3069/Ebu Davud, Dahaya: 27, Tirmizi: Bu hadis hasen garibtir. Bu hadis başka bir şekilde de yine İbn Abbas'tan rivayet edilmiş olup, bazıları bu hadisi Ata' b. Saib'den Said b. Cübeyr'den mürsel olarak rivayet etmişlerdir.)
215 (Ebu Davud, Dahaya: 27/Tirmizi 3069)
216 (Taberi Enam Suresi 121.Ayet Tefsiri)
217 (En'am Suresi 121)
218 (En'am Suresi 121)
219 (Tevbe Suresi - 31)

Bu Ayetin tefsirinde Tirmizi, Adiyy ibn Hatim'den rivayet eder ki, o şöyle demiş : "Ey Allah'ın Rasulü ﷺ; onlar onlara ibadet etmiyorlar ki." Allah Rasulü ﷺ şöyle buyurmuş: Bilakis onlar, haramı onlar için helal kılmış, helali onlara haram kılmışlar, onlar da bunda kendilerine uymuşlardır. İşte onlara ibadetleri budur. [220]

İbn Cüreyc Der Ki:

İkrime'den rivayetle Amr İbn Dinar şöyle der: Kureyş Müşrikleri, Rumlara karşı İran'la mektuplaştılar. Onlar da İran'la mektuplaştı. İran'lılar Kureyş Müşriklerine şöyle yazdılar: Muhakkak ki Muhammed ﷺ ve ashabı, Allah'ın ﷻ emrine uyduklarını sanıyorlar. Allah'ın ﷻ altın bıçakla kestiğini –(ölü hayvan için bu tarifi kullanıyorlar)— Muhammed ﷺ ve Ashabı yemiyor da kendi kestiklerini yiyorlar. Daha sonra Müşrikler bunu Muhammed ﷺ' in Ashabına yazdılar ve Müslümanlardan bir kısmının kalbinde bundan dolayı bir şüphe belirdi ve Allah Teala: "Çünkü bu; bir fısktır. Doğrusu, Şeytanlar telkinde bulunurlar." [221]*Ayetini indirdi ve: "Onlardan kimi, kimini aldatmak için cazip sözler fısıldarlar."* [222] *Ayeti nazil oldu.* [223]

İbni Kesir (Rahimehullah) Bu Ayetlerin Tefsirinde Şunları Nakleder:

Taberani der ki: Bize Ali İbn el-Mübarek'in... İbn Abbas'tan ؓ rivayetinde o, şöyle demiştir: "Üzerine Allah'ın adı anılmayanlardan yemeyin." Ayeti nazil olunca; İran'lılar Kureyş'e şöyle haber gönderdiler: Muhammed ﷺ ile tartışın ve ona deyin ki: Senin elinle, bıçakla kestiğin helal oluyor da, Allah'ın ﷻ altından bir şemşir (kılıç) ile kestiği (ölüyü kasdediyor) mi haram? Bunun üzerine:

"Doğrusu, şeytanlar sizinle mücadele etmeleri için kendi dostlarına telkinde bulunurlar."[224] *Ayeti nazil oldu. Şeytanlar İranlı, dostları ise Kureyş'lidir.* [225]

---

[220] (İbni Kesir – Enam Suresi 121.Ayet Tefsiri)
[221] (En'am Suresi - 121)
[222] (En'am Suresi - 112)
[223] (İbni Kesir - Enam 121 Tefsiri)
[224] (En'am Suresi - 121)
[225] (İbni Kesir - Enam 121 Tefsiri)

Ahkamul Kuran" İsimli Tefsiri Ahkam Tefsirleri Arasında Meşhur Olan Ebu Bekr El Cessas Enam Suresi 121. Ayeti Kerimesindeki Muradı Şöyle Açıklar:

"Eğer murad Müşriklerin kestiği olsaydı, (Yüce Allah ﷻ) mutlaka bunu zikreder, sadece Tesmiye'nin(Besmele'nin) terkini zikretmekle yetinmezdi. Biliyoruz ki; Müşrikler üzerinde isim zikretseler bile, kestikleri yenmez." [226]

Buradan da anlaşıldığı üzere hiçbir Selef Alimi bunu böyle insanların söylediği gibi **'Besmele çeksin, ama dini ne olursa olsun, kestiğini yeriz'** diye anlamamışlardır. Bu sebepten dolayı kendine Ehli Sünnet diyen Müslümanların kendi Selefini takip etmesi ve kurtuluşunda onda olduğunu bilmesi gerekir…

[226] (Ebu Bekr El Cessas: Ahkamul Kuran: 3/6.)

Soru 16: Şimdiki Müşrikler Allah'a ﷻ için kesiyorlar diyorlar…

Cevap: Her ne kadar bunlar Allah'ı ﷻ kastettiğini söyleseler bile inandığımız İlah aynı değildir.

Bunu Tevhid Ehli dilinden hiç düşürmemesine rağmen, maalesef Müşriklerin kestiğine gelince onlar Allah'a ﷻ kesiyorlar diyorlar. Ama fakat malumdur ki, onların inandığı İlah ile bizim inandığımız İlah aynı olamaz. Eğer aynı olsaydı Müslüman olurlar ve o zamanda dedikleri doğru olurdu.

Meseleye Bununla İlgili Birkaç Örnek Verelim:

Bugün bir Sofinin inandığı Allah ﷻ inancını ele alırsak, mesela Rububiyet'in bazı kısımlarını şeyhlerine veren ve bunu da takva gören ve yalnız Allah'a ﷻ yapılması gereken ibadetleri Kabirlere, Şeyhlere, Evliyalara ve Peygamberlere yapıyorlar. İnandığımız İlah aynı olamaz. Biz ibadetin yalnızca kendisine yapılması gerektiğine inanıyoruz, ve zaten bunun ile Muvahhidiz...

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

Allah'ın kadrini gereği gibi bilemediler. Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir. [227]

Yine Bugün Demokratların, Laiklerin inandığı Allah ﷻ inancını ele alırsak; Mesela bunların en takva olanları Allah'ın ﷻ gökyüzündeki işlerine karışılmaması gerektiğini, ama yeryüzündeki işlere ise heva ve hevesle uydurdukları kanunlarla yönetileceğine inanıyorlar. Ve buna muhalif olanları sapık diye isimlendiriyorlar. Helal ve haram yetkisini aciz olan kullarda görüyorlar ...

---

[227] (Hacc Suresi – 74)

مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِ إِلاَّ أَسْمَاء سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَآؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ أَمَرَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ

"Siz Allah'ı bırakıp; sadece sizin ve atalarınızın taktığı birtakım isimlere (düzmece ilahlara) tapıyorsunuz. Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm ancak Allah'a aittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye tapmamanızı emretmiştir. İşte en doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." [228]

Şimdi cevap vereyim; Bunlar Allah'a ﷻ kesselerde, kendi kafalarında uydurdukları İlahla ve yüce olan, hüküm sahibi , en yüce sıfatların kendisinde olduğu Allah ﷻ ile aynı mıdır? Subhanallah! Allah ﷻ onların benzetmelerinden ve şirklerinden yücedir.

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِن وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla birlikte başka hiçbir ilah yoktur. Öyle olsaydı, her ilah kendi yarattığını alır götürür ve mutlaka birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı.
Gaybı da, görülen alemi de bilen Allah, onların yakıştırdığı nitelemelerden uzaktır.Onların koştukları ortaklardan çok yücedir. [229]

Birinci Cevap: Bununla alakalı Cehmiler'den, Mutezile'den ve başka Müşrik olup da keserken Allah'ı ﷻ kasteden, kestiklerini Allah'a ﷻ kesen çok taife var. Hepsinin Allah ﷻ inancını anlatırsak mesele uzar. Buradan anlatmak istediğimiz, her ne kadar bunlar Allah'ı ﷻ kastetse de inandığımız İlah aynı değildir. Tabi bu bir açıdan vereceğimiz cevaptır.

[228] (Yusuf Suresi – 40)
[229] (Mu'minun Suresi – 91,92)

İkinci bir cevap ise: Müşriklerin bütün amellerinin geçersiz olmasıdır. İster zahir olsun ister batın olsun. Bu konuda şunu söyleyebiliriz: Bu Müşrikler Allah'ı ﷻ kastetse de kasıt ve niyet bir ameldir.
Ve onların bu kasıtları da niyetleri de ve Besmeleleri de geçersizdir.

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاء مَّنثُورًا

İyi bilin ki, halis din yalnız Allah'ındır. O'nu bırakıp da başka dostlar edinenler, "Biz onlara sadece, bizi Allah'a daha çok yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz" diyorlar. Şüphesiz Allah, ayrılığa düştükleri şeyler konusunda aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve nankör olanları doğru yola iletmez. [230]

وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاء مَّنثُورًا

Onların yaptıkları bütün amellerine yöneldik ve onları dağılmış zerreciklere çevirdik. [231]

Necd Ehlinden Abdur Rahman Bin El Hasan'ın Konuyla İlgili Sözleri Gerçekten Tam Vaki'amıza Uygundur:

''(Kafirler o hayvanı keserken) "Üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikrederler" sözünün cevabı şudur: Amellerinin batıl olması nedeniyle, Asli Kafir ve Mürted'in Tesmiyesi(Besmelesi) muteber değildir. Varlığı yokluğu gibidir. Tıpki, şirk üzerinde olduğu sürece "La ilahe ill Allah" demesinin muteber olmayışı gibidir. Bunun olması veya olmaması birdir." [232]

Üçüncü bir cevap ise; Bilindiği gibi Mürted'in kestiği İcma ile haramdır. Bununla beraber Mürtedler'in bir çoğu keserken Allah'a ﷻ kesiyorlar, hatta Besmele de çekiyorlar, ve bunların çoğu Rasulullah ﷺ 'in ümmetine kendini nispet eden kişilerdir. Yani bunlar namaz kılan, oruç tutan, hac eden ve dinin bir çok ibadetini yerine getiren kişilerdir.

---

230 (Zumer Suresi – 3)
231 (Furkan Suresi – 23)
232 (İbn Kasım En Necdi: Ed Durerus Seniyye: 7/477-478.)

Ama Ehli Sünnet'ten hiç kimse bu anlattığım kişiler için, hayvanlarını boğazlarken Allah'ı ﷻ kastediyor diye onların kestiğini helal görmemiştir.
Bu ümmetin bir tabakasının görüşü değil, bu görüş nesillerdir Ehli Sünnet'in üzerinde bulunduğu görüştür. [233]
O zaman anlıyoruz ki; buradaki illet kişinin Allah'a ﷻ kesmesi değil, kesinlikle Müslüman olmasıdır. .
En doğrusunu yüce Allah ﷻ bilir….

233 Bunun delilerini mürtedlerle alakalı soruda bulabilirsiniz:
Bakınız – Soru:5 - Mürted kime denir?/ S:20
Bakınız – Soru:6 - Mürted'in kestiği et'in hükmü nedir?/ S:26

Soru 17: Zındık kime denir ?

Cevap: Tabi meseleyi anlamak için zındık kelimesinin ne manaya geldiğini ve nerede kullanıldığını bilmek gereklidir.

Dil bilginlerine göre Zındık kelimesi Farsça **"zendin"**den Arapçaya geçmiştir ve **"noksan akıllı kadın"** anlamına gelir. Zındık kelimesinin çoğulu **"zenadik"** ve **"zenadika"**dır.

Bir başka açıklamaya göre Zındık Farsça **"zend"** kelimesinin Arapçalaştırılmış şeklidir. Buna göre Zerdüşt'ün, kendisine gökten indirildiğini iddia ettiği kitabın adı Zend'dir. Mecusiliğe ait hükümlerin bulunduğu bu kitaba inananlara Zendin veya Zendik denilmiştir. Araplar bu kelimeyi biraz değiştirerek Zındık şeklinde telaffuz ederler.

Tasavvufçuların çoğunluğu Vahdet-i Vücud İnancını [234] benimsemektedirler. Bu gibi düşünen kimseler aslında Allah ﷻ 'yi inkar ettikleri için **Zındık** diye isimlendirilmişlerdir .

İslam'dan önce ve İslam'ın ilk yüzyıllarında ikili bir inanca sahip bulunmaları, Zındıklara karşı sert davranılmasına sebep olmuştur. Zındık kelimesi, zamanla daha değişik manalar ifade etmiş, Muhammed'in ﷺ Peygamberliğini, hatta bütün Peygamberleri inkar edenler için bu terim kullanılmıştır.

Tarih boyunca bir çok fırka, karşısındakileri "Zındık" olarak itham etmiştir.

Ali'nin رضي الله عنه huzuruna getirilerek, O'nun emriyle yakılmak suretiyle cezalandırılan Mürtedlere Zındık denildiğini hadis ve siyer bilginleri yazmaktadır. Kaderi inkar edenlere zındık denildiği de bilinmektedir. Ahmed b. Hanbel Kur'an'ın mahluk olduğunu söyleyenleri Zındık kabul etmiştir.

Kadı İyad Peygamber'e ﷺ küfreden kimseyi Zındık saymış, İmam-ı Gazali de cismani haşr'ı [235] inkar eden İslam filozoflarını Zındık olarak nitelendirmiştir.

---

[234] (Varlığın tek oluşu)
[235] (Yeniden Diriliş)

Zındığın genel açıklamasını yaptıktan sonra şunu söyleyebiliriz; Ulema'nın geneli bu kavramı Müslüman olup dine, dinde olmayan bidatler katanlara söylemişlerdir.

Nitekim Yine İslam'ın ilk yıllarında münafık kelimesiyle ifade edilen hususlar, sonraki fakihler tarafından Zındık kelimesiyle tarif edilmiştir. Zındık kelimesi, samimi olarak Müslümanlığı benimsedikten sonra, küfrü gerektiren inançlara sapan kişiler için söylenmiştir.

Soru 18: Selef, Müşriklerin Allah'ın ﷻ adını anarak kestiğini helal sayıyormuydu?

Cevap: Hayır, kesinlikle Salih olan Selefimiz üzerine Allah'ın ﷻ ismi anılsa da anılmasa da Müslüman olmayanların kestiğini haram görürlerdi. Çünkü onlara göre kesilen et'in helal olması için en önemli şart, kesen kişinin Müslüman olmasıdır.

İmam Buhari (Rahimehullah) Dedi Ki;

"Namazımı Cehmiye ve Rafiziler ya da Hıristiyan ve Yahudiler arkasında kılmakta fark görmüyorum. Onlara selam verilmez. Hastaları ziyaret edilmez. Onlarla nikah yapılmaz. Şahitlikleri kabul edilmez ve kestikleri yenmez" [236]

Altını çizdiğim yerden de anlaşılacağı üzere İmam Buhari kendi döneminde, kendine Müslüman diyen Cehmilerin ve Rafizilerin kestikleri hakkında "Besmele çekmesine rağmen kestikleri yenmez ve haramdır" demiştir.

İmam Ahmed (Rahimehullah)Diyor ki:

Cehm İbni Safvan'ın fikirlerinden sakının. Alimlerimize göre, Cehmiye Mezhebi üçe ayrılmaktadır:

1- (Cehmiyye Mezhebinden) Bir grup; *Kur'an'ın Allah'ın ﷻ kelamı olduğunu ve yaratılmış olduğunu söyler.*
2- İkinci grup; *Kur'an'ın Allah'ın ﷻ kelamı olduğunu söyler ve yaratılmış olup olmaması hakkında sükut eder. Onlar tevakkuf edenlerdir.* [237]
3- Üçüncü grup ise*; Kur'an tilaveti sırasında söylediklerinin yaratılmış olduğunu söyler.*

Bunların tümü Cehmiyye'dir ve Alimler bu görüşleri her kim dile getirir ve bunlardan tevbe etmezse, onun ***elinin kestiğinin (hayvanın etinin) helal olmayacağı*** *ve bu kişinin görüşlerine itibar edilmeyeceği hususunda icma etmişlerdir.* [238]

---

236 (Reddu ale'l Cehmiyye ve Ashab'it Ta'til, 2/33) (El Buhari: Halku Efalil İbad: 13. Aynı rivayet Beyhakinin "El Esma ves Sifat" eserinde de İmam Buhari'den naklen mevcuttur.)
237 (Bu mesele hakkında duranlar,ve susanlardır.)
238 [(Tabakat'ul hanabile) İbnu'l-Cevzi, Menakib el-İmam Ahmed ibni Hanbel, 167-171]

Sizin de anladığınız gibi İmam Ahmed, kendi dönemindekilerin sadece bu üç meseleden birini söyleyen kişinin Cehmi olduğunu, kestiğinin haram olduğunu söyler..

Ve malumdur ki bunlar namaz kılan, oruç tutan, zekat veren, hac yapan ve hayvanlarını keserken besmele çeken insanlardı. Birde bunlar İslam topraklarında yaşayan insanlardı.

Aynı şekilde kestikleri hayvanları Allah ﷻ'ye kesiyorlardı.

Buna rağmen Selef'in tamamı, kesilen etleri dine bağlı olarak ele almıştır. Yani İslam ve Müslümanların itikadında olmayanların ve Ehli Kitap'ın dışındakilerin kestiklerinin yenilmeyeceğine ittifak etmişlerdir.

İmam Şafi'nin, Malik'in Ve Diğerlerinin Bu Konudaki Görüşünü Müfessir Ebu Abdillah El Kurtubi'de Kendi Tefsirinde Aktarıyor:
"Mecusi'nin ateşine, Putperestinde putuna kestiğinin yenmeyeceği konusunda Alimler arasında ihtilaf yoktur. Mecusi ateşine, Putperest putuna kesmese bile, Malik, Şafi ve diğerlerine göre kestiği yenmez." [239]

Tabiin İmamlarından İkrime'nin Görüşünü Şu Şekilde Zikrediyor:
Allah'ın ﷻ (ismini) zikretse bile, Mecusi'nin kestiği yenmez." [240]

İbn Teymiyye (Rahimehullah)"Es Sarimul Meslul" Eserinde Şöyle Der:
"Ahmed bin Yunus [241]*dedi ki: "Eğer bir Yahudi ve bir Rafızi koyun keserse ben Yahudi'nin kestiğini yer, fakat Rafizi'nin kestiğini yemem. Çünkü o İslam'dan çıkmıştır."*
Ebu Bekr bin Hani [242]*de bunun gibi demiştir: "Kitabi*[243]*nin kestiğinin yenmesine rağmen, Mürted'in kestiğinin yenmediği gibi, Rafiziler'in ve Kaderiyenin kestiği de yenmez!*
Çünkü onlar Mürted konumundadırlar. Zimmet Ehli ise dinleri üzere

---

239 (Kurtubi: El Camiu li Ahkamil Kuran: c:3/s:33)
240 (Abdur Rezzak bin Hemmam: El Musannef: 6/121/10193.)
241 (Ahmed bin Yunus, İbn Abdillah. Kufenin imamlarmdandır."El Kutubus Sitte" sahipleri ondan hadis rivayet ettiler. İmam Ahmed bin Hanbel talebelerinin birine ona gitmesini ve onun Şeyhul İslam olduğunu söylemiştir. Vefatı 261 h/841 m.)
242 (Ahmed bin Muhammed bin Hani Et Tai, Ebu Bekr. Hadis hafızlarındandır. İmam Ahmed ve diğerlerinden hadis dinlemiştir. Vefatı 261 h/875 m)
243 (Kitabi-Ehli Kitap Demektir.)

kabul edilir ve onlardan cizye alınır". [244]

Muvaffakaddin İbni Kudame'nin (Rahimehullah) El-Muğni Adlı Eserinde Şöyle Geçmektedir:

Puta tapan, Zındık ve diğerlerinden olan Kafirlerin kestiklerinin ve avlarının haramlığı konusundaki hüküm, Mecusilerin hükmü gibidir. [245]

Zındık,[246] malum olduğu üzere Münafık yani dıştan Müslüman görünen fakat hakikatte Kafir olan kişi demektir. Dinden dönen Mürted'in de aynı şekilde kestiği yenmez, bu sebepten dolayı yukarıda İmam Ahmed'in de dediği gibi Selef bunları ya Mürted diye isimlendirmiş ya da Zındık diye isimlendirmiş.Bunların ikisi de Allah ﷻ'ye kesse, Besmele de çekse kestiği yenilmez bu konuda Selef'in arasında ihtilaf yoktur.

244 (Ahmed ibn Teymiyye: Es Sarimul Meslul: 1/570. Ebu Bekr bin Haniye ait bu sözler aynı zamanda Ali bin Abdil Kafi Es Subkinin "Es Seyful Meslul" (81a) kitabınm elyazmasında da mevcuttur.)

245 (İbn Kudame: El Muğni: 13/296/298)

246 İmam Ahmed'in Cehmi'lere Zındık dediği gibi

Soru 19: İmam Şevkani'nin bu konu hakkındaki sözlerini nasıl anlamalıyız?

Cevap: İlk önce İmam Şevkani hakkında kısa ve özet bir bilgi vermekte fayda vardır:

Asıl adı, Ebu Abdullah Muhammed b. Ali b. Muhammed el-Havlani, es-Sanani, el-Yemeni'dir. Künyesi Ebu Abdillah; lakabi Şeyhulislam; meşhur olduğu isim ise İmam Şevkani'dir. **1173/1760** yılında San'a'nın güney doğusundaki Şevkan'da doğmuş, **1250/1834** tarihinde vefat etmiştir.

Kur'an-i Kerim'i, fıkıh, fıkıh usulü, nahiv, belagat ve başka dallarda birçok metin ezberlemiştir. Onun ezberlediği eser ve metinler arasında Zeydiye fıkhı alanında İmam el-Mehdi'nin el-Ezhar ve Muhtasaru'l-Useyfiri'ni, İbnu'lHacib'in vardır, O, Alimlerin meclislerinde hazır bulunmuş, onlardan ders almış, hatta bu ilimlerin bir çoğunda üstün seviyeye ulaşmıştır. Kendisi, genellikle ilmi taassup, taklit ve donukluktan kurtulup içtihat yapmayı teşvik eden eserlerden etkilenmiştir.

Yirmi yaşında bağımsız olarak fetva vermeye başlamış, Otuz yaşında taklidi terk etmiş ve kişisel içtihadıyla amel etmiştir.

Zeydi bir muhitte yetişen Şevkani, daha sonra Zeydiye mezhebini terk etmiş, herhangi bir mezhebe bağlı kalmayı yanlış görmüş ve içtihat kapısının kapanmadığını söylemiştir.

Şevkani, Zeydiliğin temel kitabi olan Kitabü'l-Ezhar fi'l-Fikhi'l-Eimmeti'l-Ethar adlı esere es-Seylü'l-Cerrar adıyla bir şerh yazarak, onu birçok konuda eleştirmiştir.

Şevkani, Zeydi yorumlara bağlı bir toplumda doğup yetişmesine rağmen mezhep taassubunu aşmaya çalışmış, Ehli Sünnet kaynaklarını benimsemiştir. Onun bu durumu, kendisini daha dengeli bir konuma oturtmuştur. Örneğin: Ali ﷺ ve Ehl-i Beyt hakkında uydurulan hadislere dair dengeli yaklaşımı ve ilmi analizleri bunun en açık delilidir, denilebilir. Şevkani'nin eserlerinde Zahiri düşünce akımına dair bir eğilim vardır. Ve kimine göre takip ettiği ekol zahiriliktir.

O, sürekli ana kaynaklara (Kur'an ve Sünnet) dönüşü teşvik etmekteydi Şevkani için, usul ve furu' noktasında İbn Teymiyye (ö. 728/1328) ekolüne bağlı olduğunu söyleyenlerde olmuştur.

Şevkani'nin bütün eserleri göz önünde bulundurulduğunda onun akidevi bağlamda Selefi olduğu anlaşılmaktadır.

İslam ilimlerinin neredeyse bütün dallarında uzmanlaşmış, ömrünün sonlarına kadar ders verme ve kitap yazmakla meşgul olan Şevkani, San'a kadısı iken Hicri:1250/Miladi:1834 tarihinde vefat etmiş ve aynı kentteki Hüzeyme mezarlığına defnedilmiştir.

Yukarıda özet olarak hayatından bahsettiğimiz İmam Şevkani, sizlerinde anladığı gibi hayatındaki değişiklikler ve yaşadığı ortam bazı meselelerde kitaplarına yansımıştır. Ama 'Allah ﷻ Şeyh'e rahmet etsin' bazı noktalarda insanları güzel şeylere teşvik etmiştir. İnsanları taassuptan sakındırmak, Selef'in yoluna tabi olmak, zayıf hadislere karşı dikkatli olmak gibi meselelerini de (durumlarını da) belirtmekte fayda vardır.

Sorunun cevabına gelince; Şeyh'in et meselesindeki görüşünü açıklamadan önce şunu hatırlatmakta fayda vardır.

Özellikle her hangi bir meselede ümmetin ittifak ettiği ve ihtilaf edenin dahi bulunmadığı bir meselede Selef'in güzel yolunu bırakıp tek bir Alim'in bir konudaki görüşünü alıp küfür beldesinde yaşayan Müslümanları fitneye düşürmek çok büyük bir vebaldir.
Ve bu konuda, Şeyh'in bütün görüşlerine bakmadan, meseleleri cem etmeden, hüküm vermek Şeyh'e bir ihanettir.

Halbuki her yerde dilimizden düşürmediğimiz cümleler şunlardır : ' Biz Kuran ve Sünneti Selef'in anlayışına göre anlarız' demek gibi...
Veya bir Alim'in bir konudaki görüşleri toplamadan, ve meseleyi kime ne zaman ve ne için söylediği bilinmeden, Alim'in o konuda ki görüşü kesin değildir gibi…
Biz bunları her yerde Bidat Ehli'ne söylerken, aynı şeylere maalesef Müslümanlar düşmüş durumdadırlar.

Mesela Şevkani, Zeydi'liğin temel kitabi olan Kitabü'l-Ezhar fi'l-Fikhi'l-Eimmeti'l-Ethar adlı esere "es-Seylü'l-Cerrar" adıyla bir şerh yazarak, kendi döneminde yaşayan Zeydileri eleştirmek, içinde bulundukları yanlışlardan döndürmek istemiştir.

Lakin kimine göre kendisi Müşriklerin kestiği konusunda çok büyük bir yanlışa düşmüştür.

Çünkü Şevkani'den önce bu görüşü hiçbir muteber Alim nakletmemiştir.

Sahabelerden de, zayıf dahi olsa, böyle bir görüş asla gelmemiştir.

Kimine göre ise bu ona atılmış bir iftiradır, çünkü en son yazdığı **'Fethul Kadir'** adlı eserinde bunun zıttını söylemiştir.

Şevkani'nin Seylül Cerrar Adlı Kitabında Şöyle Geçmektedir:

"Bir Kafir Allah ﷻ'nin ismini zikreder, Allah ﷻ'den başkasının ismini zikretmez ve şeriata uygun olarak hayvan keserse, kestiği hayvanın eti haram olmaz. Bunun haram olduğunu gösteren herhangi bir delil yoktur.

Kafirin, Allah ﷻ'nin isminden başka bir isim zikrederek kestiği hayvan etleri yenilmez. Zaten bunu yapan bir Müslüman olsa, onun kestiği de haramdır yenilmez.

Yine, bir Kafir Allah ﷻ'nin ismini zikretmeyi ihmal ederek kesim yaparsa, kestiği yenmez. Aynı, Müslüman'ın Allah ﷻ'nin adını zikretmeden kestiği hayvanın yenilmemesi gibi...

"Kafirlerin kestiği İcma ile haramdır" iddiası doğru değildir. Doğru olsa bile bu İcma'nın, Allah ﷻ'nin isminden başka bir isim zikredilerek veya Allah ﷻ'nin ismi zikredilmeyerek kesilen hayvanlara hamledilmesi gerekir. Kitap Ehli'nin kestiği de ancak Allah ﷻ'nin ismini zikrederek keserlerse helal olur. Aynı Müslümanlarda olduğu gibi." [247]

İmam Şevkani'nin bu ibarelerinden anlaşılıyor ki hayvan kesiminde illet olan besmele çekmektir. Bu durumda, ister Müslüman, ister Kitap Ehli, ister başka bir kimse olsun bir hayvanı Allah ﷻ'nin adını zikrederek keserse o hayvanın eti helaldir. Aynı şekilde Müslümanlar, Kitap Ehli veya bir başkası, hayvan keserken Besmeleyi zikretmezse kestiği yenilmez. Halbuki Cumhur'un[248] bu konudaki görüşlerini, İbni Kesir tefsirinde açıklamıştı ve bizde nakletmiştik. [249]

---

[247] (Es-Seylül Cerrar c: 4 s: 65-66)

[248] (Alimlerin Çoğunluğu)

[249] (Bkz. Sayfa:9 - Soru-2/ Müşriklerin Kestiği Etler Haram mıdır?)

Şevkani'nin Bu Kitaptan Daha Muteber Olan Feth'ul Kadir İsimli Kur'an Tefsiri'nde Buna Tamamıyla Zıt Olan Görüşü Vardır:

İmam Şevkani Fethul Kadir Kitabında Şu Şekilde Açıklar;

...وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ

"(Kendilerine) Kitap verilenlerin yiyecekleri size helaldir" [250]
Ayetini şöyle açıklamıştır:

وَطَعامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتابَ حِلٌّ لَكُمْ الطَّعَامُ: اسْمٌ لِمَا يُؤْكَلُ، وَمِنْهُ الذَّبَائِحُ، وَذَهَبَ أَكْثَرُ أَهْلِ الْعِلْمِ إِلَى تَخْصِيصِهِ هُنَا بِالذَّبَائِحِ.

وَفِي هَذِهِ الْآيَةِ دَلِيلٌ عَلَى أَنَّ جَمِيعَ طَعَامِ أَهْلِ الْكُتُبِ مِنْ غَيْرِ فَرْقٍ بَيْنَ اللَّحْمِ وَغَيْرِهِ حَلَالٌ لِلْمُسْلِمِينَ وَإِنْ كَانُوا لَا يَذْكُرُونَ عَلَى ذَبَائِحِهِمُ اسْمَ اللَّهِ، وَتَكُونُ هَذِهِ الْآيَةُ مُخَصِّصَةً لِعُمُومِ قَوْلِهِ: **وَلا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ.** وَظَاهِرُ هَذَا أَنَّ ذَبَائِحَ أَهْلِ الْكِتَابِ حَلَالٌ، وَإِنْ ذَكَرَ الْيَهُودِيُّ عَلَى ذَبِيحَتِهِ اسْمَ عُزَيْرٍ، وَذَكَرَ النَّصْرَانِيُّ عَلَى ذَبِيحَتِهِ اسْمَ الْمَسِيحِ. وَإِلَيْهِ ذَهَبَ أَبُو الدَّرْدَاءِ وَعِبَادَةُ بْنُ الصَّامِتِ وَابْنُ عَبَّاسٍ وَالزُّهْرِيُّ وَرَبِيعَةُ وَالشَّعْبِيُّ وَمَكْحُولٌ.

(Kitap Ehli'nin yiyecekleri size helaldir [251] **(طَعَامُ)** *(yiyeceklerden) kasıt yenilen şeylerin ismidir.Ve kesilen hayvanların etleri de ondandır. Bir çok İlim Ehli'nin buradaki* **(طَعَامُ)** **'***ı 'kestikleri hayvanlar' diye ayırma görüşüne gittiler.*

Ve Kitap Ehli'nin bütün yiyeceklerine bu ayet delildir. Kesilen et ile başka yiyecekler arasında fark yoktur. Hepsi Müslüman için helaldir. Şayet keserken Besmele çekmemiş olsalar bile. "Üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen (hayvan)ları yemeyin!"[252] *Bu ayet umumu için tahsis edilmiştir.*

---

[250] (Maide Suresi - 5)
[251] (Maide Suresi - 5)
[252] (En'am Suresi – 121)

Ve bunun zahiri,' Ehli Kitap'ın kestiği muhakkak ki helaldir.' Velev ki Yahudiler Uzeyr'in, Hıristiyanlar Mesih'in ismini zikrederek kesim yapmış olsunlar, kestikleri yenir. Bu görüş Ebu'd Derda, Ubade b. Samit, İbni Abbas, Zühri, Rabia, Şubi ve Mekhul'ün görüşüdür.

İmam Şevkani'nin sözünün bittiği yer…[253]

Buradan da anlaşılacağı üzere Şeyh'in en son görüşü, Ehli Sünnet'in çoğunluğunun mutabık durumda olduğu görüştür. Gerek Maide Suresi ve En'am Suresinde geçen (Kesimler'le) alakalı tefsirlerinin hiç birinde, 'Müşrikler Besmele Çekse Yedikleri Mübah Olur' dememiştir.

O zaman Bidat Ehli'nin yaptığından sakınıp, Alim'in bu konudaki en son görüşüne ve yani Ümmet'in ittifak ettiğine tabi olmak gereklidir. Yoksa Allah muhafaza bu insanlar kendileri için Allah'ın ﷻ dinini heva dinine çevirirler…

… وَإِنَّمَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الأَئِمَّةَ الْمُضِلِّينَ

Allah Rasulü ﷺ şöyle buyururlar:"…Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, delalete sürükleyen (yoldan çıkarıp bid'atleri emreden) liderlerdir…"[254]

Ömer'den ؓ Şöyle Söylediği Nakledilmiştir:
"Üç şey vardır ki dini yıkar: Alim'in sürçmesi, Münafığın Kur'an ile tartışmaya girmesi, ve saptırıcı İmamlar." [255]

Süleyman et-Teymi İse Şöyle Der:
"Eğer her Alim'in ruhsat görüşünü derleyecek olursan, o zaman kötülüğün tamamı sende toplanmış olur. [256]

253 (İmam Şevkani Fethul Kadir – Maide Suresi 5.Ayet Tefsiri)
254 (Ebu Davud, Fiten, 1/4252. Krş. Muslim, Fiten 19; Tirmizi, Fiten 32)
255 (El Muvafakat- 4.Cilt - 2.Delil: Sünnet: Üçüncü Mesele)
256 (El Muvafakat- 4.Cilt - 5,kısım: İçtihat /Sekizinci mesele)

Soru 20: İcma Nedir ?

Cevap: İcma; Lugat'ta bir şeye azmetme manasınadır. Mesela **" Filan şu iş üzerine İcma etti"** demek ona azmetti ve karar verdi manasına gelir.

...فَأَجْمِعُواْ أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءكُمْ ثُمَّ لاَ يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُواْ إِلَيَّ وَلاَ تُنظِرُونِ

"...Siz de ortaklarınızla beraber yapacağınıza icma edin." [257]

Ayetindeki "İcma" da azmedin, karar verin veya ittifak manasındadır. Mesela: **"Bir topluluk şuna İcma etti"** demek "onun üzerinde ittifak ettiler" manasına gelir.

İcma sözlükte kesin karar vermek, azmetmek, ittifak etmek demektir.

Terim olarak; Peygamber ﷺ 'den sonra bu ümmetin Müçtehitlerinin şer'i bir hüküm üzerinde ittifak etmeleri demektir.

"İttifak etmeleri" sözleri ile tek bir kişi dahi olsa, bir ayrılığın varlığı kapsam dışında kalmaktadır. Bir kişi dahi muhalefet ederse İcma olmaz.

"Müçtehitleri" sözü ile Avam ve Mukallitler kapsam dışında kalmaktadır. Onların ne muvafakatları ne de muhalefetleri muteber değildir.

"Bu ümmetin" sözü ile de diğer ümmetlerin İcma'sı kapsam dışında kalmaktadır. Ona itibar edilmez.

" Peygamber ﷺ 'den sonra " ifadesi ile Müçtehitlerin Peygamber ﷺ 'in döneminde ittifak etmeleri kapsam dışında kalmaktadır. Delil olmak itibariyle onların bu ittifakları İcma olarak değerlendirilmez.

Çünkü Peygamber ﷺ 'in sözü, fiili ya da takriri demek olan Sünnet ile delil zaten hasıl olmuştur.Bundan dolayı bir Sahabe: **'Biz Peygamber ﷺ 'in döneminde şunu yapıyorduk ya da şunu yapıyorlardı'** diyecek olsa bu merfu bir rivayet olur. Yoksa İcma 'nın nakli anlamına gelmez.

---

257 (Yunus Suresi – 71)

"Şer'i bir hüküm üzerinde" sözü ile akli ya da adet ile ilgili bir hüküm üzerinde ittifakları kapsam dışında kalmaktadır. Bu gibi hükümlerin burada herhangi bir ilgileri yoktur. Çünkü burada İcma, Şer'i delillerden bir delil olarak söz konusu edilir.

İcma, bazılarını aşağıda kaydettiğimiz deliller dolayısıyla bir hüccettir:

...وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُواْ شُهَدَاء عَلَى النَّاسِ

1. Yüce Allah ﷻ:*"Böylece sizi vasat bir ümmet kıldık. Bütün insanlara karşı şahitler olasınız."*[258] diye buyurmaktadır. ***"Bütün insanlara karsı şahitler olasınız"*** buyruğu hem onların amellerine karşı, hem de amellerinin hükümlerine karşı şahitliği kapsar. Şehit (şahit)in sözü ise makbuldür.

...فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّهِ وَالرَّسُولِ

2. Yüce Allah'ın ﷻ : ***"Herhangi bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, onu Allah'a ve Rasulüne götürünüz."*** [259] buyruğu onların üzerinde ittifak ettikleri şeyin, hak olduğuna delildir.

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ
نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءتْ مَصِيرًا

3. *Kim, kendisine hidayet (doğru yol) besbelli olduktan sonra peygambere karşı çıkar, Mü'minler'in yolundan başkasına uyarsa, onu yöneldiği yolda bırakırız ve cehenneme sokarız. Orası ne kötü bir varış yeridir.* [260]

... إِنَّ أُمَّتِي لَنْ تَجْتَمِعَ عَلَى ضَلاَلَةٍ

4. ***Peygamber ﷺ:*** "Ümmetim bir sapıklık üzerine birleşmez."diye buyurmuştur. [261]

---

[258] (Bakara Suresi - 143)
[259] (Nisa Suresi - 59)
[260] (Nisa Suresi - 115)
[261] (İbni Mace/3950)

Ahmed bin Hanbel'in "**Kim İcma iddiasında bulunursa yalancıdır."**[262] Sözünden ne kastedildiğine gelince: Bu, İcmaların naklinde ve vaki olup olmadığında insanları araştırmaya sevketmek muttali olmadan naklin sıhhatine ve haberin doğruluğuna dair başkalarının da muvaffakatını araştırmadan İcma iddiasında bulunmamaları içindir. Yoksa maksadı İcma'nın vukuunu inkar etmek değildir.

İcma'nın Çeşitleri:

İcma: Kat'i ve zanni olmak üzere iki türlüdür.

1. Kat'i İcma: Ümmet tarafından gerçekleştiği kesin olarak bilinen İcma'dır. Beş vakit namazın farz olduğu, zinanın haram olduğu üzerinde İcma gibi. Bu tür İcma'nın sabit olduğunu ve delil teşkil ettiğini kimse inkar etmemektedir. Eğer kişi böyle bir İcma'yı bilmeyen kimselerden değilse, muhalefet etmesi halinde kafir olur. [263]

2. Zanni İcma: Ancak gerekli inceleme ve tespitlerden sonra bilinebilen İcma'dır. İlim adamları bunun gerçekleşmesinin imkanı hususunda farklı görüşlere sahiptir.

Bu husustaki en tercihe değer görüş **Şeyhu'l-İslam İbn Teymiyye'nin görüşüdür**.

İbni Teymiyye (Rahimehullah) El-Akidetu'l-Vasitiyye'de Şunları Söylemektedir:

"Sağlıklı bir şekilde tespit olunabilen İcma, Selef-i Salihin'in üzerinde ittifak ettikleri hususlardır. Çünkü onlardan sonra ihtilaflar çoğalmış ve ümmet (geniş bir alana) yayılmıştır."[264]

Şunu belirtelim ki ümmetin sahih, sarih ve nesh olmamış bir delile muhalif bir husus üzerinde İcma etmesi mümkün değildir. Ümmet ancak hak olan bir husus üzerinde İcma eder. Eğer buna muhalif zannolunan

---

262 (Vehbe Zuhayli-Fıkıh Usulü/İcma-Sırf İctihadi Meselelerdeki İcma)

263 (Amidi, Cüveyni, İsnevi ve İbni Hacib gibi bazı Alimler nazarında da İcma'yı inkar eden tekfir edilmez. Ancak beş vakit namaz, tevhid inancı, Peygamberlik gibi halk arasında meşhur Zarurat-ı Diniyye'den bir şey olursa inkar eden tekfir edilir. Veya kişi İcma'yı ve İcma edenlerin doğruluğunu kabul ettikten sonra İcma ettikleri hükmü inkar ederse yine tekfir edilir.Çünkü bu inkar ve tekzip dini tekzibe götürür. Kim dini tekzip ederse Kafir olur.)

264 (İbn-i Teymiyye, Vasıtiyye Akidesi,: 31-32.)

bir İcma görülecek olursa, o takdirde durum tetkik edilmelidir.Ya delil sahih değildir, yahut sarih değildir. Yahut mensuhtur, yahutta o mesele hakkında kendisinin bilmediği bir görüş ayrılığı vardır.

İcma tekevvün (oluşum) yollarına göre iki çeşittir:

Sarih İcma ve Sükuti İcma.

a) Sarih İcma: Müçtehitlerin, muayyen bir meseledeki hüküm üzerinde söz veya fiil halinde görüşlerinin ittifak etmesidir. Bu, Alimlerin bir mecliste toplanıp her birinin o mesele hakkında görüşünü açıklaması ve görüşlerin bir hüküm üzerinde birleşmesi şeklinde veya o mesele hakkında ayrı yerlerde de olsalar her Alim'in aynı fetvayı vermesi ve fetvaların tek bir şey üzerinde birleşmesi şeklinde olur. Bu ihtilafsız bütün Alimler nazarında bir delildir.

b) Sükuti İcma: Bu bir mesele hakkında aynı asırdaki Müçtehitlerden bazılarının bir hüküm söylemesi, buna muttali olan diğerlerinin bunu reddetmeyerek sükut etmesi şeklinde olur. Bu İcma hakkında Alimlerin çeşitli görüşleri vardır. En önemlileri şu ikisidir [265]:

Malikî ve Şafiilere göre bu ne bir İcma ne de bir hüccettir.

Hanefi ve Hanbelilere göre ise bu bir İcma dır ve kat'i bir hüccettir.[266]

Sükuti İcma'yı kabul eden ikinci görüş sahiplerinin delilleri de şunlardır:

1- Her Müçtehid'in görüşünü sarahaten duymak Adeten mümkün değildir. Çünkü Adet, Alimlerden birinin fetvasına diğerlerinin sukut etmesi şeklindedir.

2- Yine Adet bir asırda bir meselede Alimlerin büyüklerinin fetva vermesi küçüklerinin de bir teslimiyet ve muvafakat olarak susması şeklindedir. Bu sebeple sükut zımni bir muvafakattır.

---

[265] (el-Mustasfa: 1/121, Keşfü'l-Esrar. 2/949, Şerhu'l-Adud: 2/37, Ravzatu'n-Nazır. 1/381.)

[266] (Hanefilerden Kerhi; Şafilerden Amidi'ye göre bu İcma zanni bir delildir ki tercih edilecek görüş de budur)

İcma'nın Şartları:
İcma 'nın birtakım şartları vardır. Bazıları şunlardır:

1. Sahih bir yolla sabit olmalıdır. Bu da ya ilim adamları arasında meşhur bir görüş olarak bilinir, yahut onu nakleden sika (güvenilir) ve bu hususlardaki bilgisi geniş bir kimsenin nakliyle gerçekleşir.

2. İcma 'dan önce yer etmiş bir görüş ayrılığı bulunmamalıdır. Şayet böyle bir görüş ayrılığı daha önceden söz konusu olmuşsa İcma olmaz. Çünkü görüşler o görüşün sahiplerinin ölümü ile çürütülmüş olmaz.

O halde İcma, daha önce görülmüş olan ayrılıkları ortadan kaldıramaz. İcma, görüş ayrılıklarının ortaya çıkmasını engeller. Tercih edilen görüş, dayanağının güçlü oluşu dolayısıyla budur. Bunun şart olmadığı da söylenmiştir. Buna göre İcma'nın bundan önceki görüşlerden herhangi birisi üzerinde ikinci asırda gerçekleşmesi de sahih olur ve kendisinden sonrakiler için hüccet olur.

Cumhur[267]un görüşüne göre, İcma edenlerin asrının sona ermesi şart değildir. Dolayısıyla İcma, İcma'ya ehil kimselerin sadece ittifak etmeleri ile gerçekleşir. Artık ondan sonra ne kendilerinin ne de baskalarının o İcma'ya muhalefetleri caiz olmaz. Çünkü İcma'nın delil oluşuna dair delillerde İcma edenlerin çağının sona ermesi şartı bulunmamaktadır.Ayrıca İcma onların ittifak ettikleri anda gerçekleşmiş olur. Bundan sonra onu ne kaldırabilir ki?

Bazı Müçtehitler bir görüş belirtir, yahut bir uygulamada bulunur ve bu diğer Müçtehitler arasında yaygınlık kazanır, onu reddetme güçleri bulunmakla birlikte onu reddetmeyecek olurlarsa, bunun İcma olduğu söylendiği gibi delil olur fakat İcma olmaz da denilmiştir.

Ne İcma'dır, ne de delildir diyenler de vardır. Eğer onu reddetmeden önce vefat eder ve giderlerse, İcma olur diye de söylenmiştir. Çünkü onların reddetme güçleri bulunmakla birlikte vefat etmelerine kadar sessizliklerini sürdürmeleri bu görüşe muvafakat ettiklerine delildir. Kabul edilmeye en yakın görüş de budur.

[267] Alimlerin Çoğunluğu

Soru 21: Müşriklerin kestiklerinin haram olmasında İcma var mıdır?

Cevap: Müşriklerin kestiklerinin haram olması konusunda bir ihtilaf bilmiyorum. İcma konusuna gelince, birçok Ulema bu konuda İcma nakletmiştir. Lakin İcma'nın şartlarındaki ve içindeki başka ihtilaflardan dolayı bu İcma'nın vuku bulduğunu şu şekilde açıklamakta fayda vardır.

1.Bölüm Ulema : Bunlara göre bu durum sarih İcma'dır. Bu konuda ismi bilinen ne kadar Ulema varsa, hepsi Müşriklerin kestiğini mutlak manada haram görmüşlerdir.Ve bunu gerek fetvalarında gerekse de kitaplarında nakletmişlerdir. Ümmetten de bidat ehli (çok azı) dışında kimse muhalefet etmemiş ve bu durum ta ki günümüze kadar sürmüştür.

2.Bölüm Ulema: Bunu sukuti İcma'dan saymışlardır.

3.Bölüm Ulema: Bunun İcma olmadığını bunun sadece ittifak olduğunu söylemişlerdir.

Allah ﷻ en doğrusunu bilir, bu ihtilafın menşei(çıkış yeri) tamamıyla İcma'nın ihtilafından kaynaklandığıdır. Ve racih olan ise bunun **sukuti icma** olduğudur.

Çünkü İcma her ne kadar çok kişi bir konuda aynı görüşte birleşseler de, çok az kişinin veya kişilerin ihtilaf etmesi ve susması bazı Ulema'nın yanında Sarih İcma olmaktan çıkar.

Ahmed Bin Hanbel (Rahimehullah) Şöyle Der:
Bunların tümü Cehmiyye'dir, ve Alimler bu görüşleri her kim dile getirir ve bunlardan tevbe etmezse, onun elinin kestiğinin (hayvanın etinin) helal olmayacağı ve bu kişinin görüşlerine itibar edilmeyeceği hususunda İcma etmişlerdir. [268]

İmam Serahsi (Rahimehullah) Şöyle Diyor:
"Alimlerin İcmasıyla, iki şeyin helal olması dine bağlıdır. Bunlar; kesilen hayvan etleri ve evlenilecek kadınlardır.
Mürted'in ise dini yoktur." [269]

---

[268] (Tabakat'ul hanabile İbnu'l-Cevzi, Menakib el-İmam Ahmed ibni Hanbel, 167-171)
[269] (El-Mebsut c: 10 s: 104)

İmam Ebu Hanife'nin Yakın Ashabından, İmam Ebu Yusuf Rahimehullah, Müşriklerin Kestiklerinin Haram Oluşu Hususunda Selefin İcması'nı Şöyle Nakletmiştir:

''Nebi'den ﷺ gelen hadis nedeniyle, putlara tapanlar, ateşe tapanlar ve Mecusiler gibi şirk ehli, kestikleri ve kadınlarıyla evlenilmesi konusunda Ehli Kitap gibi değillerdir. Bu, cemaatin üzerinde olduğu görüştür. Tatbikat da böyledir. Bu konuda ihtilaf yoktur. Mecusilerden cizye alınma sebebine gelince;

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: صَالَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَجُوسَ أَهْلِ هَجَرَ عَلَى أَنْ يَأْخُذَ مِنْهُمُ الْجِزْيَةَ، غَيْرَ مُسْتَحِلٍّ مُنَاكَحَةَ نِسَائِهِمْ وَلَا أكل ذَبَائِحهم

El Hasan bin Muhammed'in ؓ şöyle dediğini nakledildi:
"Rasulullah ﷺ Hecer Mecusileriyle, kadınlarının nikahlanmasını ve kestiklerinin yenmesini helal kılmadan, sadece onlardan cizye alması üzere sulh yaptı.'' [270]

İbn Abdilberr Müslüman'ın Besmeleyi Terk Ettiği Takdirde Kestiğinin Yenilip Yenmeyeceği Hususunu Tahkik Ettiği Yerde Şöyle Demektedir:

''(Alimler) İcma etmişlerdir ki, Üzerinde Allah'tan ﷻ başkasının ismini zikretmedikleri sürece, üzerinde Allah'ın ﷻ ismini zikretmese bile Kitabi'nin(Ehli Kitab'ın) kestiği yenir. Yine İcma etmişlerdir ki: Mecusi ve putperest Allah'ın ﷻ ismini zikretse bile, kestiği yenmez. İşte bu, Müslüman'ın kestiğinin her halükarda helal olduğunu göstermektedir. Zira o keserken diniyle kesmektedir.'' [271]

Necd Ehlinden Abdur Rahman Bin El Hasan'ın Konuyla İlgili Sözleri:

"Şeyh Abdur Rahman bin Hasan bin El Şeyh'e, Kafir ve Mürted'in et olarak kesilip, üzerinde Allah'ın ﷻ ismini andığı hayvanla alakalı soru soruldu. İcma ve " Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir"[272] *ayetinin mefhumu dışında, bu et'in haramlığına nas var mı?*

Şöyle cevapladı: İcma, ittifakla şer'i delildir. İcma, mutlaka Kitap ve

[270] (Kitab'ul Harac, sf .142)
[271] (İbn Abdil Berr: El İstizkar: 5/251)
[272] (Maide Suresi-5)

Sünnetten bir delile dayanmaktadır. Fakat Bu delil, bazen Alimlerden bir kısmına gizli kalabilir. Eğer Kitabi [273]olmayan Kafir ve Müşrik'in kestiğinin haram olmasında İcma vaki olmuşsa, bu sana yeter! Bildiğiniz gibi, ayeti kerime mefhumuyla haramlığa delalet ediyor.

''(Kafirler o hayvanı keserken) "Üzerinde Allah'ın ismini zikrederler" sözünün cevabı şudur: Amellerinin batıl olması nedeniyle, Asli Kafir ve Mürted'in Tesmiyesi(Besmelesi) muteber değildir. Varlığı yokluğu gibidir. Tıpki, şirk üzerinde olduğu sürece "La ilahe illallah" demesinin muteber olmayışı gibidir. Bunun olması veya olmaması birdir." [274]

Sonuç olarak; bu İcma'da olsa ittifakta olsa Ümmetin en hayırlılarının ve sonrakilerinin görüşü budur. Yoksa yeni bir şey ortaya atmak büyük yanlıştır. İhtilaf et seni tanısınlar görüşü daha büyük bir yanlıştır…

[273] (Ehli Kitap)
[274] (İbn Kasım En Necdi: Ed Durerus Seniyye: 7/477-478.)

Soru 22: Eşyada Aslolan Mübahlık mıdır? Peki et'te asıl olan nedir?

Cevap: Eşyada aslolan mübahlıktır. Ehli Sünnet vel Cemaat bu konuda ittifak etmiştir "Eşyada aslolan ibahadır" şeklinde ifade edilen bu kaideye göre herhangi bir konuda yasaklandığına dair nas yoksa bu aslı üzere döner. Yani bu mübahtır.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُم مَّا فِي الأَرْضِ جَمِيعاً ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

O, yeryüzünde olanların hepsini sizin için yaratan, sonra göğe yönelip onları yedi gök halinde düzenleyendir. O, her şeyi hakkıyla bilendir. [275]

Ancak bundan 3 şey müstesnadır:

1- İbadetler : İnsanlar ibadetleri Şeriattan herhangi bir nas olmadan kendi kafalarına göre düzenleyip yapamazlar. Bunun için mutlak manada nas gereklidir.

2- Kadınlar: Kadınlarda aslolan mübahlık değildir. Onun mübah olabilmesi için yine şeriatın öngördüğü nikah olması gereklidir.

3- Etler: Etlerde de aslolan mübahlık değildir. Onun mübah olabilmesi için mutlak manada Müslüman veya Ehli Kitab'ın kesmiş olması gereklidir.

...عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ، قَالَ سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ ـ صلى الله عليه وسلم ـ عَنِ السَّمْنِ وَالْجُبْنِ وَالْفِرَاءِ قَالَ " الْحَلاَلُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَالْحَرَامُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَمَا سَكَتَ عَنْهُ فَهُوَ مِمَّا عَفَا عَنْهُ " .

Selman el-Farisi'den ﵁ rivayet olunduğuna göre Rasulullah ﷺ 'den; Yağ, peynir ve yabani eşek etinin hükmü sorulmuş, O da şöyle buyurmuştur: "Helal, Allah'ın kitabında helal kıldığı, haram da Allah'ın kitabında haram kıldığıdır; hakkında bir şey söylemedikleri ise sizin için affedip serbest bıraktıklarıdır." [276]

---

[275] (Bakara Suresi – 29)

İmam Nevevi (Rahimehullah) Avlanma İle İlgili Adiyy Bin Hatem Hadisini Şerhederken Şöyle Demiştir:

"Rasulullah ﷺ'in 'Eğer köpeğinin yanında başka bir köpek bulursan ve köpek avı öldürmüşse ondan yeme, çünkü sen onların hangisinin avı öldürdüğünü bilmiyorsun' kelamında mühim bir kaidenin beyanı vardır. O kaide şudur: 'Hayvanı helal kılan kesimde şek hasıl olursa, helal olmaz! Çünkü hayvanda asıl olan haramlıktır. Bu konuda ihtilaf yoktur.[277]

Maliki Alimlerinden Ebu Bekr İbn El Arabi ''Ahkamul Kuran'' İsimli Kitabında Maliki Fakihlerinin Bu Konudaki Görüşünü Aktarıyor:

''Alimlerimiz (Maliki fukahası) şöyle dediler: Hayvanda asıl olan haramlıktır. Kesim ve avlama dışında bir şeyle helal olmaz. Söz edilen hayvan kendisi hakkında şüphe olandır ve haramlık aslı üzerinde kalır.''[278]

Hanbeli Alimlerinden Muvaffakuddin İbn Kudame (Rahimehullah) ''El Muğni'' İsimli Kitabında Şunları Söylemiştir:

''Eğer köpeğini salar ve aynı zamanda bir Mecusi de köpeğini salarsa, ikisi beraber avı öldürürse yenmesi helal olmaz. Çünkü Mecusi'nin avı haramdır. Haramlık ve mübahlık bir araya gelince, haramlık ağır basar. Yenen ve yenmeyen hayvanın birleşmesinden doğan hayvan gibi. Çünkü asıl olan haramlıktır. Helallik ise şarta bağlıdır o da kesim ehlinden birisinin kesim yapması veya avlamasıdır ki, tezkiye/hayvanın helalleşmesi bununla gerçekleşiyor. Burada ise bu tahakkuk etmemiştir.''[279]

İbnul Kayyim El Cevziyye (Rahimehullah) ''İlamul Muvakkiin'' Eserinde Şunları Söylemiştir:

Sonra bu konuda bilinmesi gerekli olan mühim bir kaide vardır ki, onun üzerinde ümmetin İmamları ittifak etmişlerdir. Kaideye göre: "Kesilen hayvanlarda aslolan haramlık ve şüphedir." [280]

---

276 (10. Tirmizi, K. el-Libas, 6; İbn Mace, K. el-Et'ime, 60; Buhari, K. et-Tefsir, 99; Muslim, K. ez-Zekat, 24.)
277 (Sahihu Muslim bi Şerhin Nevevi: 13/78)
278 (Ebu Bekr İbnul Arabi: Ahkamul Kuran: 2/35)
279 (El Muğni: Muvaffakuddin İbn Kudame: 13/271.)
280 (İbn Kayyım, İlamu'l-Muvakkiin: 1/256. Kaideyi bu lafzıyla İmam İbn Kayyım, "İlamu'l-Muvakkiin" adlı eserinde zikretmiştir.)

İbnul Kayyim El Cevziyye (Rahimehullah) ''İlamul Muvakkin'' Eserinde İstishabla Alakalı Hükümleri Açıklarken Şunları Söylemiştir:

''Şari, hükmün bununla (istishabla [281]) alakalandırılmasına şu sözlerinde işaret etmiştir: ''Onu suda boğulmuş halde bulursan yeme. Çünkü o avı su mu öldürmüş, senin okun mu bilmiyorsun'' ve ''Eğer ona (avlanmasına) başka köpekler de karışırsa ondan yeme! Çünkü sen sadece kendi köpeğin üzerinde (Allah'ın ﷻ) ismini zikrettin, diğerleri üzerinde değil. ''Kesilen hayvanlarda asıl olan haramlık olduğundan, mübah kılan şart oluştu mu, yoksa oluşmadı mı diye şüphe ederse, av asli haramlığı üzere kalır.''[282]

İbn Receb (Rahimehullah) Şöyle Der:

"Suyun temizliği gibi asıl itibarıyla mubah olanlarda aslının caiz olduğuna kanaat getirilemeyenleri kullanmak caizdir. Kesik parça ve hayvan etleri gibi aslen yasak olanlarda ise helal olduğuna dair kanaat oluşmadıkça kullanmak helal olmaz. Bir şey hakkında tereddüt edilirse aslına dönülür ve ona göre hareket edilir." [283]

İbn Teymiyye (Rahimehullah) Şöyle Demiştir:

"Allah Teala haram olanları açıkladığını bildirmiştir. Haram olduğu açıklanmayanlar haram değildir. Haram olduğu bildirilenler ise helal değildir. Bir şey ya haramdır ya helaldir."[284]

Eşyada asıl olan mübahlıktır. Fakat yukarıda saydığımız gibi 'Etler' bundan istisna edilmiştir. Bu da bize gösteriyor ki 'etlerde' şüphe hasıl olursa aslına döndürülür.Alimlerin bu konudaki görüşlerini çoğaltabiliriz.

---

281 (İstishab kısaca; geçmişte sabit olan bir hükmün, sonradan değiştiği bilinmiyorsa ve/veya değiştiğine dair bir delil bulunmuyorsa, aynı kalmasına hükmetmektir.)
282 (İbn El Kayyim El Cevziyye: İlamul Muvakkin: 3/101. Müellif aynı görüşü ''Bedaiul Fevaid'' isimli eserinde (3/1279) de belirtmişti)
283(Camiu'l-Ulum -65)
284 (Mecmuu'l-Fetava (21/536)

Soru 23: Küfür diyarında et konusunda Müslüman ne yapmalı?

Cevap: Eğer Müslüman Müşriklerin beldesinde yaşıyorsa, asıl olan et'in kim tarafından kesildiğini bilmesidir. Eğer kesen Müslüman veya Ehli Kitap ise bu mübah olandır. Ama eğer ki Müslüman yaşadığı beldede et'i kimin kestiğini bilmiyorsa veya bu konuda et'i kimin kestiğinden şüphe ediyorsa et'in hükmü aslına döndürülür. Çünkü et'te asıl olan haramlıktır. Sahabenin ve Ulema'nın anlayışından da bunun böyle olduğunu anlıyoruz.

Muvaffakuddin İbn Kudame El Muğni (Rahimehullah)Eserinde Meseleyle İlgili Şunları Söylemiştir:

İbn Mesud, İbn Abbas, Ali, Cabir ve Ebu Burde'den ﷺ yapılan rivayetlerden de açıkça anlaşıldığı gibi Müslümanlar Fars ve Rum diyarlarını fethettikleri zaman bu gibi karışık milletlerin bulunduğu diyarlarda, hayvan kesenlerin müşrik mi yoksa ehli kitap mı olduklarını araştırıyorlardı.[285]

İmam Nevevi (Rahimehullah) Aşağıda Zikri Gelecek Olan Avlanma İle İlgili Adiyy Bin Hatem Hadisini Şerhederken Şöyle Demiştir:

قَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (وَإِنْ وَجَدْتَ مَعَ كَلْبِكَ كَلْبًا غَيْرَهُ وَقَدْ قَتَلَ فَلَا تَأْكُلْ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي أَيَّهُمَا قَتَلَهُ)

Allah Resulu'nun ﷺ Eğer köpeğinin yanında başka bir köpek bulursan ve köpek avı öldürmüşse ondan yeme, çünkü sen onların hangisinin avı öldürdüğünü bilmiyorsun.

... Kelamında mühim bir kaidenin beyanı vardır. O kaide şudur: Hayvanı helal kılan kesimde şek hasıl olursa, helal olmaz! Çünkü hayvanda asıl olan haramlıktır. Bu konuda ihtilaf yoktur. [286]

---

[285] (el-Muğni ala Muhtar el-Harki, cilt, 9, sayfa, 393)
[286] (Sahihu Muslim bi Şerhin Nevevi: 13/78)

Hanbeli Fukahasından Muvaffakuddin İbn Kudame El Muğni (Rahimehullah) Eserinde Meseleyle İlgili Şunları Söylemiştir:

Kendisinde şüphe edilen şey üç türlüdür:

Birincisi: Aslı haram olanlar. Örneğin kesim yapan Mecusi ve Putperestlerin bulunduğu ülkedeki et gibi. Bu eti kesenin Müslüman olması mümkün olsa bile alınması caiz değildir. Çünkü asıl olan haramlıktır. Bu haramlık yakin veya zahirden(galipten) başka bir şeyle zail olmaz.

Aynı şekilde eğer o ülkede Müslüman ve Mecusiler karışık yaşıyorsa, bu nedenle orada et alınması caiz değildir.

Bu konuda dayanak Adiy bin Hatim hadisidir: ***Rasulullah ﷺ şöyle buyurdu:*** Köpeği saldığın zaman, üzerinde isim zikr edilmeyen başka köpekle karışırsa o avdan yeme. Çünkü sen avı hangi köpeğin öldürdüğünü bilmiyorsun.[287]

...Fakat bu durum İslam ülkesinde olduğu zaman, zahir/racih olan bu etin mübah olmasıdır. Çünkü Müslümanlar ülkelerinde satılması helal olmayan şeylerin satışına açıktan rıza göstermezler. [288]

İmam Muhyiddin En Nevevi (Rahimehullah) ''El Mecmu'' İsimli Kitabında Demiştir Ki:

''Ashabımız (Şafiler) dedi: Mürted'in, Putperest'in, Mecusi'nin ve kitabı olmayanlardan diğerlerinin kestiği haram olduğu gibi, köpekle veya okla avladığı da haramdır. Bunların Müslüman'la ortak olduğu kesimler ve avlar da aynı şekilde haramdır. Eğer ikisi beraber bıçağı hulgum[289]dan geçirirse veya hulgumun bir kısmını Müslüman, bir kısmını diğeri keserse veya okla veya köpekle, avı ikisi ortaklaşa öldürürlerse helal olmaz.

Eğer ikisi beraber iki ok atar veya iki köpek gönderirse Müslüman'ın oku veya köpeği diğerini önleyip avı öldürürse veya onu ''kesilmiş'' pozisyonuna getirirse helaldir.

---

[287] [Muslim (1929); Nesai (4263)]

[288] (El-Muğni, 4/201)

[289] (Hulgum: İnsan veya hayvan boğazı.Ağızdan mideye giden yol.)

Müslüman'ın bir koyunu kesip, sonra bir Mecusi'nin onu doğraması gibi.

Eğer Mecusi'nin yolladığı önce ulaşır veya avı beraber delerlerse veya peş peşe ulaşırlarsa, hiçbiri hemen öldürmezse fakat daha sonra iki okun da etkisinden ölürse veya hangisinin öldürdüğü bilinmezse haramdır. Çünkü mübah kılan kesimin tahakkuk etmesine kadar hayvanda asıl olan haramlıktır.'' [290]

Zekeriyya El Ensari Konumuzla Alakalı Şunları Söylemiştir:
''Mecusilerin oturduğu kasabada şer'i kesimi meçhul olan (bilinmeyen) et'in alınması doğru değildir. Çünkü hayvanda asıl olan haramlıktır. Bu haramlık, yakin veya zahirden (galipten) başkasıyla zail olmaz. Eğer bölge ahalisinin çoğu Müslümansa, et'in alınması doğrudur. Çünkü galip ve zahir olana göre amel ederek bu et'in yenmesi caizdir.'' [291]

Bu meseleden çıkan sonucu şu şekilde özetleyebiliriz: Ulema'nın bu konuda görüşleri çoktur. Biz sadece meşhur olanları örnek vererek geçmeyi uygun gördük. Yani şunu söyleyebiliriz; Şüphenin olduğu yerde asılda mübah olan şeylerin asla döndürülmesi yani mübah olması gerekir. Haramlarda ise şüphenin olduğu yerde asılda haram olan şeylerin aslına döndürülüp haram olması gerekir.

Maalesef yaşadığımız toplumun yüzde doksan dokuzundan fazlasının Müslüman olmadığı bir ortamda kestikleri konusunda Müslüman muamelesi yapmaları ne acı bir durumdur. Müslüman'a düşen, böyle toplumların içinde yaşıyorsa bildiği Müslümanların kestiklerini yemesi ya da kendisinin kesmesidir.

[290] (Muhyiddin En Nevevi: El Mecmu: 9/85.)
[291](Zekeriyya El Ensari: Esnal Metalib fi Şerhi Ravdit Talib: 2/41.)

Soru 24: Müşriklerin kestiği eti satmanın hükmü nedir ?

Cevap: Müşriklerin kestiği et'in hükmünün haram olduğunu başka sorularda açıklamıştık. Tabi ki haram olan herhangi bir şeyin satışı da haramdır.

Bu sadece Müşriğin kestiği et değildir. Aklınıza gelen haram olan her şeyin satışı da haramdır. Yani kişinin buradan kazandığı para da haramdır. Tabi ortak kullanılan bundan müstesnadır. Örnek olarak; İpek ve altın erkeğe haram, kadına ise helaldir.

Bunun satışında bir beis yoktur. Bununla alakalı Peygamber ﷺ bir çok hadisi vardır. Ama bizi sadece konuyla alakalı birkaç hadis getirmeyi yeterli gördük.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللّهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَلا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

"O size leşi, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası için kesilen hayvanların etini haram kıldı. Her kim çaresiz kalır da bunlardan yemeye mecbur olursa, kendisi gibi zorda kalmış birisinin hakkına tecavüz etmeden ve zaruret miktarını aşmaksızın yemesinde günah yoktur..." [292]

رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ عَامَ الْفَتْحِ وَهُوَ بِمَكَّةَ " إِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخِنْزِيرِ وَالأَصْنَامِ " .

"Rasulullah ﷺ Fetih yılı Mekke'de iken şöyle buyurdu:
"Şüphesiz Allah ve Rasulü, içkinin, murdar hayvanın, domuzun ve putların satılmasını haram kıldı." **[293]**

وَإِنَّ اللَّهَ إِذَا حَرَّمَ عَلَى قَوْمٍ أَكْلَ شَيْءٍ حَرَّمَ عَلَيْهِمْ ثَمَنَهُ

"Rasulullah ﷺ şöyle buyurmuştur:
Allah bir topluluğa bir şeyin yenilmesini haram kıldığında o şeyin bedelini de haram kılmıştır."[294]

---

[292] (Bakara Suresi - 173)
[293] (Buhari, Buyu, 102; Muslim, Müsakat, 71; Tirmizi, Buyu, 60)
[294] (Ahmed b. Hanbel, Musned, Beni Hasim, 2111; Beyhaki, Sunen, 6/13 ; Ebu Davud, 3488. Muellefin de dediği gibi isnadı sahihtir.)

<u>İbni Kayyım el Cevziyye (Rahimehullah) Bu Hadis İle Alakalı Şunları Nakletmiştir:</u>

Bu hadis ile iki husus kastedilmiştir.

***Birincisi:** Şarap, ölü hayvan, kan, domuz ve şirke vesile olan aletler gibi hem kendisi hem de ondan yararlanması haram olan şeyler. <u>Bütün bunların parası haramdır.</u>*

***İkincisi:** Tabaklandıktan sonra Ölü hayvanın derisi, evcil eşekler ve katırlar gibi yalnızca yenmesi haram kılınıp, yemenin dışındaki yararlanmaların mubah kılındığı şeyler. Bu sınıfa giren şeylerin hadiste zikredilmediği söylenebilir. Hadise giren şeyler mutlak olarak haram kılınanlardır.*

Aynı zamanda, zikredildiği de söylenebilir. Bu durumda parasının haram kılınması haram kılma menfaati sebebiyledir. Eşekler ve katırlar, üzerine binilmek için satıldıkları zaman paraları helal olduğu halde, etlerinin yenmesi için satılırlarsa haram olur. Ölü hayvanın derisi, ondan yararlanmak için satılırsa parası helal, yenmek için satılırsa haram olur.

Malik, Ahmed b.Hanbel ve arkadaşları gibi Fukahanın [295] çoğunluğu buna benzer meseleler için şöyle demişlerdir:

Şarapçı'ya satılan üzümün parasını yemek haramdır ama onu yemek için alan bir kimseye satma sonucu elde edilen para helaldir. Müslüman'a karşı kullanmak üzere silah satmaktan elde edilen para haram olduğu halde aynı silahı Allah ﷻ yolunda cihad edecek bir gaziye satmaktan elde edilen kazanç en güzel kazançtır.

Aynı şekilde giymesi haram olan bir kimseye ipek kumaş satmanın kazancı haram, giymesinde sakınca bulunmayan birine satmanın kazancı helaldir.

Bu noktada şöyle bir soru sorulabilir:

Bir Müslüman'ın, necis olmuş bir yağı, onun temiz olduğuna inanan bir zimmiye satmasına cevaz verdiğiniz gibi şarap ve domuzu da onların helal olduğuna inanan zimmiye satmasına cevaz verir misiniz?

Bu soruya şöyle cevap verilir: Bu caiz olmaz, parası da haramdır, Çünkü zikri geçen iki konu arasında şu fark vardır:

---

[295] (Fakih Olan Alimlerin)

Sonradan necis olan yağ aslında, kendisine pislik karışmış temiz bir maldır ki necasetin tahakkuk edip etmediği tartışmalıdır. Bir grup Alim onun ancak bir değişikliğe uğrarsa necis olacağını söylerken bir başka grup da necis olsa bile yıkamak suretiyle temizlenebileceğini savunmuşlardır.

Allah'ın bütün dinlerde ve bütün Peygamberlerinin lisanıyla haram kıldığı ölü hayvan, kan ve domuz böyle değildir. Çünkü onları mubah saymak, bütün Peygamberlerin haram olduğunda ittifak ettikleri şeylerde onlara muhalefet etmektir. Kafirlerin onları helal sayması sonucu değiştirmez. Bu tıpkı Müşriklere put satmak gibidir ki Allah ve Rasulü'nün ﷺ haram kıldığı da budur zaten, yoksa bir Müslüman hiçbir zaman put satın almaz.
İbni Kayyım'ın sözünün bittiği yer… [296]

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ـ رضى الله عنهما ـ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ عَامَ الْفَتْحِ، وَهُوَ بِمَكَّةَ " إِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخِنْزِيرِ وَالأَصْنَامِ ". فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَرَأَيْتَ شُحُومَ الْمَيْتَةِ فَإِنَّهَا يُطْلَى بِهَا السُّفُنُ، وَيُدْهَنُ بِهَا الْجُلُودُ، وَيَسْتَصْبِحُ بِهَا النَّاسُ. فَقَالَ " لاَ، هُوَ حَرَامٌ ". ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم عِنْدَ ذَلِكَ " قَاتَلَ اللَّهُ الْيَهُودَ، إِنَّ اللَّهَ لَمَّا حَرَّمَ شُحُومَهَا جَمَلُوهُ ثُمَّ بَاعُوهُ فَأَكَلُوا ثَمَنَهُ ". قَالَ أَبُو عَاصِمٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْحَمِيدِ، حَدَّثَنَا يَزِيدُ، كَتَبَ إِلَىَّ عَطَاءٌ سَمِعْتُ جَابِرًا ـ رضى الله عنه ـ عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم.

Cabir ﷺ, Rasulullah ﷺ 'i , Mekke Fethi senesinde Mekke'de iken, şöyle buyururken işitmiştir:

"Şüphesiz Allah ve Rasulü ﷺ şarabın, meytenin, domuzun, putların satışını haram kıldı" buyurdu.Rasulullah'a ﷺ: 'Ya Rasulallah! ﷺ Murdar ölen hayvanın iç yağları hakkında ne dersiniz? Murdar ölen hayvanların iç yağları ile gemiler cilalanır, deriler yağlanır, onunla insanlar (mum yapıp) ışıklanır?' diye soruldu. Rasulullah ﷺ:
"Hayır, murdar yağı satmayınız. Bu satış haramdır " buyurdu. Bundan sonra Rasulullah ﷺ "Bu satış haramdır" sözünü söylediği

[296] (Zadul Mead / 6 - Yenilmesi ve İçilmesi Haram Nesnelerin Parası)

zaman:"Allah Yahudiler'e la'net etsin! Allah murdar ölen hayvanın iç yağlarını haram kıldığı zaman onlar bu yağı eritip güzelleştirdiler, sonra onu sattılar da parasını yediler" buyurdu.[297]

حَدَّثَنَا ابْنَ عَبَّاسٍ ـ رضى الله عنهما ـ يَقُولُ بَلَغَ عُمَرَ أَنَّ فُلاَنًا بَا عَ خَمْرًا
فَقَالَ قَاتَلَ اللَّهُ فُلاَنًا، أَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ "
قَاتَلَ اللَّهُ الْيَهُودَ، حُرِّمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ فَجَمَلُوهَا فَبَاعُوهَا "

İbn Abbas'tan ﵁ şu rivayet bulunmaktadır:

Ömer ﵁ Semura'nin şarap sattığını haber alınca şöyle dedi: Allah Semura'yi kahretsin. O, Allah Rasulü'nün ﷺ şöyle dediğini bilmez mi: "Allah Yahudilere lanet etsin. Ölü hayvan yağı onlara haram kılındı, ama onlar onu erittiler ve sattılar." [298]

Bu rivayet Ömer'in ﵁ Musned'indendir. Beyhaki ve Mustedrak sahibi Hakim de bu rivayeti zikretmişler, ancak onu İbn Abbas'ın ﵁ Musned'ine nisbet etmişlerdir.
Bu iki kaynaktaki rivayette şöyle bir ziyade vardır:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم جَالِسًا عِنْدَ
الرُّكْنِ - قَالَ - فَرَفَعَ بَصَرَهُ إِلَى السَّمَاءِ فَضَحِكَ فَقَالَ " لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ " .
ثَلاَثًا " إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْهِمُ الشُّحُومَ فَبَاعُوهَا وَأَكَلُوا أَثْمَانَهَا وَإِنَّ اللَّهَ إِذَا
حَرَّمَ عَلَى قَوْمٍ أَكْلَ شَىْءٍ حَرَّمَ عَلَيْهِمْ ثَمَنَهُ

İbn Abbas ﵁ şöyle demiştir: Nebi ﷺ mescidde, yani Mescid-i Haram'da idi.Bakışlarını semaya dikti, gülümsedi ve şöyle buyurdu: "Allah Yahudilere lanet etti. Onlara iç yağı haram kılındı. Onlar onu satıp bedelini yediler. Allah bir topluluğa bir şeyin yenilmesini haram kıldığında o şeyin bedelini de haram kılmıştır." [299]

---

297 (Buhari, K. Buyu', Bab, 112, Hadis no: 178, 2236; Muslim, 1581)
298 (Buhari, 34/101; Muslim, 1582)
299 (Ahmed b. Hanbel, Musned, Beni Hasim, 2111; Beyhaki, Sunen, 6/13 ; Ebu Davud, 3488. Muellefin de dediği gibi isnadı sahihtir.)

Beyhaki, bu hadisi İbn Abdan es-Saffar İsmail el-Kadi Musedded Bişr b. el-Mufaddal Halid b. Hazza Bereke Ebu'l-Velid İbn Abbas ﵁ yoluyla rivayet etmiştir:

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، بْنِ وَعْلَةَ - رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ مِصْرَ - أَنَّهُ جَاءَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ ح . وَحَدَّثَنَا أَبُو الطَّاهِرِ، - وَاللَّفْظُ لَهُ - أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ، أَخْبَرَنِي مَالِكُ بْنُ أَنَسٍ، وَغَيْرُهُ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ وَعْلَةَ السَّبَإِيِّ، - مِنْ أَهْلِ مِصْرَ - أَنَّهُ سَأَلَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ عَمَّا يُعْصَرُ مِنَ الْعِنَبِ فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ إِنَّ رَجُلًا أَهْدَى لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَاوِيَةَ خَمْرٍ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ عَلِمْتَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَهَا قَالَ لَا فَسَارَّ إِنْسَانًا فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَ سَارَرْتَهُ فَقَالَ أَمَرْتُهُ بِبَيْعِهَا فَقَالَ إِنَّ الَّذِي حَرَّمَ شُرْبَهَا حَرَّمَ بَيْعَهَا قَالَ فَفَتَحَ الْمَزَادَةَ حَتَّى ذَهَبَ مَا فِيهَا

... Abdurrahman b. Va'le ﵁ [300]İbni Abbas'a ﵁ üzümden sıkılan içkinin hükmünü sordu. İbni Abbas﵁ : Bir adam Rasulullah ﷺ 'e içi şarap dolu bir kırba hediye etti. Rasulullah ﷺ ona: " Allah'ın onu kesin haram kıldığını bilmedin mi ? " buyurdu. Adam: Hayır dedi ve bir insana gizlice bir şeyler söyledi. Rasulullah ﷺ ona: " Adamla gizlice ne konuştun? " buyurdu. Adam : Şarabı satmasını söyledim dedi. Rasulullah ﷺ : " Allah içilmesini haram kıldığı bir şeyin satmasını da haram etti " buyurdu. Bunun üzerine şarap dolu kırbanın ağzını açtı ve nihayet o kırbada bulunan şarabın hepsi döküldü." [301]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ " إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ الْخَمْرَ وَثَمَنَهَا وَحَرَّمَ الْمَيْتَةَ وَثَمَنَهَا وَحَرَّمَ الْخِنْزِيرَ وَثَمَنَهُ " .

" ... Ebu Hureyre ﵁ şöyle dedi: " Rasulullah ﷺ buyurdu ki : Allah içkiyi ve onun kazancını haram etti; leşi ve onun kazancını

---

300 (Mısır ehlinden bir kimsedir.)

301 (Muslim : 5.c.1579.n - Malik (2/846) Nesei (4678.4942-4944) Ebu Yağla (2590) Beyhaki (6/11-12) Beğavi (2040) Ahmed (1/244-323)

haram etti; domuzu ve onun kazancını haram etti ” [302]

أَخْبَرَنِي عَوْنُ بْنُ أَبِي جُحَيْفَةَ، أَنَّ أَبَاهُ، قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ .

“ ... Ebu Cuhayfe ﷺ şöyle dedi: “ Rasulullah ﷺ ‘in köpeğin parasından nehyetti, dediği rivayet edilmiştir ... ‘ buyurdu.” [303]

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَإِنْ جَاءَ يَطْلُبُ ثَمَنَ الْكَلْبِ فَامْلأْ كَفَّهُ تُرَابًا .

“ ... İbni Abbas ﷺ şöyle dedi: “ Rasulullah ﷺ köpeğin satış bedelini yasakladı ve “ Eğer bir kimse köpeğin satış bedelini talep etmek için gelirse, o kimsenin elini toprakla doldur “ buyurdu.”[304]

İbni Kayyım (Rahimehullah) Bu Konuyla Alakalı Şunları Nakleder:

“Ölü hayvanın satılmasının haram olmasına gelince, ister kendiliğinden ölsün, isterse helal olmasını sağlamayan bir şekilde kesilmiş olsun, ölü hayvan (meyte, laşe) olarak isimlendirilen bütün cinsler bu bölüme girmektedir.

Aynı zamanda bütün kısımları da bu bölümde mütalaa edilir. İşte bu yüzden Ashab-ı Kiram birçok yönden faydalandıkları ölü hayvan yağının satışının haram kılınması konusunda tereddüt ettiler.

Bunun üzerine Peygamber ﷺ onlara, zikrettikleri faydaları olmasına rağmen onun satışının da haram olduğunu haber verdi.” [305]

Bu açık Naslardan dolayı Alimler ‘Müşriklerin Kestikleri Hayvanlar Gibi’ leşlerin ve de hadiste sayılan diğer maddelerin haramlığında İcma ettiler.

---

302 [(Ebu Davud (3485) Ebu Nuaym (8/337- Hilye) Dare kutni (3/7/21) Beyhaki (11049)]

303 [Ebu Davud (3483) Nesei (4304)]

304 (Ebu Davud - 3482)

305[(Zad’ul Mead’ın alım satımla alakalı bölümünde bazı açıklamalar yapmıştır. Zadul Mead-Ölü Hayvanın Yağının Satılması/ a)Yağının Satılması 6.Cild 322.Sayfa)]

<u>Bu Hususta İbn Kudame (Rahimehullah) Şöyle Demektedir:</u>
“Domuz, leş ve kanın alım satımı caiz değildir. İbn Munzir (Rahimehullah) “Bu görüşte İlim Ehli İcma etmiştir” demektedir.” [306]

[306] (El-Muğni, 4/192)

Soru 25: Kesen kişi de aranan şartlar nelerdir?

Cevap: Yukarıda da anlattığımız gibi ihtilaf olmayan tarafı, kişinin Müslüman veya Ehli Kitap olmasıdır. Bunun tafsilatıyla alakalı Alimlerin görüşleri şöyledir:

<u>İbnu Munzir Şöyle Diyor:</u>
Güç yetirebilen Müslüman ve Ehli Kitap'ın kestiği, Allah'ın ﷻ adını andığı zaman veya unuttuğu zaman, helaldir. Bunun geneli muhakkak ki Kitap Ehli'nden ve Müslüman'dan kesmeye imkanı olan herkesin hayvanlarını kestikleri zaman helal olması ve bununda yenilmesidir. İster bu erkek olsun,ister kadın olsun,ister baliğ olsun,ister sabi olsun veya ister hür olsun veya köle olsun fark etmez, bu konuda da ihtilaf bilmiyorum. Devamında İbnu Munzir Dedi ki: Sabi[307]'nin ve kadının kestiklerinin mübahlığı hakkında şunu rivayet ediyor:
Nafi'nin ﷺ anlattığına göre, Ka'b İbnu Malik ﷺ'in bir oğlundan, İbnu Ömer'e ﷺ anlatırken şunları işitmiştir: "Babası kendisine haber vermiştir ki: Davar güden cariyeleri, bir koyunun ölmek üzere olduğunu görmüş, derhal bir taş kırarak, onunla koyunu kesmiştir. Babası ailesine: "Ondan yemeyin. Rasulullah ﷺ 'e sorayım" demiş ve sormuştur. Rasulullah ﷺ yemelerini emretmiştir." [308]

Ve bu hadiste yedi tane fayda vardır. Birincisi kadının kestiğinin mübah olması, ikincisi cariyenin kestiğinin mübah olması, üçüncüsü hayızlının kestiğinin mübah olması, Çünkü Nebi ﷺ aralarını ayırmadı.

Dördüncüsü ise taş ile kesilen şeyin mübah olması, ve beşincisi ise ölmek üzere olan hayvanı ölmesinden korkulursa kesmenin mübah olması,altıncısı ise sahip olmadığın bir şeyin sahibinin izni olmadan kesmenin helal olması,yedincisi ise Mülk sahibi olmayanın sahibi olmadığı hayvanın ölmesinden korktuğu zaman kesmesinin mübah olması.

Ve şart olur, kişinin akıllı olması, eğer çocuk [309]olursa veya mecnun

---

307 (Mümeyyiz olan çocuk.)
308 [Buhari, Zebaih 18, 19, Vekalet 4; Muvatta, Zebaih 4, (2, 489).]
309 (Burdan kasıt mümeyyiz olmayan çocuktur.)

olursa veya sarhoş olursa bunlar akıl edemezler, bundan dolayı kestikleri sahih olmaz. [310]

İbni Kudame (Rahimehullah) Dedi Ki ;
Eğer kişi cünup olursa, keserken Allah'ın ﷻ ismini zikretmesi caizdir. Muhakkak ki Cünuplü'nün Besmele çekmesi caiz olur ve ondan men edilmez.

İbnu Munzir Dedi Ki ;
Hayızlı'nın kestiği de mübahtır. Hayızlı kişinin kestiğinin mübahlığından men eden hiç kimseyi bilmiyorum. Çünkü onun manası da cünüplüktür. [311]

Ve Ulema'nın görüşlerine genel olarak baktığımız zaman, hayvanı kesen kişide aranan şartlar azdır ve bunun en önemlisi Müslüman olma şartıdır. Kestikten sonra yüzüp, parçalama ve benzeri işleri yapan kimsenin Müslüman olması ise, şart değildir.

Hayvan Kesmesi Helal Olan Kişiler Şunlardır:
1: Müslüman olması(Müşriklerden Olmaması)
2:Mümeyyiz olması(Yani Mümeyyiz Yaşının Altında Olmaması,Bebeklik Yaşında Olmaması)
3: Akıllı olması(Deli olmaması)
4: Sarhoş Olmaması(Yani Aklının Başında Olması)

Yukarıda saydığımız şartların dışında kalanların mübah olduğunda Ulema ittifak etmiştir.

Hayvanın Kesmesinde Helal Olupta Bilinmeyenler:
1: Hayızlının Kestiği
2: Kadının Kestiği
3: Fasık'ın Kestiği
4: Cariye veya Köle'nin Kestiği
5: Cünüplü'nün Kestiği

310 (El Muğni 9/403)
311 (El Muğni 9/403)

Soru 26: Kimin kestiği helaldir ?

Cevap: Naslardan ve Selef'in güzel yolundan Ulema'nın çıkarttığı sonuç; Müslümanların, Yahudilerin, Hıristiyan olan Kitap Ehli'nin kestikleri İcmayla helaldir.

Bu Ayette geçen إِلاَّ مَا ذَكَّيْتُمْ ***(sizin kestikleriniz müstesna)*** [312] kısmı Ulema; 'Sayılanlardan Müslümanları müstesna kılınmıştır' denilmiştir. Allah ﷻ size haram (hurimet) kılındı diyerek bize haram kıldığı bazı meselelerden bahsederken Müslümanların kestiklerini istisna etmiştir. O zaman buradan anlıyoruz ki Müslümanların kestiği helaldir.

وعن الخدرى رَضِى اللّهُ عَنْهُ قال]سئلَ رسولُ اللّه فقِيلَ إنَّا نَنْحَرُ النَّاقَةَ وَنَذْبَحُ البقرةَ وَالشاةَ في بَطْنِهَا الجنينُ، أنُلْقِيهِ أمْ نَأكُلُهُ؟ فقَالَ: كُلُوهُ إنْ شِئْتُمْ فإنَّ ذكَاتَهُ ذكاةُ أُمّهِ

Ebu Said El-Hudri ﵁ ***anlatıyor: "*** Rasulullah ﷺ 'e sorularak dendi ki: "Biz deve, sığır ve davarı, karınlarında cenin olduğu halde boğazlıyoruz. Cenini yiyelim mi, atalım mı?"
Şu cevabı verdi: "Dilerseniz yiyin.Zira onların tezkiyesi(temiz ve helal olmaları) annelerinin tezkiyesine tabidir."[313]

Yine İbnu Abbas ﵁, Kuyuya Düşen Bir Deve Hakkında:
"Neresinden gücün yeterse kes!" demiştir. Ali, İbnu Ömer ve Aişe ﵁ de bu görüşte idiler. [314]

أنهُ سمِعَ ابْناً لكعبِ بنِ مالكٍ يُخْبِرُ ابنَ عُمَرَ رَضِى اللّهُ عَنهما. أنَّ أبَاهُ أخْبَرَهُ أنَّ جَاريَةً لَهُمْ كانَتْ تَرْعى غنماً فأبْصَرَتْ بِشَاةٍ مِنْهَا مَوْتاً فَكَسَرَتْ حَجَراً فذَبَحَتْهَا. فقَالَ ٬هْلِهِ٬ تَأكُلُوا حَتَّى أسْألَ رسُولَ اللّهِ فَسَألَهُ فَأمَرَهُ بِأكْلِهَا.

Ka'b İbnu Malik ﵁'in bir oğlundan, İbnu Ömer'e ﵁ anlatırken şunları işitmiştir: "Babası kendisine haber vermiştir ki: Davar güden cariyeleri, bir koyunun ölmek üzere olduğunu görmüş,

---

312 (Maide Suresi – 3)
313 [(Ebu Davud, Edahi 18, (2827); Tirmizi, Et'ime 2, (1476).]
314 (Buhari - Zebaih/23 ,Buhari, "Zebaih"/ 15-18; Muslim, "Edahi"/ 4)

derhal bir taş kırarak, onunla koyunu kesmiştir. Babası ailesine: "Ondan yemeyin. Rasulullah ﷺ 'e sorayım" demiş ve sormuştur. Rasulullah ﷺ yemelerini emretmiştir." [315]

Bu hadisler bizlere gösteriyor ki, Müslüman kestiği sürece helaldir. Ne şekilde keserse kessin ve kadında olsa, erkek de olsa, köle veya cariye de olsa, kestiği helaldir.

Bu Ayette geçen وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ ***(Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir.)*** Ayetinde geçen Kitap verilenler Yahudi ve Hıristiyan'dır. O zaman buradan da başka bir taifenin daha yiyeceğinin bize helal kılınmış olduğunu anlıyoruz. Bu iki ayetten de anlaşılacağı üzere, Müslümanların ve Kitap Ehli olan Yahudi ve Hıristiyanların kestiği hayvanların etleri nasla ve İcmayla helaldir. [316]

عَنْ أَنَسٍ، أَنَّ امْرَأَةً، يَهُودِيَّةً أَتَتْ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم بِشَاةٍ مَسْمُومَةٍ فَأَكَلَ مِنْهَا فَجِيءَ بِهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فَسَأَلَهَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَتْ أَرَدْتُ لأَقْتُلَكَ . قَالَ " مَا كَانَ اللَّهُ لِيُسَلِّطَكِ عَلَى ذَاكِ " . قَالَ أَوْ قَالَ " عَلَىَّ " . قَالَ قَالُوا أَلاَ نَقْتُلُهَا قَالَ " لاَ " . قَالَ فَمَا زِلْتُ أَعْرِفُهَا فِي لَهَوَاتِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم .

Enes ibnu Malik ؓ şöyle dedi:

Yahudi bir kadın, Allah Rasulü ﷺ 'e eti zehirlenmiş ve kızartılmış bir koyun getirdi. Allah Rasulü ﷺ, bu zehirli koyunun etinden yedi. Allah Rasulü ﷺ 'in yanında bulunan sahabeleri:
Bu kadını öldürelim mi? dediler. Allah Rasulü ﷺ, hayır, öldürmeyin, dedi.
Enes ibnu Malik şöyle dedi: Ben o zehrin tesirini, Allah Rasulü ﷺ 'in damağında halen görürüm. [317]

[315] [Buhari, Zebaih 18, 19, Vekalet 4; Muvatta, Zebaih 4, (2, 489).]
[316] (Tafsilatını konuyla ilgili sorulardan bakabilirsiniz: Sayfa:42- Soru 10: Ehli Kitab'ın kestiği yenir mi?)
[317] (Buhari, hibe 28; Muslim, Selam 45; Ahmed, III, 218. Sünen-i Ebu Davud, 15/231-232.)

İbni Kudame Rahimehullah'ın El Muğni Adlı Eserinde Şöyle Geçmektedir:

Bütün Sahabeler ve Tabiin, Müslümanlar ile Kitap Ehli dışında kalan kimselerin kestiklerinin haram olduğunda ittifak etmişlerdir. Bize, Müslüman veya Ehli Kitap dışındaki kimselerin kestiklerinin yenebileceğine dair hiçbir rivayet ulaşmamıştır." [318]

[318] (El-Muğni c:9 s:392-393, Kurtubi El Camiu li Ahkamil Kuran: c:6 s:77-78)

Soru 27: Güncel Olarak Kimlerin Kestiği Yenmez?

Cevap: Şerri olarak kimin kestiklerinin helal olduğunu anlattıktan sonra, güncel olarak kimin kestiği yenmez, bunu tek tek isim vererek açıklamakta fayda vardır. Gerek yeni Müslüman olanların bilmesi, gerekse bazı Müslümanlar'ın Vaki'a'ya yabancı olmasından dolayı bunu böyle yazmayı uygun gördük.Yoksa amacımız ve gayemiz zihinleri meşgul edip çokça isim zikretmek değildir.

Kafirler'in,
Tağutlar'ın,
Demokatlar'ın,
Muafazakar Demokratlar'ın
Zındıklar'ın
Laikler'in,
Putperestler'in,
Müşrikler'in,
Müşrik Bel'amlar'ın,
Liberaller'in,
Mecusilerin,
Komunistler'in,
Faşist Müşrikler'in,
Marksistler'in,
Milliyetçiler'in,
Mürtedler'in
Sosyalistler'in,
Kabirperest Müşrikler'in,
Müşrik Sufiler'in… vb. Düşüncedeki kişilerin kestikleri yenmez.

İşte bu saydığımız kişiler Allah'a ﷻ Şirk koştukları için kestikleri haramdır. Aralarında kendilerini İslam'a nispet edenler olsa bile, kesimde aranan en önemli şart, kişinin Müslüman veya Ehli Kitap olmasıdır. Yoksa birilerinin yaptığı gibi Lailaheillallah demelerini geçersiz Kabul edip, Besmele çekmelerini geçerli Kabul etmek Kur'an ve Sünnetle uyuşan birşey değildir. Allah ﷻ ayaklarımızı dinimizde sabit kılsın.

Soru 28: Müslüman haram olan bu etleri yerse,onu bekleyen tehlikeler nelerdir?

Cevap: Müşriklerin kestiği hayvanların etleri yemek haramdır. Lakin her şeyden önce bir meseleye dikkat çekmek istiyorum. En büyük tehlike, avamın başındaki hocaların fetvalarına dayanarak, sürekli yediği veya içtiği şeyin haramlığı ve helalliği konusunda fikir değiştirmesidir, ki bu Müslüman için tam bir felakettir. Mesela falan hoca fetva veriyor 'şu helaldir', kişi hemen yıllardır haram diye yemediği şeyi bir anda helal diye yemeye başlıyor. Sonra falan hoca geliyor 'harammış' diyor, hemen harammış diyerek tekrar yemeyi bırakıyor .

Sorduğunda ise 'Şevkani böyle diyor' diyorlar. Halbuki bu kişiler Şevkani'nin bu zellesiyle amel edeceklerine, birazcık hayatını okuyup, onun genel taasupçuluğu yerden yere vuran mezhebini örnek alsalardı, inanıyorum ki bu o kişiler için çok daha hayırlı olurdu.

Allah muhafaza, Allah'ın ﷻ sınırlarıyla oynamanın bedeli çok büyüktür, ki Müşrikleri bekleyen tehlike bu kişileri de bekleyebilir. Çünkü bütün Müslümanların dinini araştırmaları onların üzerine vaciptir**.**

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُواْ إِلاَّ لِيَعْبُدُواْ إِلَهًا وَاحِدًا لاَّ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

(Yahudiler) Allah'ı bırakıp, hahamlarını; (Hıristiyanlar ise) rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rab edindiler. Oysa, bunlar da ancak, bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardır. O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. O, onların ortak koştukları her şeyden uzaktır. [319]

وَلاَ تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلاَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُواْ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ لاَ يُفْلِحُونَ

Diliniz yalana alışmış olduğu için, 'şu haram, bu helaldir' demeyin, zira Allah'a karşı yalan uydurmuş olursunuz. Kuşkusuz Allah'a karşı yalan uyduranlar kurtuluşa eremezler. [320]

---

319 (Tevbe Suresi - 31)
320 (Nahl Suresi – 116)

Çoğu Müslümanların bildiği ama bazen unuttuğu, bu önemli meseleyi ve tehlikeyi hatırlattıktan sonra, ikinci meselemize geçebiliriz:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم " يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ وَلاَ يَقْبَلُ إِلاَّ طَيِّبًا وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ فَقَالَ

Ebu Hureyre ﵁ anlatıyor: Peygamberimiz ﷺ şöyle buyurdu:
“Ey insanlar! Hiç şüphe yok ki Allah Tayyip’tir (kusursuz/tertemizdir), tayyip/temiz olandan başkasını kabul etmez. [321]

Allah ﷻ Peygamberlere Emrettiği Şeyleri Müminlere de Emretmiş Ve Şöyle Buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

“Ey peygamberler! Helal ve hoş şeylerden yiyip için, makbul ve güzel işler işleyin! Zira Ben yaptığınız her şeyi bilmekteyim” [322]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُواْ لِلّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

“Ey iman edenler! Size kısmet ettiğimiz rızıkların temiz ve helalinden yiyiniz! Eğer yalnız Allah’a ibadet ediyorsanız, O’na şükrediniz” . [323],[324]

قَالَ وَذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَهُ إِلَى السَّمَاءِ يَا رَبِّ يَا رَبِّ وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ وَغُذِيَ بِالْحَرَامِ فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ

(Rasulullah ﷺ) şunları söyledi:
"Bir kimse (Hak yolunda) uzun sefere çıkar, saçları dağılmış, toza

---

321 (Muslim, Zekat: 27; Darimi, Rıkak: 17, Tirmizi 2989)
322 (Muminun Suresi -51)
323 (Bakara Suresi - 172)
324 (Muslim, Zekat: 27; Darimi, Rıkak: 17, Tirmizi 2989)

toprağa bulanmış bir halde ellerini semaya uzatarak: Ya Rabbi, ya Rabbi! diye dua eder. Halbuki yediği haram, içtiği haram, giydiği haram (hasılı) kendisi haramla beslenmiş olursa, böyle bir kimsenin duası nasıl kabul edilir?” [325]

İmam Ahmed (Rahimehullah), Abdullah b. Mes'ud'dan ﷺ, Rasalullah'ın ﷺ şöyle buyurduğunu rivayet etti:
"Küçük günahlardan sakının; zira bunlar bir araya toplanıp kişiyi helak ederler. Rasulullah ﷺ onlara şu misali verdi:
"Bu, açık arazide konaklayan şu kimselerin durumuna benzer: Bunlardan biri gidip bir odun getirir, sonra başkası gidip başka bir odun getirir. Böylece bir odun yığını oluştururlar. Sonra ateş yakıp topladıklarını yakarlar." [326]

Taberani’nin Rivayet Ettiğine Göre, İbni Abbas ﷺ Şöyle Demiştir:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي الأَرْضِ حَلاَلاً طَيِّباً وَلاَ تَتَّبِعُواْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

“Ey insanlar! Yeryüzünde bulunanların helal ve temiz olanlarından yiyin.” [327]

Ayet-i kerimesi, Peygamberin ﷺ yanında okundu. Sad b. Ebi Vakkas kalkıp “Ya Rasulallah ﷺ, duamın kabul olması için Allah’a dua eder misin?” dedi. Peygamberimiz ﷺ ‘Yiyeceğini helal ve temiz tut, dua’n kabul olur. Muhammed’in ﷺ canı elinde olan Allah’a yemin olsun ki kul, karnına koyduğu bir lokma haramdan dolayı, Allah onun kırk gün amelini kabul etmez.
Hangi kulun eti de haramdan biter (gelişirse) ona cehennem daha uygundur.” buyurdular. [328]

Ebu Yahya Ve Mücahid’in Rivayetine Göre, İbni Abbas ﷺ:
“Allah, karnında haram bulunan kişinin namazını kabul etmez.” buyurmuştur. [329]

---

325 (Muslim, Zekat 65/1015; Tirmizi, Tefsir,3; Ahmed b. Hanbel, 2/328)
326 (İbni Kayyim el Cevziyye , Ed-da Ve'd-Deva (Kalbin İlacı) Günahın Kalbe Etkisi)
327 (Bakara Suresi - 168)
328 (İbni Kesir Bakara 168 Tefsiri)
329 (Kırk Hadis Terceme ve Şerhi-Bahar Yayınları,10.Hadis Helal Kazancın Önemi, Sayfa:56)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ " إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نُكِتَتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءُ فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ سُقِلَ قَلْبُهُ وَإِنْ عَادَ زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبَهُ وَهُوَ الرَّانُ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ : (كَلاَّ بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Ebu Hureyre'den ﵁ onun da Rasulullah'tan ﷺ rivayetiyle gelen hadiste O şöyle buyurmuştur:

Kul bir hata işlerse kalbine siyah bir nokta konulur. Şayet o günahtan el çeker, bağışlanma diler, tevbe edip Allah'a dönerse kalbi cilalanır. Eğer bunları yapmaz günah ve hataya devam ederse siyah nokta artırılır ve neticede bütün kalbini kaplar. İşte Allah'ın Mutaffifin suresi 14. ayetinde: ***"Yaptıkları yüzünden kalbleri pas tutmuştur."*** Diye anlattığı pas işte budur. [330]

Huzeyfe Der Ki:

"Kul bir günah işlediğinde kalbinde siyah bir nokta oluşur. Sonunda kalbi gezgin (dolayısıyla her pisliğe bulaşmış) koyun gibi olur." [331]

İmam Ahmed (Rahimehullah) Der Ki:

Bize Velid, ona Evzai şöyle anlattı: Bilal b. Sa'd'ı şöyle derken işittim:

"Günahın küçüklüğüne bakma, isyan ettiğinin kim olduğuna bak." [332]

Fudayl B. İyad Der Ki:

"Günah senin gözünde ne kadar küçükse Allah ﷻ katında o kadar büyük, gözün de ne kadar büyükse Allah ﷻ katında o kadar küçük olur." [333]

Allah ﷻ sizi ve biz bu tehditlerden korusun. Gerçekten acı bir durum. İnsanın Allah'a ﷻ karşı gelmesi ve kendini yeterli görüp acziyetini unutması.

---

[330] (Tirmizi Tefsir,75/3334,İbni Mace Zuhd:27) Tirmizi: Bu hadis hasen sahihtir demiştir.
[331](İbni Kayyim el Cevziyye , Ed-da Ve'd-Deva (Kalbin İlacı) Günahın Kalbe Etkisi)
[332](İbni Kayyim el Cevziyye , Ed-da Ve'd-Deva (Kalbin İlacı) Günahın Kalbe Etkisi)
[333](İbni Kayyim el Cevziyye , Ed-da Ve'd-Deva (Kalbin İlacı) Günahın Kalbe Etkisi)

Halbuki kalpler Allah ﷻ'nin iki parmağı arasında, dilediği gibi evirir çevirir.

Bu hadislerden de anlaşılacağı üzere günahların etkisi çoktur.

Biz sadece az bir kısmını verdik, bunun en önemlisi, kalbe gelen her siyah nokta kalbi kapkara yapıp, nuru söndürür ve kalpteki nurun sönmesi ile kalbin mühürlenmesidir.

İkincisi duanın kabul olmasına engel olmasıdır.

Üçüncüsü ve en önemlisi her gün Allah ﷻ'ye karşı gelmektir. Allah ﷻ sizi ve bizi muhafaza etsin.

Hilye' De, İbn Abbas'tan ؓ Şöyle Rivayet Edilmiştir:

"Ey günah işleyen! Bir günah işledikten sonra onun kötü sonucundan ve cezasından korkmaksızın güven içinde ikinci kez yapman günah işlemenden daha büyük bir cürümdür.
Günah işlerken sağında ve solunda bulunan meleklerden utanmaman günahından daha büyük bir cürümdür.
Allah'ın ﷻ günahından dolayı sana ne yapacağını bilmediğin halde gülmen, yaptığın günahtan daha büyük bir cürümdür. Günahı işleyebilmeye güç yetirdiğinden dolayı sevincin daha büyük bir günahtır.
Günahı kaçırıp işleyemediğinde üzülmen, onu işlemenden daha büyük bir suçtur.
Günah işlerken kapının örtüsünü açan rüzgardan korkman ve Allah'ın ﷻ sana bakışından kalbinin titremeyişi daha büyük bir günahtır. [334]

334 (İbni Kayyim el Cevziyye , Ed-da Ve'd-Deva (Kalbin İlacı) Günahın Kalbe Etkisi)

Sonuç

Sonuç olarak Allah'ın ﷻ izni ve keremi ile, risalemizi bitirmek için gösterdiğimiz çabanın sonuna en azından şimdilik geldik. Allah ﷻ izin verirse risalemizi ihtiyaç olduğu taktirde daha da zenginleştirmek için çabalamaya devam edeceğiz. Ve bu risaledeki bazı meselelere değinmek istiyorum.

Mesela **Aişe Annemizin** (Radıyallahu Anha) rivayet ettiği hadisin bugün toplumun anlattığı gibi olmadığını, müfessirlerin anlayışının bu olmadığını gördük. Allah'ın ﷻ dilediği kimselerin buradaki muradımızı anlamış olmasını diliyorum.

İmam Şevkani'nin meselesinde ise, konuyla alakalı tefsirlerine baktığımız zaman bu görüşünün ona atılmış iftira ya da yaptığı büyük bir hata olduğunu da anladık.

Buradan vermek istediğimiz mesaj; Alimlerin bu şekilde verdiği fetvalar ve yazıların hatalı olabileceğini ve insanın bundan sakınılması gerektiği sonucunu çıkartmayı amaçlamaktı ki, Bugün Alimlerin hatalarına bizzat kendimiz şahitlik ederken, bu konunun güncel hastalıklarımızdan bir tanesi olduğunu nasihat etmeye çalıştık. Bu konuda yine Müslüman'ın takip edeceği Menhec'in, Selefi Salihin'in yolu olduğunu, Müslüman olup da Muasır Alimlere ise hayırla dua edip onların şaz görüşlerinden sakınmak gerektiğini, yeri olmadığı için kısaca anlatmaya çalıştık.

Günümüzün en çok yanlış anlaşılan 'Besmele illet mi' meselesini, Allah ﷻ İbni Kesir'e rahmet etsin, Allah ﷻ o yazıyı kıyamet günü onun mizanına ecir olarak koysun, hatalarını da bağışlasın, dedikten sonra İbni Kesir'in o konudaki Ulema'nın üç konudaki görüşlerini ayrı ayrı nakletmeyi uygun gördük.

Başka bu konudaki tefsirleri, görüşleri nakletmedik, çünkü bu konuda yeterli seviyede mesele açıklanmıştı. Burada yine Allah'tan ﷻ kardeşlerin bu meseleyi murat edilen şekilde fehm etmelerini diliyorum.

Ve yine İcma konusunda bazı tanımlar yaptıktan sonra bu konudaki görüşümüzü beyan ettik.

Ve konu ile alakalı En'am Suresini nasıl anlayacağımız konusunda en azından nasihat babında birkaç şey söylemeye gayret ettik.

Gerek Kitap Ehli'nin kestiklerinin mübah olması konusunda, gerekse Mürted'in ve Mecusi'nin kestiğinin haram olması konusunda Ulema'nın arasında ihtilafın vuku bulmadığını, bu meselenin izahını Seleften aldığınız zaman bu konunun insanlara açığa çıktığını gördük.

Günümüzdeki insanların isteğe bağlı olarak Selef'e başvurduğunu ve bazen Mutezile gibi davrandığını anlamış olduk. Allah ﷻ sizi ve bizi muhafaza etsin.

Ve en önemli olan meselelerden bir tanesi de, şüpheli olan yerlerde yapmamız gerekenlerdir. Mesela 'Küfür beldesinde Müslüman ne yapar' konusunu açıkladık. Bu konuda Müşriklerin kestiklerini yiyen Müslümanlar'a düşen en azından bu konuyu düşünüp tefekkür etmeleri ve bu konuda Ehli Sünnete tabi olmalarıdır.

Bunun dışında kalan meseleleri yine Allah ﷻ'nin yardımıyla kısaca yazmaya gayret ettik,ve izahını anlatmaya çalıştık. Allah ﷻ'den isteğim sizi ve beni bu konuda ve başka konularda hayır ve anlayışla rızıklandırmasıdır. Bu yazı da Kuran'a,Sünnete, Selef'in saf ve pak anlayışına bilmeden zıt bir şey yazdıysam, şimdi ve bundan sonra bundan Allah'a ﷻ sığınıyor ve beni bağışlamasını diliyorum.

Son olarak Şeyh Abdulllatif'in sözüyle bitiriyorum:

Abdul Latif Bin Abdurrahman Şöyle Diyor:
"Kim Yüce Allah'ın ﷻ ***"Üzerinde Allah'ın ismi anılanlardan yiyin"***[335] *Ayetini Putperest ve Mürted'in kestiğinin yenebileceğine delil olarak gösterirse, o Yüce Allah'ın Kitabı, Onun Rasulu'nun ﷺ Sünneti ve Ümmet'in İcması konusunda insanların en cahillerindendir! Bu kimse, Yüce Allah'ın ﷻ:* ***"Allah'ın ziynetlerini kim haram kıldı?"***[336]

---

335 (En'am Suresi – 118)
336 (Araf Suresi – 32)

*Ayetini ipek elbisenin caiz olduğuna delil getiren kimse gibidir. Tevil ve nüzul sebeplerini bilmemenin zararı, Alim görkemlilere bile dokunmuştur. O zaman kaba cahillerin ve avamın hali nasıl olur? Bil ki, Yüce Allah'ın ﷻ **"Kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir"** [337] Ayeti kesilmiş etlerin helal olmasıyla ve bu etlerin Ayette zikredilmiş "yiyecek" olmasıyla tefsir edilmiştir.*

Ayetten anlaşılan Kafir ve Müşriklerden Ehli Kitap dışındakilerin kestiklerinin haram olduğudur. İlim ehli bunu delil getirmiştir. Yüce Allah'ın ﷻ ve Onun Resulu'nun ﷺ kelamından anlaşılan şeyler, mefhumlar şer'i delillerdir.

*Yüce Allah'ın ﷻ **"Üzerinde Allah'ın ismi anılanlardan yiyin"** [338] Ayetini ise şöyle açıklamışlar: Bu Ayetten murat, üzerinde Allah'ın ﷻ ismi zikredildiğinde Müslüman ve Kitabi'[339] nin kestiğidir. Bu açıklamadaki dayanakları da Maide Suresindeki Ayetin mefhumudur. Bu konu, üzerinde karar kılınmış, meşhur bir konudur."* [340]

... وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

...Dualarının sonu ise: 'Alemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun'dur. [341]

---

337 (Maide Suresi – 5)
338 (En'am Suresi – 118)
339 (Kitabi – Ehli Kitap Demektir.)
340 (Ibn Kasim En Necdi: Ed Durerus Seniyye: 7/483-484.)
341 (Yunus Suresi – 10)